

Regeringskansliets årsbok 2005

Regeringskansliets årsbok för 2005 har producerats av Regeringskansliets förvaltningsavdelning på uppdrag av statsministern.

De olika departementen har bidragit med fakta och underlagsmaterial.

Årsboken produceras även som daisy (digital ljudbok). Det finns också en engelsk motsvarighet, *Facts and Figures about the Government Offices of Sweden, Yearbook 2005*.

Mer information om Regeringskansliet finns på www.regeringen.se

Redaktion: Sirpa Franzén och Carmilla Floyd

Projektledning: Sirpa Franzén, Information Rosenbad och Håkan Nyberg, förvaltningschefens stab

Produktion: Regeringskansliet, april 2006

Grafisk formgivning: Information Rosenbad

Illustration: Susanne Engman

Tryck: Edita Västra Aros AB, Stockholm, 2006

ISSN 1404-479X

ISBN 91-975444-7-7

Statsministerns förord

AVSIKTEN MED ÅRSBOKEN är att informera om Regeringskansliets arbete. Det är en redovisning av några av de händelser som har präglat året som gått och en presentation av vilka vi är som arbetar här.

Den ekonomiska utvecklingen har under året som gått varit mycket stark. Såväl de offentliga finanserna som statens budget visar överskott. Tillväxten är fortsatt mycket god och småföretagandet utvecklas väl.

Nu ljusnar det också på arbetsmarknaden. Som ett resultat av den goda ekonomiska utvecklingen och regeringens satsningar kommer sysselsättningen att öka och arbetslösheten att pressas tillbaka under år 2006. Människors vilja och förmåga att arbeta är nationens viktigaste tillgång.

Sjukskrivningarna minskar genom en aktiv politik. En nationell vårdgaranti har sjuösatts. Viktiga sociala reformer som exempelvis höjda barnbidrag och förbättrade bostadstillägg för de sämst ställda pensionärerna har genomförts. Den högre utbildningen byggs ut. Omställningen för att utveckla ett grönt folkhem drivs vidare. Politiken för jämställdhet utvecklas. Resurser förs från det militära försvaret till polis, rättsväsende och sociala insatser för att öka tryggheten i vardagen.

Den fruktansvärda flodvågskatastrofen, liksom stormen Gudrun, har på många sätt präglat Regeringskansliets arbete under året som gått. Många medarbetare har gjort storartade insatser och förtjänar mitt och regeringens varma tack.

De internationella frågorna är en central del i regeringens arbete och politik. De ärenden som bereds i Regeringskansliet blir till följd av internationaliseringen allt mer komplexa, vilket ställer växande krav på medarbetarna.

Sverige förblir en konstruktiv medlem av det Europeiska samarbetet. Förenta Nationerna reformeras. Biståndet höjs till en procent av bruttonationalinkomsten.

Det är min förhoppning att årets årsbok kan medverka till ökad insikt om hur Regeringskansliet fungerar. Har du frågor som inte besvaras här, eller som du vill veta mer om, är du välkommen att höra av dig till Regeringskansliet. Kontaktinformation hittar du längst bak i boken. Besök gärna också vår webbplats, www.regeringen.se

Göran Persson

Innehåll

Statsministerns förord	3	Kapitel 4 Särskilda projekt och program	78
Kapitel 1 Fakta om Regeringskansliet	6	Globalt samarbete för fred och miljö	80
Regeringskansliets organisation 2005	10	Designåret 2005	82
Kapitel 2 Statsrådsberedningen har ordet	14	JämStöd	84
Kapitel 3 Departementens verksamhet	20	Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika	86
Justitiedepartementet	21	Världens Chans	89
Utrikesdepartementet	26	Kapitel 5 Regeringskansliets interna utvecklingsarbete ...	92
Försvarsdepartementet	34	Bildgalleri: statsråd i regeringen 2005	96
Socialdepartementet	37		
Finansdepartementet	42		
Utbildnings- och kulturdepartementet	50		
Jordbruksdepartementet	58		
Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet	64		
Näringsdepartementet	70		

Regeringskansliet i siffror	120	Internationell samverkan	147
Inledning	122	Utlandsmyndigheter	148
Lagstiftningsprocessen	122	Utlandsstationerade	149
Tjänstgörande i kommittéer	123	Dagar med utlandstraktamente	149
Kommitté- och tilläggsdirektiv	123	Arbetsdagar i internationella organ	150
Förteckning över kommittédirektiv under 2005	124	Arbetsdagar i rådsarbetsgrupper	150
Statens offentliga utredningar och departements-		Faktapromemorior	151
serien	128	Totalt antal registrerade internationella handlingar	151
Förteckning över SOU och Ds under 2005	129	Extern kommunikation	152
Propositioner och skrivelser	133	Interpellationssvar till riksdagen	152
Förteckning över propositioner och skrivelser		Frågesvar till riksdagen	153
under 2005	134	Brevsvar	153
Lagar och förordningar	138	Resdagar i Sverige	154
Budgetprocessen och myndighetsstyrning	139	Regeringskansliets webbplats och Regeringskansliets	
Budgetprocessen i korthet	139	Arkiv- och dokumentcenter	154
Statsbudgeten i sammandrag	140	Särskilda projekt och program	155
Myndighetsstyrning	142	Internt utvecklingsarbete med mera	159
Antal myndigheter under regeringen	142	Tjänstgörande per personalgrupp	159
Regleringsbrev	143	Andel kvinnor och män per personalgrupp	160
Utnämningar	144	Medelålder och genomsnittlig anställningstid	160
Förvaltningsärenden	145	Tjänstgörande per departement	161
Totalt antal beslutade regeringsärenden	145	Personalrörlighet	161
Registrerade ärenden	146	Föräldraledighet och vård av barn	162
Ansökningar, dispenser och överklaganden	146	Sjukfrånvaro	162
		Jämställda löner	163
		Regeringskansliets utgifter	163

KAPITEL 1

Fakta om Regeringskansliet

All offentlig makt utgår från folket. Folket väljer riksdagen och partiernas mandat i riksdagen ger underlag för bildandet av regeringen. Till sin hjälp för att genomföra sin politik har regeringen ungefär 4 500 tjänstemän och politiskt anställda i Regeringskansliet och dess kommittéer. Myndigheten Regeringskansliet bestod under 2005 av Statsrådsberedningen, nio departement och Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Regeringskansliets uppdrag är att stödja regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Regeringen fattar kollektiva beslut.

Det betyder att regeringen, under de regeringssammanträden som äger rum varje vecka, fattar gemensamma beslut i alla regeringsärenden. På så vis ges alla statsråd möjlighet att påverka de beslut som regeringen fattar och regeringen ansvarar tillsammans för samtliga regeringsbeslut.

Regeringens kollektiva beslutsfattande kräver ett gott samarbete mellan departementen under beredningen av besluten. När myndigheten Regeringskansliet bildades 1997 innebar det ytterligare ett steg mot ökad samordning och flexibilitet i verksamheten.

Regeringskansliets organisation

Regeringskansliet är regeringens stab. Myndigheten leds av statsministern, vilket innebär att statsministern är såväl regeringschef som chef över myndigheten Regeringskansliet. Statsministern är inte ensam om att ha en dubbel roll. Många statsråd är både regeringsledamöter och departementschefer.

I Statsrådsberedningen finns dessutom en förvaltningschef som ansvarar för Regeringskansliets styrning i förvaltningsfrågor och departementsövergripande administrativa frågor.

Läs mer om Regeringskansliets organisation och ansvarsområden på sidorna 10–13

Tjänstemännens uppgifter i Regeringskansliet

Det stora flertalet av Regeringskansliets anställda är inte politiskt tillsatta utan har kvar sina tjänster vid ett eventuellt regeringsskifte. Att arbeta inom

Regeringskansliet ställer därför höga krav på att kunna analysera ett problem från olika perspektiv, kunna hitta alternativa lösningar och att följa den politiska debatten. Samtidigt måste tjänstemännen kunna framföra sakliga invändningar mot olika förslag.

Tjänstemännens uppgift är att bereda ärenden åt regeringen. Ärendena kan delas in i sju huvudgrupper som förekommer på samtliga departement:

Lagstiftning

Det är tjänstemännens uppgift att bearbeta politiska initiativ, inleda utredningar, utforma direktiv och beslutsunderlag inför beslut om att tillsätta kommittéer. De ska även ta emot betänkanden och remissbehandla dem, bereda lagrådsremisser, utarbeta propositioner samt bearbeta riksdagens beslut om regeringens lagförslag.

Budgetprocessen och styrningen av de statliga myndigheterna

Regeringskansliets tjänstemän bereder och följer upp budgetförslag, utfärdar regleringsbrev som styr myndigheterna, analyserar och värderar resultatrapporter, bereder särskilda direktiv för myndighetsverksamhet, medverkar i tillsättning av styrelser och verksamchefer samt håller löpande kontakt med myndigheterna.

Förvaltningsärenden

Regeringskansliet är landets högsta förvaltningsmyndighet och tjänstemännen har till uppgift att bereda beslut om till exempel dispensärenden och andra partsärenden, överklaganden, anslags- och bidragsärenden samt anställningsärenden.

Internationell samverkan

Det är Regeringskansliets uppgift att bereda svenska ståndpunkter inför möten i internationella organisationer, företräda Sverige och återföra internationella överenskommelser till svensk politik. Det handlar till exempel om lagstiftning, administrativ praxis och standardisering. Sedan Sveriges inträde i EU har detta arbete inom Regeringskansliet ökat i omfattning och berör nu i hög grad samtliga departement, inte bara Utrikesdepartementet.

Extern kommunikation

Regeringskansliet bistår också regeringen när det gäller övrig kommunikation med omvärlden. Tjänstemännen skriver underlag till svar på frågor och interpellationer från riksdagen samt post och e-post från allmänheten. De skriver även underlag till tal åt

statsråden, informerar om verksamheten och håller kontakt med näringsliv och organisationer.

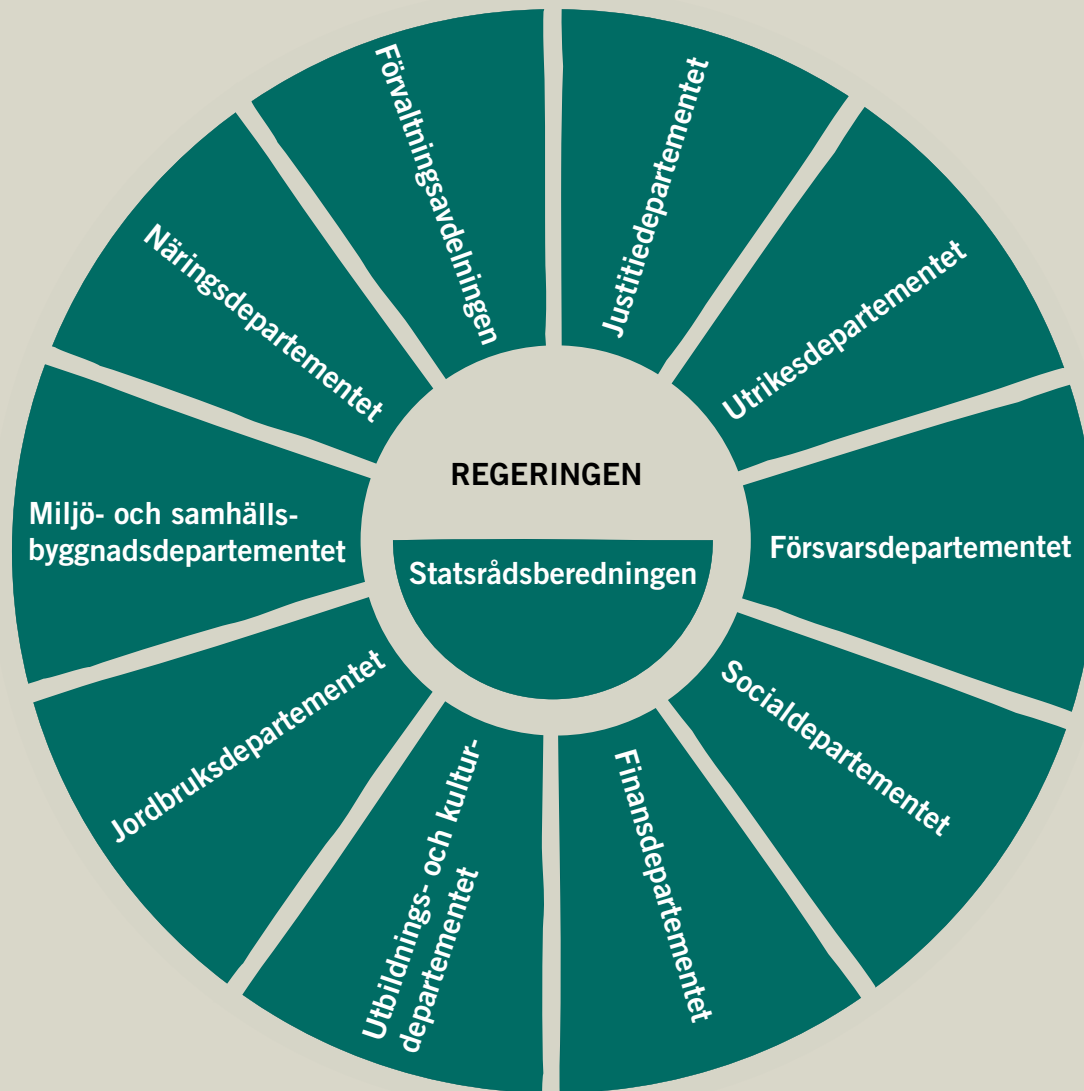
Särskilda projekt och program

Med särskilda projekt och program menas verksamhet av förvaltningskaraktär som bedrivs i Regeringskansliet. Det är verksamheter som pågår under begränsad tid och som inte helt passar in i någon annan myndighets uppdrag. Exempel på särskilda projekt och program från 2005 redovisas i kapitel 4.

Myndighetens interna stöd och utvecklingsarbete

Regeringskansliet sköter intern verksamhetsplanering, resultatrapportering, ekonomiadministration, IT, bevakning och säkerhet, arkivering, diarieföring, lokaladministration med mera.

Regeringskansliets organisation 2005

Ordningsföljden vid uppräknning av Statsrådsberedningen, departementen och Förvaltningsavdelningen är den historiska enligt anciennitetsprincipen; äldst först.

Regeringskansliet bestod under 2005 av Statsrådsberedningen, nio departement och Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Till Regeringskansliet hör även utlandsmyndigheterna inom UD, det vill säga ambassader, konsulat, representationer och delegationer vid FN, EU, OECD med flera. Utlandsmyndigheterna är direkt underställda UD men är också egna myndigheter.

Kommittéväsendet hör också till Regeringskansliet, även om kommittéerna i flera avseenden är egna myndigheter.

I varje departements ledning finns en till tre ministrar, varav en är departementschef. Varje statsråd har en stab av politiskt tillsatta tjänstemän, till exempel statssekreterare, politiskt sakkunniga och presssekreterare. Totalt uppgår antalet politiskt tillsatta statsråd och tjänstemän i Regeringskansliet till cirka 200, av Regeringskansliets drygt 4 500 medarbetare.

Ansvarsområdena och siffrorna i organisationsbilden gäller verksamhetsåret 2005. Siffrorna är ungefärliga och inkluderar även tjänstgörande i statliga kommittéer och utredningar. Antalet tjänstgörande i Regeringskansliet i december 2005 återfinns på sidan 159.

Fördjupande och aktuell information om regeringen och Regeringskansliet finns på webbplatsen www.regeringen.se, där du också kan beställa publikationer och informationsmaterial.

STATSRÅDSBEREDNINGEN leder och samordnar arbetet i Regeringskansliet och ansvarar för samordning av den svenska EU-politiken.

Statsrådsberedningen består av statsministerns kansli, kansliet för samordning av EU-frågor, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli samt Regeringskansliets internrevision.

I Statsrådsberedningen tjänstgör knappt 90 personer varav de i statsministerns kansli är politiskt tillsatta. På de övriga kanslierna tjänstgör opolitiska tjänstemän.

Under 2005 flyttade kansliet för samordning av EU-frågor från Utrikesdepartementet till Statsrådsberedningen.

JUSTITIEDEPARTEMENTET har följande ansvarsområden: lagstiftning, rättsväsendet, brottmålsärenden, internationellt rättsligt ansvar, rättsliga och inrikes frågor i EU, demokratifrågor, mänskliga rättigheter, offentlighetsprincipen, integration och mångfald, medborgarskap, minoriteter, storstadspolitik, folkrörelsefrågor, idrottsfrågor och språkvård.

Under Justitiedepartementets ansvarsområde finns 187 myndigheter och nämnder. Dit hör till exempel Integrationsverket, Justitiekanslern, Ombudsmanen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Rikspolisstyrelsen och Valmyndigheten.

I departementet tjänstgör cirka 330 personer.

I antalet myndigheter under departementens ansvarsområden anges de myndigheter som lyder under regeringen och styrs av en instruktion. Med denna definition av myndighet ingår även nämnder utan fast bemanning och regionala myndigheter, i den mån de styrs av en egen instruktion. Läs mer om myndighetsstyrning på sidorna 142-143.

UTRIKESDEPARTEMENTET (UD) har följande ansvarsområden: utrikes- och säkerhetspolitik, global utveckling och bistånd, handelspolitik, hjälp till svenskar i utlandet, folkrätt och mänskliga rättigheter, migrations- och asylpolitik samt handels-, investerings- och Sverigefrämjande.

Till UD hör 105 utlandsmyndigheter, det vill säga Sveriges ambassader och konsulat i utlandet, som tillsammans med UD utgör utrikesförvaltningen. Under UD:s ansvarsområde finns även tolv myndigheter i Sverige. Dit hör till exempel Svenska institutet, Sida, Migrationsverket, Invest in Sweden Agency och Kommerskollegium.

På UD i Stockholm tjänstgör drygt 800 personer. På utlandsmyndigheterna tjänstgör cirka 600 UD-tjänstemän.

FÖRSVARSDPARTEMENTET har följande ansvarsområden: det militära försvaret, det civila försvaret, skydd mot olyckor, beredskap mot svåra påfrestningar på samhället i fred samt säkerhetspolitiska underrättelsefrågor.

Under Försvarsdepartementets ansvarsområde finns 16 myndigheter. Dit hör till exempel Försvarsmakten, Totalförsvarets forskningsinstitut, Statens räddningsverk, Kustbevakningen och Krisberedskapsmyndigheten.

I departementet tjänstgör cirka 150 personer.

SOCIALDEPARTEMENTET har följande ansvarsområden: barnpolitik, ekonomisk familjepolitik, ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, ekonomisk trygghet vid ålderdom, folkhälsa, handikappolitik, hälso- och sjukvårdspolitik, socialtjänstpolitik och äldrepolitik.

Under Socialdepartementets ansvarsområde finns 17 myndigheter och 8 statliga bolag/institutioner. Dit hör till exempel Socialstyrelsen, Försäkringskassan, Apoteket AB, Statens folkhälsoinstitut, Smittskyddsinstitutet, Handikappombudsmannen och Barnombudsmannen.

I departementet tjänstgör cirka 300 personer.

FINANSDEPARTEMENTET har följande ansvarsområden: den ekonomiska politiken, statens budget, skattepolitiken, finansmarknadsfrågor, internationellt ekonomiskt samarbete, statlig förvaltning och kommunal ekonomi.

Under Finansdepartementets ansvarsområden finns 67 myndigheter och 11 statliga bolag/institutioner. Dit hör till exempel Skatteverket, Finansinspektionen, Statens pensionsverk, Tullverket och länsstyrelserna.

I departementet tjänstgör cirka 470 personer.

Ordningsföljden vid uppräknig av Statsrådsberedningen, departementen och Förvaltningsavdelningen är den historiska enligt anciennitetsprincipen; äldst först.

UTBILDNINGS- OCH KULTURDEPARTEMENTET

har följande ansvarsområden: förskola, grund- och gymnasieskola, universitet och högskolor, forskning, vuxenutbildning och folkbildning, ungdomspolitik, kultur och medier.

Under Utbildningsdepartementets ansvarsområden finns 103 myndigheter och cirka 213 statliga bolag/institutioner. Dit hör till exempel Centrala studie-stödsnämnden, Skolverket, Kungliga Vetenskapsakademien, Moderna museet, Dramaten, Presstödsnämnden och Ungdomsstyrelsen.

I departementet tjänstgör cirka 300 personer.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET har följande ansvarsområden: djurskydd, djurhälsa och smittskydd, fiske, högre utbildning och forskning inom de areella näringarna, jakt och viltvård, jordbruk, konsumentfrågor, landsbygds- och miljöfrågor inom jordbruket, livsmedel samt same- och rennärlingsfrågor.

Under Jordbruksdepartementets ansvarsområde finns 18 myndigheter. Dit hör till exempel Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Konsumentverket, Sametinget och Statens veterinärmedicinska anstalt.

I departementet tjänstgör cirka 160 personer.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSDEPARTEMENTET

har följande ansvarsområden: hållbar utveckling, hållbar samhällsplanering, boende och byggande, energi, klimatpolitik, handel med utsläppsätter, miljö-kvalitetsmålen, miljö och hälsa, kemikalier och kretslopp, vatten och hav, naturvård och biologisk mångfald samt miljölagstiftning.

Under Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementets ansvarsområde finns 44 myndigheter och 18 statliga

bolag/institutioner. Dit hör till exempel Naturvårdsverket, Statens Kärnkraftsinspektion, Statens strålskyddsinstitut, Kemikalieinspektionen, Boverket och SMHI.

I departementet tjänstgör cirka 220 personer.

NÄRINGSDEPARTEMENTET har följande ansvarsområden: arbetsliv, arbetsmarknad, basindustri, elektronisk kommunikation, forskning och utveckling, företag med statligt ägande, gruv- och mineralpolitik, IT, jämställdhet, näringslivsutveckling, postkommunikationer, regional utvecklingspolitik, skogsbruk, transporter och infrastruktur samt turism.

Under Näringsdepartementets ansvarsområde finns 70 myndigheter och 42 statliga bolag/institutioner. Dit hör till exempel Nutek, Konkurrensverket, Bolagsverket, Vägverket, Banverket, Luftfartsverket, Arbetsmarknadsverket och Arbetsmiljöverket.

I departementet tjänstgör cirka 430 personer.

FÖRVALTNINGSAVDELNINGEN är Regeringskansliets gemensamma resurs och har följande ansvarsområden: förvaltningsanslaget, planering och uppföljning av Regeringskansliets ekonomiska redovisning, samordning och utveckling av Regeringskansliets arbetsgivar- och personalpolitik, kompetensförsörjning, arbetsmiljö, IT-stöd, arkiv och diaries, bibliotek samt information och kommunikation, intern service till departementen, samordning av förändrings- och förnyelsearbetet i Regeringskansliet samt utveckling av styr- och arbetsformer.

I Förvaltningsavdelningen tjänstgör cirka 620 personer.

I antalet myndigheter under departementens ansvarsområden anges de myndigheter som lyder under regeringen och styrs av en instruktion. Med denna definition av myndighet ingår även nämnder utan fast bemanning och regionala myndigheter, i den mån de styrs av en egen instruktion. Läs mer om myndighetsstyrning på sidorna 142-143.

KAPITEL 2

Statsrådsberedningen har ordet

I det här kapitlet kan du läsa om delar av Statsrådsberedningens verksamhet och vissa av regeringens politiska prioriteringar för 2005.

Den ekonomiska utvecklingen har varit mycket stark under året som gått. Såväl de offentliga finanserna som statens budget visar överskott. Tillväxten är fortsatt mycket god och småföretagandet utvecklas väl.

Nu ljusnar det också på arbetsmarknaden. Som ett resultat av den goda ekonomiska utvecklingen och regeringens satsningar kommer sysselsättningen att öka och arbetslösheten att pressas tillbaka.

Sjukskrivningarna minskar genom en aktiv politik. En nationell vårdgaranti har sjuösatts. Viktiga sociala reformer har genomförts, som exempelvis höjda barnbidrag och förbättrade bostadstillägg för de sämst ställda pensionärerna. Den högre utbildningen byggs ut. Omställningen för att utveckla ett grönt folkhem drivs vidare. Politiken för jämställdhet utvecklas. Resurser förs från det militära försvaret till polis, rättsväsende och sociala insatser för att öka tryggheten i vardagen. Biståndet höjs till en procent av bruttonationalinkomsten.

Den fruktansvärda flodvågskatastrofen, liksom stormen Gudrun, har på många sätt präglat Regeringskansliets arbete under året som gått.

De internationella frågorna är en central del av regeringens arbete och politik. Sverige förblir en konstruktiv medlem av det europeiska samarbetet. I oktober lade regeringen fram Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning. Handlingsprogrammet innehåller regeringens prioriteringar för att främja tillväxt och sysselsättning under åren 2005–2008 och är vårt bidrag till EU-ländernas gemensamma tillväxtstrategi, den så kallade Lissabonstrategin.

Efter flodvågskatastrofen

Flodvågskatastrofen i Asien präglade arbetet i hela Regeringskansliet under året, särskilt under de första månaderna. *Läs mer om vissa delar av arbetet i kapitel 3 i avsnitten om Försvarsdepartementet, Socialdepartementet och UD samt i kapitel 5 om myndighetens interna utvecklingsarbete.*

Den 10 januari höll regeringen en ceremoni för eftertanke och gemenskap efter katastrofen. Bland de cirka 1 000 gästerna i Stockholms stadshus återfanns representanter för såväl anhängare och drabbade som för det officiella Sverige. Sång, musik, dikter och tal framfördes vid ceremonin som direktsändes i tv och radio.

Statsminister Göran Persson besökte Thailand tillsammans med Norges och Finlands statsministrar 16–17 januari. Han träffade bland andra Thailands premiärminister, miljöminister, inrikesminister samt Phukets guvernör. Det svenska generalkonsulatet i Phuket invigdes under besöket.

2005 års katastrofkommission

I januari gav regeringen i uppdrag till en oberoende kommission att utvärdera vårt samhälles förmåga att hantera de påfrestningar som naturkatastrofen inneburit och på vilket sätt erfarenheterna kunde tas tillvara. Kommissionen, 2005 års katastrofkommission, skulle särskilt belysa hur riksdag, regering och de centrala myndigheterna, inklusive Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna, hanterat situationen. Den 1 december presenterade 2005 års katastrofkommission sin rapport om regeringens och myndigheternas agerande i samband med flodvågskatastrofen. Enligt rapporten var den grundläggande bristen i

statsförvaltningen att Regeringskansliet saknade en organisation för att hantera allvarliga kriser samt en jour- och ledningsorganisation på chefsnivå.

Ny beredskapsenhet inrättas

En ny beredskaps- och analysenhet i Regeringskansliet presenterades i november. Syftet med den nya krisenheten är att vara larmfunktion och en samlad instans för bearbetning och analys av information inom Regeringskansliet i händelse av en kris inom eller utanför landets gränser. Enheten ska arbeta med omvärldsbevakning för att kunna ge tidig förvarning och snabbt slå larm vid en uppkommen kris. Den ska ge underlag som gör en effektiv samordning mellan berörda aktörer möjlig. Den nya enheten lyder under Statsrådsberedningen och börjar sin verksamhet i januari 2006.

Läs mer om krisberedskap i Regeringskansliet i kapitel 3 i avsnittet om UD samt i kapitel 5 om myndighetens interna utvecklingsarbete

Sverige ordförande vid två toppmöten

Sverige var ordförande för det årliga ministerrådsmötet i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) i Paris, som samlade de 30 OECD-ländernas ekonomi- och finans-, handels-, närings- och energiministrar, samt ministrar från ett antal utvecklingsländer. Mötet leddes av statsministern och hade temat "Enabling Globalisation". Vid mötet debatterades hur OECD i samarbete med utvecklingsländer kan främja en globaliseringsprocess som kommer alla till gagn. Man konstaterade att det internationella samfundets utmaning i globaliseringens verklighet är att låta alla länder ta del av dess vinster. Under mötet kom

OECD-länderna överens om ett gemensamt budskap om sina ansträngningar för att nå FN:s millenniemål för att bekämpa fattigdom. Uttalandet skickades till FN som OECD:s bidrag inför FN:s toppmöte i september i New York. Vid FN-toppmötet gjordes en översyn av arbetet med att uppnå millenniemålen. Statministern var ordförande vid mötet, tillsammans med Gabons president Omar Bongo. Ett nätverk med 13 av världens ledare bildades efter toppmötet av statsminister Göran Persson för att följa upp FN:s fortsatta reformarbete.

Läs mer om toppmötena i kapitel 3 i avsnittet om UD samt om millenniemålen i kapitel 4 om projektet Världens Chans

Kampen mot terrorism

Terrorism är ett av dagens största hot mot fred och stabilitet. Med ökad komplexitet i världen tilltar behovet av kollektiva lösningar. Inget land kan hantera vår tids utmaningar och möjligheter på egen hand, det kräver samarbete över gränserna. Vid EU-toppmötet i december antogs EU:s strategi mot terrorism. Denna anger ramarna för arbetet med att förhindra radikaliserings och rekrytering till terrorism, skydda medborgare och infrastruktur, motarbeta terrorister samt för att bättre bemöta konsekvenserna av attacker. Enklare informationsutbyte mellan medlemsländerna vid brottsutredningar och lagring av uppgifter om internet- och teletrafik är viktiga svenska initiativ som kommer att ge brottsbekämpande myndigheter bättre förutsättning att framgångsrikt kunna förebygga och utreda brott.

Lagring av trafikuppgifter i telekommunikation

Under det gångna året har intensiva förhandlingar förts inom EU gällande en rättsakt om lagring av trafikuppgifter i telekommunikation. Sverige har verkat för ett antagande i enlighet med Europeiska rådets förklaring om kampen mot terrorism. I december antog Europaparlamentet förslaget till direktiv. Förslaget går ut på att uppgifter om trafiken mellan uppkopplingar (till exempel hur de stått i förbindelse med varandra vid en viss tidpunkt) ska bevaras av tele- och internetoperatörer under en viss tid. De föreslagna bestämmelserna ska hjälpa nationella myndigheter i kampen mot brottslighet och terrorism, genom att ge dem tillgång till listor över telefonsamtal, sms och uppgifter om Internetanvändning. Dessa uppgifter ska sedan kunna användas i utredningar av allvarliga brott.

EU-möten och beslut

Vid EU:s toppmöte i juni beslutades om att utsträcka tiden för godkännande av EU:s nya konstitution. Beslutet innebar att regeringen inte lade någon proposition till riksdagen i frågan under hösten. Vid det följande EU-toppmötet i december enades EU:s stats- och regeringschefer om utgiftsramarna för perioden 2007–2013. Överenskommelsen innebär att taket för de totala anslagen för åtaganden under perioden uppgår till 862 363 miljoner euro. Anslagen för åtagandena utgör i snitt 1,045 procent av medlemsländernas BNI under perioden. Vid samma toppmöte antogs även en Afrikastrategi, en strategi för migration samt strategin mot terrorism (se ovan).

En politisk överenskommelse om den första delen i Registration, Evaluation, Authorization of Chemicals

(REACH) nåddes i EU:s konkurrenskraftsråd i december. Sverige har länge arbetat aktivt för det mycket omfattande REACH-förslaget, som ersätter 40 olika lagstiftningar på kemikalieområdet. Förslaget innebär en nödvändig och grundläggande utveckling av EU:s system för att reglera kemikalierna, vilket bland annat innebär att ett tydligt ansvar läggs på industrin när det gäller att bedöma och hantera risker med kemikalier. REACH är ett viktigt bidrag till att uppnå det svenska miljömålet om en giftfri miljö.

Läs mer om EU-frågor i kapitel 3 om departementens verksamhet

EU-samordningen flyttar till Statsrådsberedningen

Ansvaret för samordning av EU-frågor i Regeringskansliet flyttades under året, från Utrikesdepartementet till Statsrådsberedningen. Den 21 januari blev Bosse Ringholm samordningsminister för EU-frågorna och i början av april inrättades Kansliet för samordning av EU-frågor i Statsrådsberedningen. EU-kansliet ansvarar, i nära samarbete med statsministerns kansli, för EU-frågor av horisontell karaktär och samordnar instruktionerna till Sveriges EU-representation i Bryssel. Kansliet har också hand om frågor om EU:s institutioner, EU-bemanning, fördragsrättsliga samt andra övergripande EU-rättsliga frågor. På kansliet finns också sektorsansvariga för samtliga ministerråd. EU-kansliet verkar för ett effektivt och samordnat svenskt agerande i EU-frågor och för att svenska intressen bevakas så tidigt som möjligt. För det syftet har EU-kansliet under året, i samarbete med övriga Regeringskansliet, tagit fram halvårsvisa arbetsprogram med svenska prioriteringar för EU-arbetet. EU-kansliet har också inlett ett arbete med att vidareutveckla

metoder för tidig påverkan och för en effektiv handläggning av EU-frågor i Regeringskansliet.

I oktober beslutade regeringen att ge ett nytt uppdrag till den parlamentariska Kommittén för EU-debatt (före detta EU 2004-kommittén). Kommittén arbetar med att främja den svenska EU-debatten. Den framtida betoningen läggs på de sakpolitiska frågor som dagligen förhandlas och beslutas inom ramen för EU-samarbetet. För att bidra till en bred och fördjupad EU-debatt fick kommittén i uppdrag att undersöka möjligheten att starta ett brett debattforum för alla som berörs av de beslut som fattas inom EU.

Ny vallag

I maj överlämnade regeringen en proposition med förslag till ny vallag till riksdagen. Förslaget innebär i huvudsak att kommunerna får det samlade, lokala ansvaret för val och ska ta hand om all röstmottagning som sker i landet. Vallokaler ska vara anpassade för funktionshindrade väljare. Identitetskontrollen vid all röstmottagning skärps, även vid röstning genom bud. Väljare som befinner sig utomlands ska kunna brev rösta och mindre partier med representation på regional eller lokal nivå ska få bättre tillgänglighet till valsedlar. Den nya vallagen tillämpas från och med 2006 års val.

Minskat oljeberoende

En kommission med uppdrag att vara rådgivande och att bistå regeringen i arbetet med att peka ut vägar som till år 2020 påtagligt minskar Sveriges beroende av olja utsågs av statsministern i november. Arbetet inleddes den 13 december 2005 med en tv-sänd utfrågning från Rosenbad, med expertföreläsningar och diskussioner

på temat "Tar oljan slut – och i så fall när?". Under utfrågningen diskuterades även frågor om energianvändning och morgondagens klimat. Kommissionen mot oljeberoende avser att under 2006 arrangera ytterligare utfrågningar med fokus på samhällsplanering, effektivare teknik, icke-fossila bränslen och ett klokare brukande i transport-, bostads- och industri-sektorerna.

I oktober lämnade regeringen ett lagförslag som syftar till att öka tillgången till förnybara drivmedel. Förslaget går ut på att stora bränslesäljare ska bli skyldiga att sälja minst ett förnybart drivmedel. Utbyggnaden av pumpar med förnybara bränslen ska ske successivt mellan år 2006 och 2009. I ett första steg ska de största bränslesäljarna kunna erbjuda minst ett förnybart bränsle. För att undvika att små företag träffas av allt för omfattande investeringskostnader, så undantas vissa mindre säljställen från lagförslaget. Vägverket blir central tillsynsmyndighet för den nya lagen som träder i kraft den 1 april 2006.

För att underlätta omställningen i bostäder har två nya stöd för övergång till miljövänlig uppvärmning införts. Det beslutade regeringen genom två förordningar i december. Förordningarna gäller för stöd till småhusägare som byter från direktverkande elvärme eller från oljeuppvärmning till miljövänliga uppvärmningsalternativ. Sammantaget har två miljarder kronor avsatts för stöden under perioden 2006–2010. Samtidigt fick Energimyndigheten i samråd med Konkurrensverket och Boverket i uppdrag att analysera utvecklingen på värmemarknaderna och bedöma effekterna av stödsystemen. Stöden gäller för övergång till fjärrvärme, biobränsleeldade uppvärmningssystem, berg-, sjö- och jordvärmepump eller solvärme.

Läs mer om energifrågor i Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementets avsnitt i kapitel 3

Läs om Statsrådsberedningens organisation och ansvarsområden i kapitel 1

KAPITEL 3

Departementens verksamhet

I det här kapitlet kan du läsa om delar av den verksamhet som präglat departementens arbete under 2005.

Justitiedepartementet

Året förde med sig viktiga förändringar för kriminalvården och brottsbekämpningen. Till exempel fick brottsbekämpande myndigheter utökade möjligheter att använda såväl DNA-teknik som så kallad överskottsinformation. Andra förslag och beslut handlade bland annat om ökade insatser för brottsoffer, internationell brottsbekämpning, maskeringsförbud och om stärkt upphovsrätt. Dessutom satsade regeringen på förändringar för modernare rättegångar och fler poliser. Livstidsdömda föreslogs få möjlighet att ansöka om tidsbestämt straff och Justitiedepartementet slutförde ett arbete med att fastställa mål och indikatorer för integrationspolitiken.

Mer flexibel aktiebolagslag

I mars överlämnade regeringen propositionen *Ny aktiebolagslag* till riksdagen. Den ersätter 1975 års aktiebolagslag och innebär en modernisering av den svenska aktiebolagsrätten. Avsikten är också att skapa större flexibilitet för företagen.

För att öka aktieägarnas inflytande i bolaget införs ett särskilt system för insamlande av fullmakter inför bolagsstämman och bestämmelser om utomståendes rätt att närvara på bolagsstämma. En annan nyhet är att ändringar i styrelsens sammansättning i fortsättningen skall gälla från den tidpunkt då anmälan om registrering kom in till Bolagsverket. Detta för att komma till rätta med de svårigheter som förekom tidigare när man i efterhand behövde ställa bolagsföreträdare till svars för brott och oegentligheter i bolaget.

Lagen öppnar också nya finansieringsmöjligheter för bolagen, bland annat genom möjligheterna att ta upp så kallade kapitalandelslån. Några begränsningar för vinstutdelning, som exempelvis den så kallade koncernspärren, tas bort. Dessutom införs ett nytt rättsligt instrument, delning av aktiebolag. Delning innebär att ett aktiebolag delas upp på två eller flera bolag.

Riksdagen antog förslaget och den nya lagen gäller från den 1 januari 2006.

Omvandling av livstidsstraff

I oktober överlämnade regeringen propositionen *Lag om omvandling av fängelse på livstid* till riksdagen. För att förbättra möjligheterna för såväl de livstidsdömda som Kriminalvården att överblicka strafftiden och stärka de livstidsdömdas rättssäkerhet, införs ett nytt system för frigivning av livstidsdömda. Syftet är bland annat att förbättra förutsättningarna för rehabilitering av livstidsdömda och motivera den dömda att själv främja sin frigivning och anpassning i samhället. Det nya systemet innebär att en livstidsdömd, eller Kriminalvården, får ansöka om att livstidsstraffet skall omvandlas till fängelse på viss tid. En sådan ansökan får göras när den dömda har avtjänat minst tio år av straffet. Vid omvandlingsprövningen ska Örebro tingsrätt, som första instans, beakta vissa kriterier som är särskilt angivna i lag. Vid avslag ska den livstidsdömda ges en motivering som kan ge vägledning för hur han eller hon kan förbättra sina chanser inför en ny ansökan.

Lag om omvandling av fängelse på livstid gäller från den 1 november 2006. Den nya lagen påverkar inte regeringens möjlighet att bevilja nåd.

Nya möjligheter med DNA-teknik

Regeringen har beslutat om en proposition om utökad användning av DNA-tekniken inom brottsbekämpningen. Syftet med förslaget är att genom ändringar i 28 kap. rättegångsbalken och polisdatalagen utöka möjligheterna till såväl DNA-provtagning som registrering av DNA-profiler. Därigenom vill man ge polisen ett mer effektivt verktyg. Lagändringen möjliggör bland annat DNA-prov på en person som kan misstänkas för brott som kan ge fängelse. Dessutom får DNA-prov tas om det kan ha betydelse för utredningen av ett brott som kan leda till fängelse, även om personen som ger provet inte själv är misstänkt.

Riksdagen antog förslaget i november. Lagändringarna gäller från den 1 januari 2006.

Maskeringsförbud stärker demonstrationsfriheten

I september föreslog regeringen en stärkning av demonstrationsfriheten i en proposition om maskeringsförbud till riksdagen. Regeringen vill införa maskeringsförbud vid demonstrationer och folksamlingar där en ordningsstörning eller fara för ordningen uppstår. Polisen får härmed bättre möjligheter att upprätthålla ordning och säkerhet och kan, genom ingripanden mot personer som maskerar sig, undvika sammanstötningar som riskerar att eskalera till upplopp. Om oroligheter ändå uppstår kan personerna lättare identifieras i efterhand och bevisning kan säkras.

Förbudet ska inte gälla den som täcker ansiktet av religiösa skäl. Det ska dessutom vara möjligt att i sam-

band med ansökan om demonstrationstillstånd även söka tillstånd för deltagarna i demonstrationen att få vara maskerade.

Riksdagen antog förslaget i december. Lagändringarna gäller från den 1 januari 2006.

Kriminalvården utvecklas

Efter förslag från regeringen i budgetpropositionen för 2006 ska Kriminalvårdens anslag höjas med 400 miljoner kronor per år. Detta för att Kriminalvården ska kunna fortsätta platsutbyggnaden och utveckla verksamheten när det gäller säkerhet, behandling och sysselsättning.

I juni överlämnade regeringen till riksdagen med förslaget att 35 lokala kriminalvårdsmyndigheter, Transporttjänsten och Kriminalvårdsstyrelsen slås ihop och bildar en ny myndighet. Avsikten är att ge kriminalvården förutsättningar att bedriva en mer effektiv verksamhet. Omorganisationen ska också leda till att resurserna utnyttjas bättre, en ökad flexibilitet och att ledningen av myndigheten underlättas.

Riksdagen godkände förslaget i november och reformen gäller från den 1 januari 2006.

Insatser för brottsoffer

I november överlämnade Claes Borgström, jämställdhetsombudsman (JämO), en departementspromemoria till regeringen: *Anmälan och utredning av sexualbrott, förslag på förbättringar ur ett brottsofferperspektiv*. I den inventeras och analyseras vilka omständigheter som kan ligga bakom att ett sexuellt övergrepp inte anmäls. Utredaren lämnade också förslag på strategier och åtgärder som kan bidra till att fler anmäler sexuella övergrepp samt minska påfrestningarna på brottsoffer under rättsprocessen.

Uppdraget utfördes i nära samarbete med Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och andra myndigheter inom rättsväsendet, samt med Rikskvinnocentrum, ROKS, SKR och andra berörda frivilligorganisationer.

Mot bakgrund av slutsatserna i rapporten har regeringen gett en rad uppdrag till myndigheter 2006:

- Brottsoffermyndigheten ska ta fram ett nationellt samordningsprogram för arbetet med sexualbrottsoffer på central och lokal nivå. Myndigheten ska också öppna en särskild webbsida, som en del i uppdraget att inrätta en brottsofferportal.
- Brottsförebyggande rådet och JämO får i uppdrag att tillsammans ta fram handledningsmaterial för unga kring frågor som sexuella trakasserier, sexuell integritet och självbestämmande.
- Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Rättsmedicinalverket och Socialstyrelsen har fått i uppdrag att tillsammans medverka till etablering av försöksverksamheter med så kallade Barnahus.

Syftet är bland annat att bättre barnanpassa utredningar som görs i samband med misstankar om att ett barn har utsatts för brott. Barnet ska kunna ha alla kontakter med exempelvis polis, åklagare, rättsmedicin, socialtjänst och barnpsykiatri på en enda plats. Barnet ska inte i onödan utsättas för upprepade förhör och intervjuer av olika personer och för olika syften.

Ett annat syfte med uppdraget är att genom metodutveckling höja kvaliteten i utredningarna. Försöksverksamheten skall pågå under 2005–2007. Uppdraget ska slutredovisas i maj 2008.

Nya verktyg i internationell brottsbekämpning

Under våren 2005 lämnade regeringen tre propositioner till riksdagen om att utveckla och förbättra det rättsliga samarbetet mellan Sverige och andra stater, särskilt inom EU. Det handlar framför allt om att mer effektivt kunna bekämpa gränsöverskridande brottslighet som narkotikasmuggling och människohandel och terrorism. Till exempel ville regeringen öka Sveriges möjligheter att samverka med andra länder när det gäller att samla bevis och göra förhör och beslag.

Bland annat föreslogs att Sverige skulle godkänna flera överenskommelser mellan EU:s länder och mellan Sverige och USA, som ska förbättra och utveckla samarbetet för att utreda och åtala för brott. Där ingick 2000 års EU-konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan EU:s medlemsstater. Flera förslag lämnades också för att anpassa svensk lag till ny teknik, och nya former för det rättsliga samarbetet fördes också fram, inklusive regler för avlyssning och övervakning av telefontrafik. Andra förslag handlade om ökade möjligheter att hålla förhör med misstänkta och vittnen i ett annat land genom videokonferens.

Riksdagen antog regeringens förslag och de nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2005.

Ökade möjligheter att använda överskottsinformation

I mars lämnade regeringen en proposition till riksdagen som innebär förslag om reglering av de brottsbekämpande myndigheternas användning av så kallad överskottsinformation, som kommer fram vid användning av hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning. Vid användning av

dessa, så kallade hemliga tvångsmedel, kan ibland uppgifter framkomma som inte har något samband med det brott som skulle utredas. I vissa fall kan dessa uppgifter i stället ha betydelse för utredningen av ett annat begånget brott eller för att förhindra att nya brott begås. Detta kallas alltså överskottsinformation och den nya regleringen innebär att överskottsinformation normalt både ska få användas för att utreda brott och utan begränsningar få användas för att förhindra brott.

Riksdagen fattade beslut i juni och de nya lagarna trädde i kraft den 1 juli 2005.

Mot modernare rättegångar

I en proposition som lämnades till riksdagen i mars föreslog regeringen en reformering av reglerna för modernare rättegångsregler i tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen. Tanken är att lagändringarna ska leda till modernare rättegångar och se till att domstolsprocessen är mer rättssäker, effektiv och funktionell. Det handlar bland annat om att bättre utnyttja modern teknik. Berättelser från vittnen och andra sakkunniga personer ska till exempel alltid spelas in med video och det ska bli möjligt att delta i en rättegång genom videokonferens. Vidare utvidgas systemet med prövningstillstånd så att det gäller för de flesta tvistemål och domstolsärenden som överklagas från tingsrätten till hovrätten. Härigenom betonas att tyngdpunkten i dömandet ska ligga i första instans, det vill säga i tingsrätten. Riksdagen antog förslaget i juni. Lagändringarna gäller tvistemål och domstolsärenden, men inte brottmål. De träder i kraft den dag regeringen bestämmer den 1 januari 2007.

Fler poliser och bättre styrning

Sedan 2000 har regeringen gjort kraftiga satsningar på polisen. Anslagen har höjts med cirka 2,7 miljarder kronor till och med 2006 och tillskott har aviserats för 2007 med 700 miljoner kronor.

Satsningen innebär bland annat att 4 000 nya poliser kommer att utbildas under mandatperioden. Enligt Rikspolisstyrelsens beräkningar efter den senaste examinationen av aspiranter uppgick det totala antalet poliser till över 17 500 år 2005. Det innebär en ökning med 1 500 på bara några få år.

I arbetet med att förbättra uppföljningen av polisens verksamhet har Rikspolisstyrelsen under 2005 bland annat utvecklat ett nytt resultat- och uppföljningssystem, en ny nationell bastaktik, en ny nationell underrättelsemodell och ett nytt nationellt utredningskoncept. Dessutom har Rikspolisstyrelsen en ny organisation från den 1 januari 2006.

Stärkt upphovsrätt i en digital värld

Den 1 juli 2005 ändrades upphovsrättslagen, vilket bland annat innebär nya regler för kopiering av musik och film från internet. Regeringens avsikt var att stärka och modernisera upphovsrätten för att ge ett bättre skydd i det digitala informationssamhället. Samtidigt ville man upprätthålla balansen mot viktiga allmänna intressen.

Upphovsrättslagen skyddar bland annat författares, tonsättares, konstnärers och artisters rättigheter. Lagändringarna rör frågor som kopiering av musik, böcker och film samt möjligheten för skolor, bibliotek och personer med funktionshinder att använda upphovsrättsligt material. Det handlar också om nya regler om förbud att tillverka produkter som kringgår tekniska

åtgärder som skyddar upphovsrättsligt material. Förändringen bygger på ett EG-direktiv och två internationella avtal.

Bättre chans till ersättning efter oljeutsläpp

I mars lämnade regeringen en proposition till riksdagen om förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss. I den behandlades frågor om ersättning vid oljeskador som orsakas genom utsläpp av tankfartyg. I april godkände riksdagen förslaget och därmed antogs protokollet till en internationell konvention om att upprätta en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja. Några svenska lagar justerades som en följd av att protokollet antogs.

Under 2004 kom en departementspromemoria om vilka lagstiftningsåtgärder som krävs för att Sverige ska uppfylla ett nytt EU-direktiv om förorenande utsläpp av olja och kemikalier från fartyg. Det handlar bland annat om vilka straffpåföljder som ska gälla för dem som bryter mot föroreningsbestämmelserna. Regeringen ska lämna en proposition om detta till riksdagen under 2006.

En ny nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna

Under 2005 har Justitiedepartementet fört en dialog med cirka 400 aktörer inom området för mänskliga rättigheter. Diskussionen har gällt frågor om de mänskliga rättigheterna på nationell nivå och bland aktörerna fanns representanter för riksdagspartierna, myndigheter, enskilda organisationer, akademiska institutioner, kommuner och landsting. Mötena har varit ett led i att samla in synpunkter och förslag om

vad som bör ingå i regeringens kommande nationella handlingsplan för de mänskliga rättigheterna. I början av året presenterades även utvärderingen av den första handlingsplanen på detta område, vilken gällde 2002–2004. Utvärderingen gjordes av Thomas Hammarberg, som senare utsetts till Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter. Den nya handlingsplanen överlämnas till riksdagen under våren 2006 och gäller för perioden 2006–2009.

Integrationspolitiken ses över

Under 2005 slutfördes ett arbete på Justitiedepartementet med att fastställa mål och indikatorer för integrationspolitiken. Arbetet har pågått sedan 2003. Det nya systemet för uppföljning och analys av integrationspolitikens resultat införs från och med 2006. Det leder till en konkretisering av integrationspolitikens mål och att ett antal myndigheter ges i uppdrag att följa upp samhällsutvecklingen i förhållande till målen. Dessutom kan orsaker till skillnader i rättigheter, skyldigheter och möjligheter för olika grupper analyseras bättre än vad som varit möjligt hittills.

I september fick en parlamentarisk kommitté i uppdrag av regeringen att utreda integrationspolitikens mål, inriktning, organisation och effektivitet. Bland annat ska de statliga myndigheternas ansvar för integrationspolitiken göras tydligare och Integrationsverkets roll och uppgift analyseras. Ordförande är Leif Magnusson, chef för Mångkulturellt centrum.

Utredningen ska vara klar i juni 2007.

Läs om Justitiedepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Utrikesdepartementet (UD)

Under året arbetade Utrikesdepartementet för att stärka sin krisberedskap, mot bakgrund av vad som hände i samband med flodvågskatastrofen i Sydostasien. I september genomfördes ett framgångsrikt toppmöte i FN i New York som kommer att ligga till grund för det fortsatta reformarbetet inom FN på flera områden. Sverige deltog i ett flertal fredsfrämjande insatser och gjorde diplomatiska insatser som berörde många olika regioner, bland annat Ryssland och Vitryssland, Darfur i Sudan och Västafrika. Ett svenskt Turkietprogram inleddes för att stödja Turkiets EU-närmande och stärka förbindelserna mellan Sverige och Turkiet. OECD:s biståndskommitté DAC granskade svenskt bistånd och lyfte fram Sveriges utvecklingsarbete som ett föredöme på många områden. Sverige deltog i hårda förhandlingar om världshandeln som hölls i Hongkong i december. Tjänstedirektivet, som gäller handeln med tjänster inom EU, debatterades intensivt under året och krävde stora arbetsinsatser. Regeringen satsade också stort på handels- och investeringsfrämjande insatser för tillväxt och sysselsättning.

Stärkt krisberedskap på UD

Under året har UD arbetat för att stärka sin krisberedskap mot bakgrund av vad som hände under och efter flodvågskatastrofen. Här beskrivs insatserna i korthet.

Den konsulära krisberedskapen har förstärkts i Stockholm. Cirka 35 tjänstemän ingår i en stående beredskapsstyrka som ska förstärka enheten i en kris-situation. För att stärka beredskapen i fält har UD utpekat ett 30-tal medarbetare som med kort varsel

kan bilda en eller flera snabbinsatsstyrkor. För att höja beredskapen på lokal och regional nivå kommer konsulära stödpunkter att inrättas vid ett 20-tal utlandsmyndigheter från 2006. Stöddepunkterna väljs utifrån olika kriterier; antal bosatta och/eller besökande svenskar i regionen, geografisk utspridning, myndigheternas storlek etcetera.

Ett pilotprojekt har genomförts med stöd från Krisberedskapsmyndigheten och Statens räddningsverk för att anpassa beredskapsplaneringen vid utlandsmyndigheterna till att omfatta alla slags krissituationer, i likhet med vad som gäller statliga myndigheter och kommuner i Sverige. Ett globalt konsulärt kris- och ärendehanteringssystem, CONSDATA, håller på att utvecklas och ska vara infört den 30 juni 2006.

En särskild chefstjänstemannafunktion, ett utrikesråd för konsulära frågor, har inrättats. Dessutom genomfördes omfattande utbildningsinsatser för personalen under hösten. Samtliga tjänstemän som på något sätt kommer att ingå i den konsulära beredskapen får specialutbildning, huvudsakligen i Krisberedskapsmyndighetens regi.

Beredskapstjänstgöringen har sedan årsskiftet 2004/2005 förstärkts under veckoslut och helgdagar. Jouren vid konsulära enheten och andra delar av organisationen har utökats. Samarbetet mellan UD:s konsulära enhet och resebranschens organisationer har fördjupats. Detta bland annat för att UD tidigt ska få kännedom om nya resmål och antalet resenärer. En analys har skett av hanteringen av UD:s reseråd och

en utveckling av departementets och ambassadernas redovisning av reserekommendationer inleddes under året.

Det nordiska samarbetet i fält som gäller krisberedskap och krishantering har ökat efter ett initiativ från Sverige. En gemensam instruktion har sänts ut till alla nordiska utlandsmyndigheter, där man uppmanas att utnyttja sina samordningsfördelar och genomföra krisövningar på i första hand nordisk nivå. Det konsulära samarbetet inom EU:s konsulära kris- och katastrofsamarbete har intensifierats under året, och ett antal områden har pekats ut för vidare samarbete. Det gäller bland annat informationsutbyte för krisberedskap, gemensam konsulär krisutbildning och upprättande av nationella beredskapspooler.

Mer information om UD:s krisberedskapsarbete finns på www.ud.se, där det också finns en särskild del som handlar om naturkatastrofen i Asien med bland annat information om uttalanden och pressmeddelanden från Regeringskansliet.

Läs mer om flodvågskatastrofen i avsnitten om Försvarsdepartementet och Socialdepartementet samt i kapitel 2, Statsrådsberedningen har ordet

Läs mer om krisberedskap i Regeringskansliet i kapitel 2 om Statsrådsberedningen och i kapitel 5 om myndighetens interna utvecklingsarbete

Framgångsrikt FN-toppmöte

I september hölls ett toppmöte i FN i New York som samlade över 170 av världens stats- och regeringschefer. Resultat från toppmötet kommer på flera områden att ligga till grund för det fortsatta reformarbetet inom FN. Representanterna från FN:s 191 medlemsstater antog enhälligt slutdokumentet från toppmötet om

hur det internationella samfundet gemensamt ska hantera dagens globala utmaningar.

Mötet fattade beslut om att stärka FN:s förmåga att förhindra terrorism, om att stärka den fredsbyggande verksamheten och förebygga folkmord. Det betraktades som ett stort framsteg att toppmötet enades om konceptet om staters skyldighet att skydda. Detta stärker det internationella samfundets förmåga att förhindra folkmord och andra kränkningar av mänskliga rättigheter. Toppmötet enades också om att etablera en fredsbyggande kommission och ett råd för mänskliga rättigheter. Man beslutade att ta fram en övergripande konvention om terrorism och att granska och förbättra FN:s olika sekretariatsformer.

Till motgångarna kan räknas att toppmötet inte lyckades nå samsyn i nedrustnings- och ickespridningsarbetet eller om formerna för ett reformerat säkerhetsråd. Andra områden där man hoppats komma längre var frågan om barnets rättigheter i väpnade konflikter och om vissa miljöfrågor.

Sveriges statsminister Göran Persson var ordförande för toppmötet tillsammans med Gabons president, Omar Bongo. Ordförande i FN:s generalförsamling till och med september 2006 är utrikesminister Jan Eliasson. Sverige förväntas få en central roll i det fortsatta reformarbetet. Efter samråd med FN:s generalsekretärer upprättade statsministern under toppmötet ett nätverk av stats- och regeringschefer som stöd till reformprocessen under den 60:e sessionen.

Sverige drev reformer av FN:s katastrofberedskap

Under 2005 var Sverige drivande i FN:s reformarbete, exempelvis när det gäller FN:s humanitära globala verksamhet. Bland annat lade Sverige fram det för-

slag om att effektivisera FN:s beredskapsfond för humanitärt bistånd (CERF) som generalförsamlingen enhälligt godkände i december. Sveriges sammanlagda humanitära bistånd uppgick till tre miljarder kronor under 2005. Som en av de största bidragsgivarna till FN:s humanitära samordningskontor, OCHA, är Sverige med i den så kallade givarvägruppen, OCHA donor support group (ODSG). Här samverkar man med 16 andra givarländer som, liksom Sverige, deltar aktivt i den humanitära politikerutvecklingen och har lämnat omfattande frivilliga bidrag till den globala verksamheten. ODSG har roterande ordförandeskap och Sverige var ordförandeland mellan juli 2004 och juli 2005. I maj anordnade Sverige ODGS:s årliga högnivåkonferens. Cirka 60 deltagare från gruppens medlemsstater deltog tillsammans med representanter från OCHA, Regeringskansliet och berörda svenska myndigheter.

Tydligt behov av kommissionen om massförstörelsevapen

Den oberoende internationella kommissionen om massförstörelsevapen fortsatte sitt arbete under året, under ledning av ordföranden Hans Blix. Kommissionens uppgift är att belysa, studera och utreda frågor som rör nedrustning och ickespridning av massförstörelsevapen och missiler. Kommissionen bildades av regeringen 2003 och finansieras till största delen av Sverige, men även andra länder och privata stiftelser har bidragit.

Under 2005 träffades kommissionen fem gånger samt arrangerade en rad internationella konferenser. Behovet av deras arbete blev tydligt under året, då det internationella samfundet hade svårt att komma

framåt i frågan. Detta gällde både på en översynskonferens för ickespridningsfördraget i maj och på FN:s toppmöte i september. Kommissionen ska lämna sin slutrapport till FN:s generalsekreterare i maj 2006, med förslag till åtgärder mot farorna med massförstörelsevapen.

OSSE-beslut om kvinnor i konfliktförebyggande och krishantering

Vid OSSE:s (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) ministermöte i Ljubljana i december 2005 antogs, på svenskt initiativ, ett beslut om kvinnor i konfliktförebyggande, krishantering och postkonfliktrehabilitering. I beslutet föreskrivs bland annat att OSSE:s handlingsplan för jämställdhet i hela organisationen ska genomföras och att relevanta delar av FN:s säkerhetsresolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet ska integreras i OSSE:s verksamhet.

Beslutet togs mot bakgrund av det svenska initiativ som lanserades vid OSSE:s årliga säkerhetsöversynskonferens sommaren 2004. Initiativet följdes upp med ett seminarium om kvinnor i konfliktförebyggande och krishantering som Sverige arrangerade i Wien i juni 2005. I seminariet, som var det första i sitt slag i OSSE-sammanhang, deltog experter från bland annat OSSE:s deltagarstater, FN-systemet och enskilda organisationer. Seminariets fokus var på kvinnor som aktörer.

Färdplaner för samarbete med Ryssland

I maj ägde ett toppmöte rum mellan EU och Ryssland, där man fastslog färdplanerna för de fyra områden inom vilka man vill fördjupa samarbetet. Det handlar om ekonomi, extern säkerhet, rättsliga och inrikes frå-

gor samt kultur, utbildning och forskning. Regeringen anser att ett genuint, strategiskt samarbete mellan EU och Ryssland har stor potential, då Ryssland är ett av EU:s viktigaste grannländer.

Försämrat läge i Vitryssland

Under året lämnade UD en rapport om det allt sämre läget i Vitryssland när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna. Sveriges engagemang i Vitryssland fortsatte att öka. Regeringen verkar bland annat genom EU för att påverka Vitryssland att utvecklas i demokratisk riktning. Kritik mot kränkningar av mänskliga och demokratiska rättigheter framförs regelbundet i uttalanden eller direkt till vitryska myndigheter.

Det svenska utvecklingssamarbetet i Vitryssland var under 2005 främst inriktat på stöd till demokratiseringsprocessen, samt humanitära och regionala projekt, inklusive ett stort projekt i kampen mot människohandel.

Fler länder i EU

Redan år 2007 kan EU bestå av 27 medlemsländer, om Bulgarien och Rumänien vid de kommande granskningarna uppfyller villkoren. Kroatien och Turkiet inledde förhandlingar om EU-medlemskap i oktober 2005 och i december beslutade EU att ge Makedonien status som kandidatland, dock utan att ange datum för förhandlingsstart.

Under 2005 inleddes ett svenskt Turkietprogram som syftar till att stödja Turkiets närmande till EU och stärka de bilaterala förbindelserna mellan Sverige och Turkiet. För att uppmuntra ett brett mellanfolkligt engagemang erbjuds bland annat enskilda organisa-

tioner, föreningar, kommuner och myndigheter stöd för samarbete med Turkiet. Programmet innehåller också en näringslivsdel samt ökat turkisk-svenskt utbyte mellan kulturella och akademiska institutioner.

Läs mer om EU-möten och beslut i kapitel 2 om Statsrådsberedningen

Medelhavssamarbete i Alexandria

Under året höll Sverige fortsatt hög profil i profil inom EU:s samarbete med länderna runt södra och östra Medelhavet, det som går under namnet Barcelona-processen. Denna upprättades i Barcelona 1995, då utrikesministrar från EU-länderna och tolv partnerländer i Medelhavet antog en deklaration om nära samarbete på en rad områden. Målet är att skapa ett område runt Medelhavet med fred och stabilitet, delat välstånd och förstärkt samarbete i sociala och kulturella frågor. De viktigaste områdena för regeringen är demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, frihandel, miljö samt dialogen mellan kulturer.

Ett exempel på Sveriges engagemang är den nybildade Anna Lindh-stiftelsen för dialogen mellan kulturer, som invigdes i april 2005. Stiftelsen har upprättats för att främja ökad förståelse mellan EU:s medlemsstater och länderna runt Medelhavet och i Mellanöstern och är förlagd till Svenska institutet och det Egyptiska biblioteket i Alexandria. De 35 deltagande länderna ska bygga upp nationella nätverk. Statens Museer för Världskultur kommer att vara kontaktpunkt för det svenska nätverket.

Insatser för Darfur

Den humanitära katastrofen i Darfur i västra Sudan var fortsatt omfattande under året, med tre miljoner människor i behov av humanitär hjälp och två miljoner på flykt. Regeringen ökade sina ansträngningar för Darfur inom flera områden under året. Bland annat bidrog man med en erfaren diplomat till EU:s medlingsteam och ökade stödet till fredsförhandlingarna med fem miljoner kronor. Sverige bidrog med fem miljoner till EU:s stödinsats till Afrikanska unionens insats i Darfur, och deltog dessutom med militära och polisiära experter. Sverige var även drivande bakom EU-beslutet om ytterligare 70 miljoner euro till denna insats. Sverige gjorde en särskild satsning om fem miljoner kronor för kvinnors situation, mot bakgrund av de fasansfulla kränkningar och sexuella övergrepp som rapporterats mot kvinnor i Darfur. Dessutom drev Sverige och EU på FN:s säkerhetsråds beslut att situationen i Darfur ska tas upp i Internationella brottmålsdomstolen. Sammanlagt har 250 miljoner kronor gått till insatser för Darfur och Sudan under 2005.

Uppdrag i Västafrika

Under året drev UD Sveriges engagemang i delar av Västafrika. Kabinettssekreterare Hans Dahlgren fortsatte sitt uppdrag som EU-ordförandeskapets särskilde representant för Mano River-länderna. Detta krävde både resor till regionen och en nära dialog med representanter för lokala, regionala och internationella aktörer. Uppdraget omfattar framförallt Liberia, Guinea och Sierra Leone och syftar till att bidra till en hållbar politisk utveckling, stabilisering av fred och säkerhet samt återuppbyggnad och demokratisering.

Under 2005 fokuserades gruppens arbete på Liberia, där presidentval genomfördes under hösten.

OECD granskar svenskt bistånd

Under våren granskades svenskt bistånd av DAC (Development Assistant Committee). DAC är ett forum där biståndsgivare utbyter erfarenheter av utvecklingssamarbete. Granskningarna sker omkring var femte år, både för att stödja varandra och för att sprida goda exempel. Sverige fick mycket beröm i rapporten och svenskt utvecklingssamarbete lyftes fram som ett föredöme på många områden. Det gällde till exempel den svenska politiken för global utveckling, utvecklingspolitiken och att Sverige från och med 2006 kommer att ge en procent av bruttonationalinkomsten i bistånd. Rapporten betonade även Sveriges framträdande roll inom harmonisering och decentralisering av biståndet.

Stöd till varningssystem för flodvågor

I december undertecknade regeringen ett avtal mellan Sverige och UN-ESCAP, FN:s ekonomiska och sociala kommission för Asien och Oceanien. Avtalet handlade om att bidra med 2,5 miljoner US-dollar till den regionala fonden för varningssystem för flodvågor och andra naturkatastrofer i Sydostasien. Bidraget gör Sverige till huvudbidragsgivare och den näst största efter Thailand, som är instiftande givare.

Biståndssamtal i EU

I november träffades EU:s biståndsministrar, bland annat för att diskutera handelsrelaterat bistånd, så kallat Aid for Trade, inför Världshandelsorganisationens (WTO) möte i Hongkong i december. Det handlar om

ett paket vars syfte är att bidra med finansiella resurser till att stärka u-länders förhandlingskapacitet, regelverk, genomförande och praktisk handelsutveckling. Paketet ska även innehålla resurser för att stödja länder att hantera negativa effekter av handelsliberalisering (till exempel minskade tullintäkter) och omställningar till följd av olika WTO-åtaganden.

Under mötet antogs också en ny utvecklingspolicy för EU som gäller samtliga biståndsinsatser och samarbetsstrategier med tredje land.

Hårda förhandlingar om världshandeln

I september presenterade regeringen en skrivelse där man redovisade läget i de förhandlingar om formerna för den framtida världshandeln som drivs i WTO:s regi.

WTO är en mötesplats där medlemsländernas regeringar träffas och förhandlar om villkoren för internationell handel. I december möttes medlemmarna i Hongkong. WTO-förhandlingarna bedrivs i så kallade rundor. Den senaste beslutades i Doha i Qatar 2001 och kallas därför Doharundan. Denna, som har särskild inriktning på att åstadkomma fördelar för utvecklingsländerna, skulle ha avslutats redan 2004 men har blivit kraftigt försenad.

Fokus under Hongkongmötet låg på fem områden: jordbruk, industrivaror, tjänstehandel, regelfrågor inklusive handelsprocedurer och frågor relaterade till utvecklingsländernas särskilda intressen. De fem områdena sammanföll i princip med den svenska regeringens prioriteringar.

Trots många problem lyckades medlemsländerna till slut enas om ett slutdokument och därmed finns förhoppningar om att Doharundan ska kunna avslutas under 2006.

Ett öppet och konkurrenskraftigt Europa

I februari anordnade regeringen ett seminarium i Stockholm med representanter från näringsliv och fackliga organisationer samt högre tjänstemän från EU-länder. Seminariet slog fast den externa handelspolitikens betydelse för att uppnå målen inom den så kallade Lissabonprocessen. Seminariet blev ett avstamp för att markera den externa handelspolitikens vikt i Lissabonstrategin och regeringen menar att detta förde upp frågan på EU:s dagordning.

Intensiv debatt om tjänstedirektivet

Det så kallade tjänstedirektivet, som gäller handeln med tjänster inom EU, debatterades intensivt under året. Det var inte bara i Sverige som frågan uppmärksammades, utan tjänstedirektivet blev också ett centralt inslag i den franska folkförklaringsdebatten om EU:s konstitution. Tjänstedirektivet kom därför att under 2005 på många sätt dominera den europapolitiska debatten.

Förhandlingarna om tjänstedirektivet krävde stora arbetsinsatser av ett stort antal tjänstemän i Regeringskansliet med UD som samordnare av förhandlingsprocessen.

Förslaget till tjänstedirektiv är ett led i Lissabonstrategin, som syftar till att göra EU till världens mest konkurrenskraftiga ekonomi. Direktivet ska underlätta för tjänsteleverantörer att både permanent och tillfälligt kunna erbjuda tjänster i annat EU-land. För den tillfälliga tjänsteutövningen föreslogs från början en så kallad ursprungslandsprincip. Denna innebar att den tillfälliga tjänsteutövningen skulle basera sig på hemlandets regler. Principen hamnade också i

centrum av debatten men har under förhandlingarnas gång förändrats.

Storsatsning på handels- och investeringsfrämjande

Under året genomförde regeringen en storsatsning på handels- och investeringsfrämjande för tillväxt och sysselsättning som ett led i arbetet för fler och växande företag. Genom satsningen vill regeringen stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. En förstärkning av exportfrämjandet om nära 100 miljoner kronor har särskilt fokuserat på Sveriges små och medelstora företag och den stora, outnyttjade potential som finns hos dem. År 2005 har inneburit en modernisering av exportfrämjandet i nära samspel med regeringens näringspolitik. Exempelvis genom ökad räckvidd utomlands, ökad tillgänglighet till exportfrämjande i Sverige, satsning på strategiska marknader och branscher och vidareutveckling av exportförberedande insatser. Bland annat vill regeringen genom särskilda insatser tillvarata de nya möjligheter som öppnas genom utvidgningen av EU, då de nya medlemsländerna och grannländerna får tillgång till EU-fonder. Det handlar om stora möjligheter till projektexport när 200 miljarder euro fram till 2013 blir tillgängliga för projektinvesteringar i bland annat miljö och infrastruktur.

Under året fick Sveriges exportråd i uppdrag av regeringen att inrätta regionala exportrådgivare i samtliga svenska län. Man fick också i uppdrag att genomföra särskilda insatser för internationalisering av underleverantörer, med särskilt fokus på fordonsindustrin.

Läs mer om satsningen på främjande i kapitel 5 om myndighetens interna utvecklingsarbete

Samordnare för barn i asylprocessen med uppgivenhetssymtom

I april presenterades den första rapporten från regeringens samordnare för barn i asylprocessen som uppvisar svåra stressreaktioner i form av stark uppgivenhet. Samordnarens uppdrag är bland annat att kartlägga och analysera förekomsten av asylsökande barn med svåra stressreaktioner och utveckla metoder för att tidigt upptäcka de barn som kan tänkas få dem. Dessutom ska samordnaren tillsammans med berörda aktörer utveckla metoder för att förhindra att barnen utvecklar stressreaktionerna, liksom verka för att förebyggande insatser vidtas.

Den första rapporten var resultatet av en kartläggning av förekomsten av barn med uppgivenhetssymtom. I juni kom sedan en uppdaterad version av den första rapporten. Fler fall av barn med uppgivenhetssymtom hade rapporterats i sent inkomna enkäter och den uppdaterade rapporten visade en ökning från tidigare 400 kända fall till 424 sedan 2003.

Samordnaren ska löpande rapportera till regeringen. Uppdraget avslutas i december 2006.

Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden

I maj överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till en ny instans- och processordning för utlännings- och medborgarskapsärenden. Bland annat ville regeringen öka öppenheten och muntligheten i asylprocessen. I september beslutade riksdagen om propositionen. Detta beslut innebär att Utlänningsnämnden läggs ner den 31 mars 2006 och ersätts av en prövning i migrationsdomstolarna. Samtidigt träder en ny, tydligare utlänningslag i kraft.

Med den nya ordningen möts den asylsökande och Migrationsverket som två parter i domstol när ett avslagsbeslut överklagas. Bland många andra förändringar kan nämnas att begreppet humanitära skäl ska ersättas av ett nytt begrepp: synnerligen ömmande omständigheter. Dessutom införs en bestämmelse om att synnerligen ömmande omständigheter inte behöver vara av samma allvar och tyngd för barn som för vuxna.

Dag Hammarskjöld 100 år

Dag Hammarskjöld var FN:s generalsekreterare under åren 1953–1961. Han betraktas som en av Sveriges främsta internationella statsmän. År 2005 markerade hundraårsminnet av hans födelse. Regeringen satsade på ett jubileumsår med syfte att hedra minnet av Dag Hammarskjöld och hans gärning samt sprida kunskap om FN. En viktig målsättning var att förmedla Dag Hammarskjölds tro på FN:s möjligheter.

Projektet pågick under hela året och leddes av en grupp inom UD:s enhet för global säkerhet. Jubileet inleddes med en konferens om global säkerhet och aktuella FN-frågor diskuterades. Särskilt fokus riktades på den pågående reformprocessen inom FN. I juli hölls en minneshögtid på Dag Hammarskjölds gård, Backåkra i Skåne. Under jubileumsåret publicerades också en antologi; "Freden som äventyr. Dag Hammarskjöld och FN:s framtid", på Atlantis förlag i samarbete med UD. I boken diskuterar 28 svenska och utländska experter, diplomater och forskare vad vi kan lära av Dag Hammarskjöld för att tackla aktuella globala ödesfrågor och problem.

En vandringsutställning, Peace in Mind, togs fram i samarbete med Svenska institutet och Dag Hammarskjöldfonden i Uppsala. Den turnerade till över

50 utlandsmyndigheter, som i anslutning till utställningen anordnade seminarier och föreläsningar om aktuella internationella frågor.

Utöver detta genomförde en rad organisationer olika evenemang. Bidrag beviljades till ett antal externa projekt, inklusive en seminarieriserie i FN, en skolturné om FN samt en dokumentärfilm om Dag Hammarskjöld.

Naturtema på Världsutställningen i Aichi 2005

Världsutställningen i Aichi i Japan öppnade den 25 mars och pågick i 185 dagar. Sverige deltog i en gemensam nordisk paviljong. Temat för världsutställningen var "Naturens visdom" och i den nordiska paviljongen byggde utställning och aktiviteter på fem teman: energi, design, livsmedelssäkerhet, skogsbruk och det nordiska sättet att leva.

En särskild Sverigedag arrangerades på expoområdet den 6 april då bland andra kronprinsessan Victoria och näringsministern närvarade. Den svenska kulturen representerades av Cirkus Cirkör, Sahara Hotnights, Fläskkvartetten, Carl-Einar Häckner och Pernilla Andersson.

Läs om UD:s organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Försvarsdepartementet

Omstrukturerings av Försvarsmaktens grundorganisation, effektivare insatsförsvaret och ökad krisberedskap stod på Försvarsdepartementets dagordning 2005. I januari inrättade man, på regeringens uppdrag, ett nationellt råd för samordning av svenska myndigheters insatser för hjälp och stöd till dem som drabbats av flodvågskatastrofen i Sydostasien. Stormen Gudrun medförde bland annat att särskilda uppdrag gavs till Krisberedskapsmyndigheten och Räddningsverket. Under året bistod Räddningsverket även vid internationella katastrofer. En av huvuduppgifterna för Försvarsdepartementet under året var naturligtvis även att delta i internationell fredsfrämjande verksamhet, inom ramen för FN, EU och Nato.

Försvarsmaktens nya grundorganisation

Omstrukturerings av Försvarsmaktens grundorganisation har fortsatt under 2005. De förändringar som riksdagen beslutade om 2004 började genomföras under året. Ett 15-tal militära förband lades ned medan andra slogs samman till nya enheter. Ytterligare andra omlokaliseras. Målet med förändringarna är att skapa en mer rationell och effektiv organisation för att utbilda och öva insatsförbanden.

I juni lade regeringen fram en proposition med förslaget att Försvarsmaktens organisation för territoriell ledning – den så kallade militärdistriktsorganisationen – skulle avvecklas. Riksdagen godkände under hösten regeringens förslag och militärdistriktsstaberna lades ned före årsskiftet. Vissa uppgifter togs då över av andra enheter inom Försvarsmakten, som till exempel

huvudmannaskapet för Utbildningsgrupperna och ansvaret för samverkan med länsstyrelser och kommuner.

På regeringens uppdrag har Försvarsmakten och Försvarets materielverk fortsatt arbetet under 2005 med internationell militär test-, utbildnings- och övningsverksamhet i Sverige (ITÖ). Verksamheten kommer att utvecklas successivt från och med 2006.

Effektivare förvaltning och styrning av insatsförsvaret

I november redovisade Försvarsförvaltningsutredningen sitt betänkande *En effektiv förvaltning för insatsförsvaret*. Utredningen har lämnat förslag till en effektivisering av lednings- och myndighetsorganisationen inom det militära försvaret. Utredningen föreslår besparingar på drygt 2,1 miljard kronor inom det militära försvaret. Resurserna ska istället användas för att Försvarsmaktens ska kunna fortsätta att utveckla den nordiska snabbinsatsstyrkan så att den är insatsklar under det första halvåret 2008.

I november redovisade också Försvarsstyrningsutredningen sitt betänkande *Styrningen av insatsförsvaret*. Utredningen lämnade förslag till förbättringar av riksdagens och regeringens styrning, insyn och uppföljning när det gäller det militära försvaret. Utredningen har också behandlat Försvarsmaktens interna styrning och uppdragsstyrningen av de totalförsvarens gemensamma myndigheterna. De myndigheter som berörs av utredningarnas förslag är Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Totalförsvarets forsknings-

institut, Försvarshögskolan, Totalförsvarets pliktverk, Försvarets radioanstalt och Fortifikationsverket.

Regeringens ambition är att lämna en skrivelse om detta till riksdagen under våren 2006.

Stormen Gudrun – klarade Sverige krisen?

Det svenska samhället kunde hantera konsekvenserna av stormen Gudrun, som drabbade södra Sverige i januari 2005. Den slutsatsen drogs i en rapport som gjorts av Krisberedskapsmyndigheten (KBM) på Försvarsdepartementets uppdrag. I rapporten redovisas berörda myndigheters erfarenheter av arbetet med krishantering i samband med stormen Gudrun. I rapporten varnas för att man under stormen närmade sig gränsen för hur stora kriser samhällets aktörer i dag kan hantera gemensamt. KBM menar att krishanteringssystemet skulle ha haft svårt att klara ytterligare påfrestningar, exempelvis om stormen följts av ett allvarligt väderomslag. Detta kunde ha inneburit att ansvariga aktörer fått stora problem att lösa sina uppgifter.

I rapporten lyfter KBM särskilt fram följande:

- De grundläggande principerna i krishanteringssystemet fungerade på lokal och regional nivå, även om man såg vissa brister i förmågan att samverka mellan olika aktörer. Erfarenheterna belyser vikten av utbildade och övade krisorganisationer samt tekniskt ledningsstöd.
- Informationshantering måste bli bättre, både när det gäller information för att kunna göra lägesbeskrivningar och prognoser, men också för att kunna lämna snabb och korrekt information till drabbade, allmänheten och medierna. Stormen visade på brister hos flera aktörer.

- Grundläggande säkerhetsnivåer inom elförsörjningen och telekommunikationerna bör fastställas och teleoperatörerna måste öka sin krishanteringsförmåga.

Bland annat som en konsekvens av stormen Gudrun i Sverige och orkanen Katrina i USA, fick också Räddningsverket i uppdrag av Försvarsdepartementet att redovisa hur Sverige kan stärka sin förmåga att ta emot internationellt stöd vid stora olyckor och allvarliga krissituationer.

Läs mer om stormen Gudrun i avsnitten om Finansdepartementet, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet och Näringsdepartementet

Efter flodvågskatastrofen

I januari inrättade Försvarsdepartementet, på regeringens uppdrag, ett nationellt råd för samordning av svenska myndigheters insatser för hjälp och stöd till dem som drabbats av flodvågskatastrofen i Sydostasien. Generaldirektören Kerstin Wigzell utsågs till ordförande i Rådet för stöd och samordning efter flodvågskatastrofen.

Rådet gavs bland annat till uppgift att stödja de svenskar som berörts av flodvågskatastrofen. Rådet underlättade kontakterna mellan enskilda och myndigheter, bland annat genom en telefonjour för drabbade och anhöriga.

Rådet tog inte över uppgifter från någon myndighet eller organisation, däremot verkade man för att de olika myndigheterna samordnade sina insatser. Det var viktigt att inget föll mellan stolarna eller glömdes bort och att tillräckliga resurser för stödet till drabbade fanns. Det gällde inte minst barn och unga. Rådet

har också kartlagt befintliga resurser och identifierat behov av särskilda insatser från myndigheter och regeringen. Ytterligare en uppgift för Rådet var att ge förslag till författningsändringar som man fann nödvändiga mot bakgrund av katastrofens konsekvenser för de drabbade. Från den 1 september övertog Styrelsen för psykologiskt försvar den verksamhet som bedrivits av Rådet för stöd och samordning efter flodvågskatastrofen.

Räddningsverkets internationella insatser

Under året gav Förvarsdepartementet en rad uppdrag till Räddningsverket. Uppdragen gällde bland annat konkreta insatser i de områden som drabbats av flodvågskatastrofen i Asien, men även insatser som ska leda till ökad krisberedskap och krishanteringsförmåga. Räddningsverket har också fått i uppdrag att förbereda för att kunna lämna initialt stöd till utlandsmyndigheter och nödställda med hemvist i Sverige, i händelse av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet. Detta ska ske i samverkan med berörda myndigheter och organisationer.

Läs mer om flodvågskatastrofen i avsnitten om Utrikesdepartementet och Socialdepartementet samt i kapitel 2 om Statsrådsberedningen

Fredsfrämjande insatser

Internationell fredsfrämjande verksamhet var en av Förvarsmaktens viktigaste verksamheter under 2005. Sverige deltog i hela skalan av fredsfrämjande verksamhet, inom ramen för FN, EU och Nato, främst i form av militär trupp, militärobservatörer och genom civila insatser där poliser och andra civila experter medverkar.

Sverige fortsatte att bidra till att stärka FN:s förmåga till krishantering, främst genom deltagande i FN-ledda insatser. Under året deltog Sverige i flertalet av de 18 pågående FN-insatserna runtom i världen med totalt cirka 320 personer. Sverige arbetade även intensivt med att stärka EU:s snabbinsatsförmåga genom att bygga upp en egen snabbinsatsstyrka tillsammans med Finland, Norge och Estland.

FAKTA OM SVERIGES FREDSBEVARANDE MILITÄRA TRUPPINSATSER 2005

Sverige deltog 2005 med cirka 900 personer på Balkan, i Afghanistan och i Liberia:

- Kosovo – KFOR cirka 330 personer
- Bosnien – Hercegovina – EUFOR (ALTHEA) cirka 80 personer
- Afghanistan – ISAF cirka 120 personer
- Liberia – UNMIL cirka 235 personer
- Sudan – UNMIS och AMIS cirka 10 personer

Sverige hade under 2005 cirka 45 militära observatörer i olika insatser (utöver UNMIS och AMIS). Utöver detta bidrar Sverige till den civila EU-insatsen i Aceh (AMM) i form av omfattande logistikstöd från Räddningsverket samt med 12 observatörer.

Läs om Förvarsdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Socialdepartementet

Under våren presenterade regeringen sin satsning på ekonomiskt utsatta barn, den så kallade barnmiljarden, som bland annat innebär höjt bostadsbidrag och underhållsstöd. Dessutom genomfördes en rad strategiska insatser för barnets rättigheter inom ramen för barnpolitiken. Under året fortsatte arbetet för att öka beredskapen för en eventuell influensapandemi. Regeringen beslutade om nya nationella handlingsplaner för förebyggande arbete mot alkohol och narkotika och gjorde även andra kraftfulla insatser mot missbruk. Beslut fattades dessutom om ökat stöd till våldsutsatta kvinnor, exempelvis genom resurser till kvinno- och tjejjourer. En ny nationell vårdgaranti började gälla och en halvtidsmätning av sjukskrivningarna visade på minskning av både antalet nya och längre sjukfall och minskningen av sjukpenningdagarna. Och det nya rökförbudet som trädde i kraft på restauranger och andra serveringsställen gick över förväntan.

Förändrat internationellt hälsoreglemente

Under året deltog Socialdepartementet i förhandlingar inom Världshälsoorganisationen, WHO, för att revidera det internationella hälsoreglementet (International Health Regulations, IHR). Bestämmelserna i IHR handlar om vad stater får göra för att möta hälsohot, exempelvis vid resor och transporter över landets gränser. IHR innehåller också regler om att staterna ska rapportera till WHO när något som skulle kunna utgöra ett internationellt hot mot folkhälsan upptäcks.

Det nu gällande IHR omfattar enbart gula febern, kolera och pest. Det reviderade reglementet omfat-

tar samtliga allvarliga hälsohot som kan få en internationell spridning och blir ett mer effektivt system för att rapportera och hantera nya hälsohot. Samtidigt regleras att de åtgärder stater vidtar för att skydda sin befolkning inte innebär större hinder för resandet och trafiken mellan länder än vad som är motiverat av hälsoskäl.

Världshälsoförsamlingen antog det reviderade reglementet i maj. Under förutsättning att riksdagen ställer sig bakom reglementet träder det för Sveriges del i kraft den 15 juni 2007.

Ökad beredskap för en influensapandemi

Under 2005 ägnade Socialdepartementet mycket tid åt att skapa beredskap för en influensapandemi. En pandemi innebär en världsomfattande spridning av ett helt nytt influensavirus som de flesta människor saknar motståndskraft mot. På internationell nivå har regeringen och Regeringskansliets tjänstemän samarbetat inom framför allt EU och Världshälsoorganisationen, WHO, samt med de andra nordiska länderna. I december enades EU:s hälsoministrar om behovet av en stärkt samordning mellan medlemsländerna, EU-kommissionen och internationella organisationer. Man pekade på behovet av klar och objektiv kommunikation med allmänheten, vikten av forskning och av att bygga upp produktionskapacitet för vacciner.

Socialstyrelsen presenterade i februari en nationell beredskapsplanering för en pandemisk influensa, på uppdrag av Socialdepartementet. Beredskapsplaner-

ingen uppdaterades senare under hösten. Planen innehåller en rad förslag till åtgärder. Åtgärderna ska bland annat underlätta landstingens och kommunernas planering för att kunna hantera eventuella påfrestningar på viktiga samhällsfunktioner under en pandemi.

I november rapporterade Socialstyrelsen till regeringen om hur Sverige kan säkerställa att det finns influensavaccin vid en pandemi samt hur beredskapslagret av antiviraler bör utökas.

Rökfritt på krogen

Den 1 juni 2005 blev det förbjudet att röka på restauranger och andra serveringsställen, utom vid servering utomhus eller i särskilda rökrum. Genomförandet av lagändringen har gått över förväntan. Enligt Statens folkhälsoinstitut, som är ansvarig tillsynsmyndighet, och dess särskilda tillsynsprojekt (där cirka 50 kommuner i landet ingår) har rökförbudet mötts med stor förståelse hos allmänheten, restaurangägare och anställda i branschen.

Kraftfulla insatser mot missbruk

Under de närmaste åren gör regeringen stora satsningar inom alkohol- och narkotikaområdet och missbrukarvården. Mellan 2005 och 2007 genomförs bland annat under namnet *Ett kontrakt för livet* en treårig satsning för att förstärka missbrukarvården. Satsningen innebär ett riktat statsbidrag för att stimulera kommuner och andra aktörer att utveckla och stärka missbrukarvården. Sammanlagt satsas 820 miljoner kronor 2005–2007.

I november beslutade regeringen om två nya nationella handlingsplaner för förebyggande arbete mot alkohol och narkotika under 2006–2010. Förslaget togs

fram i samarbete med vänsterpartiet och miljöpartiet. Handlingsplanerna anger inriktningen för hur samhällets insatser ska kunna förstärkas och följas upp. Bland förslagen finns ökat stöd till barn i missbrukarfamiljer, satsningar inom arbetslivet och ett ökat jämställdhetsperspektiv. Båda handlingsplanerna betonar att arbetet på lokal nivå är avgörande för framgångsrika resultat. Samtidigt betonar att det internationella samarbetet måste öka, eftersom Sverige påverkas starkt av förändringar utanför landets gränser, när det gäller både alkohol och narkotika.

I alkoholhandlingsplanen slås fast att det långsiktiga förebyggande arbetet för att minska skador till följd av alkoholkonsumtion måste fortsätta. Detta kräver insatser för att minska den totala alkoholkonsumtionen och för att motverka skadligt dryckesbeteende. Ingen alkohol ska förekomma i trafiken, i arbetslivet eller under graviditet. Förebyggande insatser ska genomföras för att skjuta upp alkoholdebuten och fler alkoholfria miljöer ska utvecklas. Dessutom ska den illegala alkoholhanteringen bekämpas.

Narkotikahandlingsplanen lyfter fram det långsiktiga förebyggande arbetet för att få ett narkotikafritt samhälle. Huvudinriktningen ska vara målinriktade och samordnade insatser för att minska nyrekryteringen till missbruk, förmå personer med missbruksproblem att upphöra med sitt missbruk samt att minska tillgången på narkotika.

Läs om Mobilisering mot narkotika och Alkoholkommitténs arbeten i kapitel 4

Bättre vård för äldre

Kompetensstegen är en flerårig nationell satsning för att stödja kommunernas långsiktiga kvalitets- och

kompetensutvecklingsarbete inom vård och omsorg om äldre. Utgångspunkten för Kompetensstegen är att genom idéer, råd och stöd inspirera och uppmuntra till utökat kvalitetsarbete genom kompetensutveckling av personalen inom vården och omsorgen om äldre. Arbetet inleddes 2004 och fortsatte under 2005. Bland annat hölls flera stora regionala konferenser och regeringen beslutade om att fördela drygt 800 miljoner kronor till olika kommuner för kompetensutveckling av personalen i äldreomsorgen. Totalt avsätts drygt en miljard kronor till satsningen under åren 2005–2007.

Efter flodvågskatastrofen

Såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten berördes av effekterna av flodvågskatastrofen. Som en följd av detta har regeringen gett Socialstyrelsen i uppdrag att se över den svenska sjukvårdsberedskapen för att kunna omhänderta personer med hemvist i Sverige vid katastrofer utomlands. Översynen görs i samverkan med Statens räddningsverk och Sveriges Kommuner och Landsting och redovisas i mars 2006. Socialstyrelsen har också fått uppdragen att dels följa upp socialtjänstens stödinsatser i samband med katastrofen, dels följa upp belastningen på psykiatrin. På uppdrag av Socialdepartementet anordnade Socialstyrelsen en konferens i september tillsammans med Rådet för stöd och samordning efter flodvågskatastrofen. Fokus låg på lärdomar och erfarenheter som gjorts inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten.

Läs mer om flodvågskatastrofen i avsnitten om Försvarsdepartementet och Utrikesdepartementet samt i kapitel 2 om Statsrådsberedningen

Ökat stöd till våldsutsatta kvinnor

Regeringen anser att våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem. Under 2005 föreslog regeringen och samarbetspartierna en satsning på sammanlagt 135 miljoner kronor om året för att öka stödet till våldsutsatta kvinnor och deras barn. Medlen ska användas för kvinnojoursverksamhet samt för en ombildning av Rikskvinnocentrum till ett nationellt kunskapscentrum, vilket sker den 1 januari 2006. 77,5 miljoner kronor går till lokalt arbete. De fördelas via länsstyrelserna och kan bland annat sökas av kommuner för att bygga upp eller stärka kvinnojoursverksamhet. Fyra miljoner går till riksorganisationer som organiserar ideella kvinno- och tjejjourer.

Ny nationell vårdgaranti

Under året kom regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting överens om att införa en nationell vårdgaranti. Den 1 november 2005 började vårdgarantin gälla fullt ut i hela landet. Den omfattar all behandling inom landstingens planerade vård och innebär att landstingen ska erbjuda behandling inom 90 dagar från det att beslut om behandling fattats. Om de inte klarar tidsgränsen ska patienten få hjälp till vård i ett annat landsting inom garanterad tid, utan att det medför extra kostnader för patienten.

Vårdgarantin genomfördes i kombination med en fortsatt satsning av regeringen på förbättrad tillgänglighet i vården. För att täcka de ökade kostnaderna för införande av vårdgarantin fick landstingen 700 miljoner kronor under 2005 samt 500 miljoner kronor per år från 2006. Den sammanlagda satsningen på nationell vårdgaranti och bättre tillgänglighet uppgick till 1,95 miljarder kronor 2005 och 1,75 miljarder från och med 2006.

Halvtidsmätning av sjukskrivningarna

Under 2005 minskade både antalet nya och längre sjukfall, och minskningen av sjukpenningdagarna ligger väl i linje med regeringens nationella mål att halvera sjukfrånvaron från arbetslivet fram till år 2008, i förhållande till 2002. Även antalet nya aktivitets- och sjukersättningar började minska under 2005.

I december presenterade regeringen och Landstingsförbundet en satsning för att stimulera hälso- och sjukvården till att minska sjukfrånvaron. Det innebär att regeringen satsar tre miljarder kronor under tre år för att ge landstingen ekonomiska drivkrafter till att bli mer aktiva i sjukskrivningsprocessen.

Regeringen beslutade i december att Försäkringskassan och AMS ska gå igenom alla försäkrade som är långtidssjukskrivna eller har aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning, med syfte att hjälpa människor tillbaka till arbetslivet. Pilotområden blir Västra Götaland och Västmanland och sedan ska verksamheten påbörjas i hela landet. Samtliga i målgruppen inom landet ska ha omfattats av insatserna senast vid utgången av 2007.

Försäkringskassan

Den nya statliga myndigheten Försäkringskassan startade sin verksamhet 2005. Riksförsäkringsverket och försäkringskassorna inordnades i den nya myndigheten.

Barnmiljarden till ekonomiskt utsatta barn

I mars presenterade regeringen en satsning på barn i ekonomiskt utsatta familjer genom den så kallade barnmiljarden. Barnmiljarden, som gäller från och med 2006, innehåller tre delar:

- 350 miljoner till reformer inom underhållsstödet. Bland annat höjs underhållsstödets belopp. För de ekonomiskt mest utsatta bidragsskyldiga föräldrarna höjs också gränsen för det belopp man får behålla för sin egen försörjning innan man börjar betala.
- 200 miljoner till höjning av bostadsbidraget. Bostadsbidraget för hemmavarande barn höjs. Dessutom införs ett umgängesbidrag till dem som har barn tidvis boende hos sig.
- 450 miljoner satsas på nytt barn tillägg till studerande föräldrar, eftersom studerande med barn har en svårare ekonomisk situation än andra studenter. Detta underlättar för fler att kunna studera, vilket dessutom förbättrar möjligheterna att sedan få ett jobb.

Barnbidragshöjning

Under 2005 beslutade regeringen om en höjning av barnbidraget från och med oktober 2005, med 100 kronor till 1 050 kronor per barn och månad. Dessutom infördes ett nytt flerbarnstillägg med 100 kronor för det andra barnet samtidigt som flerbarnstillägget höjs med 100 kronor per månad från och med det tredje barnet. Satsningen att tidigarelägga höjningen av barnbidraget kostade 752 miljoner kronor under 2005.

Strategiska insatser för barnets rättigheter

Inom barnpolitiken genomförs insatser för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Det handlar bland annat om metodutveckling, informationsspridning och insatser för att driva på och stödja barnkonventionsarbetet i kommuner, landsting och myndigheter. Dessutom genomförs en rad konkreta insatser för att tillförsäkra barn och unga sina rättigheter enligt konventionen.

BARNETS RÄTTIGHETER

Exempel på insatser som genomförts under 2005:

- För att mäta och följa upp insatser inom barnpolitiken har en arbetsgrupp bildats med uppgift att utveckla indikatorer som kan spegla barns och ungas levnadsvillkor inom olika områden. Arbetsgruppen består av representanter från departement, myndigheter och Sverige Kommuner och Landsting. De indikatorer som tas fram ska kunna användas såväl av regeringen som av myndigheter, kommuner och landsting. En slutrapport lämnas senast den 31 december 2006.
- Adoptionslagstiftningen förtydligades från den 1 januari 2005, för att stärka barnets rätt i adoptionsprocessen och höja den etiska nivån. Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) har bildats.
- Regeringen gav Statens räddningsverk i uppdrag att ha det samordnande ansvaret för barnsäkerhetsarbetet.
- Socialdepartementet anordnade, tillsammans med Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting, en nationell konferens om barnkompetensen inom hälso- och sjukvården: Mötet med barnet.
- Regeringen gav Barnombudsmannen i uppdrag att i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting anordna fem regionala konferenser riktade till kommuner och landsting för att stimulera till kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt sprida goda exempel på hur barnkonventionen kan genomföras lokalt och regionalt.

Läs om Socialdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Finansdepartementet

Under året tog regeringen bland annat upp kampen mot både marknadsmissbruk, skattefusk och fusk med förmåner och bidrag. Den svenska ekonomin utvecklades starkt och Sverige fick gott betyg av OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling), i en granskning av svensk ekonomi. Dessutom kom förslag om enklare och billigare premiepension, modernare regler på försäkringsområdet och beslut om nya riktlinjer för statsskuldens förvaltning. Regeringen satsade också på utveckling av den statliga förvaltningen och en skattereduktion för att stötta de skogsägare som drabbades av stormen Gudrun. En rad förslag och beslut från EU-kommissionen och Europeiska rådet påverkade förstås Sverige. Det handlade om allt från piratkopior och förfalskningar till IT-baserade tullprocedurer. Under 2005 slutförhandlades också EU:s långtidsbudget och en halvtidsöversyn gjordes av den så kallade Lissabonstrategin.

Sveriges ekonomi och utvecklingen inom EU

Den svenska ekonomin utvecklades allt starkare under året. Svensk export gynnades av den stärkta internationella konjunkturen och ökad efterfrågan i viktiga exportregioner. Investeringskonjunkturen var också fortsatt stark och de svenska hushållens konsumtionsutgifter ökade kraftigt under året. Hushållens efterfrågan stimulerades av den goda inkomstutvecklingen och stark förmögenhetsställning. Arbetsmarknaden var fortsatt svag, även om en ökning av lediga jobb och ökad sysselsättning på senare tid pekar åt rätt håll.

Inflationstrycket i Sverige var fortsatt lågt, trots höga priser på bensin och olja. I juni presenterade OECD en granskning av svensk ekonomi. OECD berömde Sveriges sunda offentliga finanser och landets förmåga att ta sig igenom ekonomiska kriser. Sveriges goda produktivitetstillväxt det senaste årtiondet har varit bland de högsta inom OECD och har bidragit till en god BNP-tillväxt.

Den ekonomiska utvecklingen inom EU var svag under 2005, liksom den har varit under de senaste åren, främst beroende på låg inhemsk efterfrågan. Därtill har höga oljepriser lett till ökade kostnader och har försvårat industrins konkurrenskraft.

Under 2005 genomförde EU en halvtidsöversyn av den så kallade Lissabonstrategin. Lissabonstrategin lanserades av EU år 2000 som en gemensam strategi för full sysselsättning och ökad konkurrenskraft. Vid Europeiska rådets möte i mars beslutades bland annat att medlemsstaterna ska utarbeta egna handlingsprogram för att driva på arbetet med att förverkliga strategins målsättningar.

Under 2005 slutförhandlades EU:s långtidsbudget för åren 2007-2013. I juni 2005, under Luxemburgs ordförandeskap, misslyckades stats- och regeringscheferna med att enas om utgiftstak för perioden. Sverige var ett av de länder som sade nej till kompromissen på grund av att man ansåg att budgeten var för stor och omodern och ledde till allt för hög nettokostnad för Sverige. Vid Europeiska rådets möte i november enades emellertid medlemsländerna om en budget på i genomsnitt 1,045

procent av EU:s BNI. Detta kan jämföras med EU-kommissionens förslag på 1,24 procent av EU:s BNI.

Internationellt samarbete

För att bidra till att nå Förenta nationernas millenniemål till 2015 har Sverige under året tagit en rad initiativ. I budgetpropositionen för 2006 lämnade regeringen förslag om att höja Sveriges bistånd till en procent av bruttonationalinkomsten BNI. Under senare delen av 2005 lanserades också initiativet om fullständig avskrivning av de fattigaste ländernas skulder från IMF (International Monetary Fund), Världsbanken och Afrikanska utvecklingsbanken där Sverige bidrar med finansiella resurser.

Sverige stöder också det brittiska initiativet att snabbt hitta ett nytt sätt att öka biståndsvolymerna till de fattiga länderna (International Finance Facility, IFF). Sverige har också bidragit finansiellt till initiativets pilotprojekt (IFFIm).

Läs mer om millenniemålen i kapitel 4 om projektet Världens Chans

Fler i arbete

Finansministern inrättade en expertgrupp för att göra en fördjupad analys och lämna rekommendationer om hur arbetsutbudet kan ökas. Uppdraget ska främst inriktas på arbetsutbudet för ungdomar, personer med utländsk bakgrund och äldre. I uppdraget ingår att ta fram förslag till hur regelsystem och institutioner kan användas effektivare för att öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar, främst i det privata näringslivet, samt hur behovet av arbetskraft bättre kan tillgodoses framöver.

Uppdatering av konvergensprogrammet

Alla medlemsstater i EU måste ha ordning på sina offentliga finanser. För att visa hur Sverige uppfyller dessa krav lämnar regeringen årligen ett uppdaterat så kallat konvergensprogram till EU-kommissionen och Ekofinrådet. Det är, enkelt beskrivet, en redogörelse för inriktningen på landets ekonomiska politik och de offentliga finansernas utveckling under de kommande åren.

I november överlämnade regeringen den åttonde uppdateringen av sitt konvergensprogram till EU-kommissionen och Europeiska rådet. Huvudbudskapet är att det medelfristiga målet för överskotten i de offentliga finanserna som redovisades i konvergensprogrammet 1998 ligger fast, och att överskottet 2005 låg i linje med överskottsmålet. Programmet behandlas av Ekofin-rådet i EU i början av 2006.

Kamp mot fusket

Regeringen har lagt fram en strategi för att bekämpa skattefusk och fusk med förmåner och bidrag, eftersom man anser att detta riskerar att undergräva legitimiteten för den svenska välfärdsmodellen.

Under året kom flera förslag om effektivare skattekontroll, bland annat i betänkandet *Krav på kassaregister – Effektivare utredning av ekobrott*. Till exempel föreslogs att näringsidkare i kontantbranscherna måste använda godkända kassaregister och att Skatteverket ska ha rätt att göra oanmälda besök för att kontrollera dessa. Dessutom föreslogs att utredare vid Skatteverkets skattebrottsenheter ges rätt att medverka vid husrannsakingar. Skattebrottsenheterna ska även få större möjligheter att komma åt uppgifter i beskattningsdatabasen.

Ett annat förslag handlade om en ny lag om särskild skattekontroll i vissa branscher. Till exempel innebär det att restaurang- och frisörbranscherna ska ha en förteckning över sin personal, i så kallade personalligare och att Skatteverket ska ges rätt att göra oanmälda kontroller av liggarna. Ytterligare ett förslag berörde internationellt verksamma företag, medan ett annat handlade om så kallad omvänd momsskyldighet. Dessutom fick Skatteverket ökade resurser för att anställa cirka 400 personer för att öka kontrollen av skattefusk. De nya resurserna ska särskilt användas till att öka kontrollen i bland annat byggbranschen och motverka skatteplanering över gränserna.

I arbetet med att motverka fusk med förmåner och bidrag tillsatte regeringen ett antal utredningar 2005 som alla ska lämna sina förslag under 2006:

- En utredare överväger särskilda brottsbestämmelser för oegentligheter med förmåner och bidrag medan en annan utredare ser över möjligheten till ökat elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter.
- En arbetsgrupp inom Regeringskansliet ser över reglerna om återbetalningsskyldighet när någon på felaktiga grunder fått ersättning eller bidrag. Dessutom tillsattes en delegation som bland annat ska lämna förslag till enhetliga metoder för att mäta omfattningen av missförhållanden. Den ska även sätta upp mål för att motverka felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen. Delegationen ska underlätta samverkan för att förhindra olika former av fusk och verka för att ändra regler som kan leda eller inbjuda till felaktigt utnyttjande av systemen. En första delrapport redovisades under 2005: *Från risk till mål*.

- Statskontoret fick i uppdrag att utvärdera det existerande informationsutbytet mellan Försäkringskassan, arbetslöshetskassorna och Centrala studiestödsnämnden.
- Försäkringskassan och Arbetsmarknadsstyrelsen fick också resurser för att anställa 300 personer vardera. Detta bland annat för att förstärka arbetet med att förebygga och minska förekomsten av fel och oegentligheter i trygghetssystemen.

Enklare och billigare premiepension

I oktober lämnade utredaren Karl-Olof Hammarkvist sitt betänkande: *Svårnavigerat? Premiepensionssparande på rätt kurs* till regeringen. Utredaren konstaterade att premiepensionen fungerar bra och är rimligt kostnadseffektiv, men att det bör bli ännu enklare och billigare för pensionspararna att förvalta sin premiepension.

Utredningen föreslår också att en självständig och separat pensionsmyndighet bildas med ansvar för pensionsadministrationen. Idag är ansvaret uppdelat på två myndigheter: Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten. Dessutom föreslås att Premiesparfonden utvecklas medan Premievals-fonden läggs ned.

Remissvar om premiepensionen ska lämnas till Finansdepartementet senast i februari 2006.

NÅGRA AV PPM-FÖRSLAGEN I KORTHET:

ENKLARE

Trots omfattande information anser många pensionssparare att de inte kan sköta sin premiepension. De största svårigheterna med pensionssparande, menar utredaren, är att löpande förvalta, utvärdera och ompröva gjorda val. Pensionssparare ska även fortsättningsvis kunna välja fritt bland systemets fonder, men bör få bättre hjälp. PPM bör därför utveckla tjänster som gör det enklare för pensions-spararna att förvalta och följa upp sin premiepension. Utredarens bedömning är att PPM:s nya placeringsmodell är ett bra första steg i detta arbete.

BILLIGARE

I ett internationellt perspektiv är de avgifter som pensions-spararna betalar för sin premiepension låga. En stor del av avgifterna går till fondbolagen. Som stor investerare kan PPM kräva rabatt på pensionsspararnas fondavgift. Premiepensionen kan därför bli ännu billigare genom att PPM förbättrar modellen för att kräva rabatt från fondbolagen. PPM bör även införa avgifter som fondbolagen får betala till pensionsspararna som kollektiv.

MINSKAT FONDUTBUD

Utbudet av fonder i premiepensionssystemet har ökat kraftigt sedan start. Utredningen menar att grundproblemet inte är ett stort fondutbud utan snarare avsaknaden av en utvecklad vägledning. Fondutbudet kan dock reduceras, från cirka 705 fonder till omkring 100 till 200 fonder, utan att det medför väsentliga försämringar för pensionsspararna. Detta är inget mål i sig utan är en uppskattning som kan ändras över tid, beroende på hur pensionsspararna utnyttjar fondutbudet.

Modernare regler och tillsyn på försäkringsområdet
Arbetet med att modernisera reglering och tillsyn på försäkringsområdet fortsatte under året. Försäkrings-tillsynsutredningen presenterade sitt betänkande *Tillsyn på försäkringsområdet* i oktober.

Under våren lämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag om hur Sverige bör genomföra EG-direktivet om verksamhet i företag som förvaltar tjänstepensioner. Syftet är att effektivisera förvaltningen av tjänstepensionsmedel och skapa god säkerhet för pensionärerna. Riksdagen antog lagförslagen i december och de nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2006. Riksdagen antog också regeringens förslag till hur EG-direktivet om försäkringsförmedling ska genomföras i Sverige. Nya regler för olika slags förmedlare av försäkringar trädde i kraft den 1 juli 2005. Finansdepartementet arbetade dessutom vidare med frågan om flytträtt för försäkrings-sparande.

Riktlinjer för statsskuldens förvaltning

Regeringens övergripande mål för statsskuldspolitiken är att långsiktigt minimera kostnaderna samtidigt som hänsyn tas till risken i förvaltningen. I november fattade regeringen beslut om hur statsskulden ska hanteras under perioden 2006–2008. Beslutet innebär en fortsatt inriktning mot långsiktig riskspridning av statsskulden. Syftet är att minska andelen valutaskuld och öka andelen realskuld. Målet för realskuldens andel slogs fast till 20 procent av statsskulden, för att minska osäkerheten i fördelningen mellan nominell och reell upplåning.

Ny lagstiftning motverkar marknadsmissbruk

Under 2005 föreslog regeringen en skärpning av insiderlagstiftningen för effektivare bekämpning av marknadsmissbruk. I mars lämnades en proposition om marknadsmissbruk till riksdagen med bland annat förslag till förändringar som krävs för att genomföra flera rättsakter från EU som berör insiderhandel och marknadsmissbruk. (Marknadsmissbruk innebär insiderhandel, röjande av insiderinformation och otillbörlig marknadspåverkan.)

Riksdagen antog förslaget och den nya lagen om marknadsmissbruk och övrig lagstiftning trädde i kraft den 1 juli 2005. Den nya lagstiftningen innebar att det straffbara området utvidgades och ett nytt brott, otillbörlig marknadspåverkan, infördes. Finansinspektionen utsågs till behörig myndighet och Ekobrottsmyndigheten fick ett tidigare utredningsansvar för marknadsmissbruk. Förbudet mot korttidshandel ersattes med ett generellt förbud för vissa personer med insyn att handla med bolagets aktier under 30 dagar före varje delårsrapport. Dessutom infördes en skyldighet för vissa aktiebolag att föra förteckning över personer som arbetar för dem och som har tillgång till insiderinformation om bolaget.

I maj lämnade regeringen också en proposition till riksdagen om att ge Sverige mer enhetliga regler om prospekt. (Prospekt är ett offentligt dokument med finansiell information som ges till potentiella investerare när exempelvis aktier och obligationer erbjuds till allmänheten.) Syftet är att stärka skyddet för investerare och underlätta kapitalanskaffning över gränserna inom EES (Europeiska ekonomiska samarbetsområdet).

Förslaget antogs av riksdagen i november och de nya bestämmelserna gäller från den 1 januari 2006.

Förändrad länsdelning för Heby kommun

I december beslutade regeringen att Heby kommun ska ingå i Uppsala läns landsting från den 1 januari 2007. Tidigare under året hade riksdagen godkänt en ändring i länsindelningen som innebar att Heby kommun från och med samma tidpunkt även ska ingå i Uppsala län.

Stärkt kommunal revision

I december överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag om en stärkt kommunal revision till riksdagen. I propositionen föreslås bland annat att fullmäktige måste motivera när de fattar beslut om att inte följa revisorernas förslag i ansvarsfrihetsfrågan. Vidare föreslås skärpta regler om valbarhet till revisor och en förstärkt samordning av revisionen.

Satsning på utveckling av den statliga förvaltningen

Inom det förvaltningspolitiska området gjordes en översyn av regeringens stabsmyndigheter under 2005. Bland annat beslutade man att inrätta en ny förvaltningspolitisk myndighet. Den ska kunna bistå regeringen med att realisera de förvaltningspolitiska målen och på ett strategiskt sätt driva arbetet med att utveckla och förnya förvaltningen. Den nya myndigheten fick namnet Verket för förvaltningsutveckling, Verva, och inrättas den 1 januari 2006.

Verva ska bli den samlande aktören för utvecklingen av statsförvaltningen och jobba både för en utveckling av och ett bättre samarbete i den offentliga förvaltningen. Samtidigt har Statskontoret fått ett mer renodlat utrednings-, uppföljnings- och utvärderingsuppdrag. Ekonomistyrningsverket, ESV, har förutom sina tidigare ansvarsområden fått i uppgift att

ansvara för den statliga inköpssamordningen, lokal-försörjningsfrågor samt samordningen av den statliga internrevisionen. Den 1 juli 2005 infördes ett nytt EU-direktiv om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn i svensk lagstiftning. Det medförde krav på att alla myndigheter som lämnar ut och säljer information följer vissa grundläggande regler. Syftet med direktivet är att underlätta för alla aktörer på den europeiska informationsmarknaden när de vidareutnyttjar offentlig information, till exempel säljer tjänster som väderleksrapporter, kartor och trafikinformation.

Uppdrag till länsstyrelserna om kartläggning av samordningsmöjligheter

Regeringen har i olika sammanhang tagit ställning för en ökad samordning och samverkan mellan länsstyrelserna. Man har dessutom pekat på att det för vissa frågor kan vara bra att ha en mer koncentrerad ärendehantering. Genom ökad samordning och samverkan kan arbetet löpa mer effektivt och såväl ekonomiska som personella kan användas mer rationellt.

I februari lämnade Länsstyrelseutredningen betänkandet *Det ofullständiga pusslet*, som bland annat uppmärksammade behovet av ökad samordning och samverkan mellan länsstyrelserna. Även möjligheten till koncentration av en verksamhet inom länsstyrelseorganisationen till endast en eller ett fåtal länsstyrelser togs upp som en viktig utvecklingsmöjlighet. I maj gav därför regeringen uppdrag till samtliga länsstyrelser att kartlägga och analysera den samordning och koncentration av verksamhet mellan länsstyrelserna som finns idag, med tyngdpunkt på den administrativa stödverksamheten. I uppdraget ingick att lämna

förslag till hur samordningen kan vidareutvecklas, och förslag till koncentration av verksamheter, där det är lämpligt. Länsstyrelsen i Skåne län fick i uppdrag att samordna arbetet. Arbetet redovisas i januari 2006.

Rådet för kommunala analyser och jämförelser

I december lämnade Rådet för kommunala analyser och jämförelser sitt slutbetänkande om hur effektivt välfärdstjänster utnyttjas i kommuner och landsting till regeringen. Förslagen handlade bland annat om att genom systematisk benchmarking öka produktivitet och effektivitet i kommuner och landsting. (Benchmarking innebär att man jämför verksamheten i exempelvis ett företag eller en myndighet med en väl fungerande verksamhet, så kallad "best practice".) Dessutom lades stor vikt vid att mer effektivt samordna och utnyttja användningen av statistik och nyckeltal när man undersöker trender och attityder i kommuner och landsting.

Rådet, som var en kommitté knuten till Finansdepartementet, har utvecklat en kommundatabas där kommuner och landsting kan jämföra över 200 nyckeltal. (Nyckeltal är tal som komprimerar information för att exempelvis åskådliggöra trender.) För att hantera och vidareutveckla databasen från och med 2006, bildade staten, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet under 2005 en ideell förening: Rådet för främjande av kommunala analyser.

Ansvarskommittén

Under 2005 anordnade Ansvarskommittén, en parlamentarisk kommitté knuten till Finansdepartementet, flera nationella konferenser. Det handlade dels om regionfrågor, dels om framtida utmaningar inom

vården. Kommittén gav också ett antal uppdrag till exempelvis statliga myndigheter och forskare. Rapporter från uppdragen publiceras i en ny skriftserie och på kommitténs hemsida, som ett led i kommitténs ambition att ha öppna arbetsformer.

Ansvarskommitténs uppgift är att utreda och analysera den nuvarande samhällsorganisationens förutsättningar att klara de offentliga välfärdsåtagandena. Syftet är dels att förbättra möjligheterna att hantera framtidens välfärdsåtaganden och bidra till ökad tillväxt, dels att förbättra medborgarnas möjligheter till inflytande, insyn och ansvarsutkrävande.

Läs mer om Ansvarskommitténs arbete på www.sou.gov.se/ansvar

Ändrat skatteavtal mellan Sverige och USA

I september kom Sverige och USA överens om att ändra i ländernas skatteavtal. Bland annat tas kupongskatten bort när utdelning betalas från ett dotterbolag i den ena staten till ett moderbolag i den andra staten. Förändringen möjliggör för svenska bolag som är verksamma på den amerikanska marknaden att agera på samma villkor som bolag från viktiga konkurrentländer. Även pensionsfonder blir befriade från kupongskatt på utdelning från respektive land.

Ändringarna träder i kraft tidigast under våren 2006.

Reformerade regler för fåmansföretag

Under hösten överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till reformerade skatteregler för ägare i fåmansföretag. Förslagen innebär en satsning på fåmansföretagen med drygt en miljard kronor.

Bland annat ska cirka 60 procent av alla som omfattas av skattereglerna för fåmansbolag kunna använda

sig av en ny förenklingsregel. Denna innebär att cirka 65 000 kronor alltid kan tas ut som kapitalbeskattad inkomst. För övriga ägare till fåmansföretag sänks skatten genom att utbetalda löner i företaget ges ökad tyngd vid beräkningen av den inkomst som ska kapitalbeskattas. Det innebär att fåmansföretag med många anställda, där ägaren tar ut en lön av viss storlek, i princip kommer att undantas från de så kallade 3:12-reglerna.

Riksdagen antog förslaget i december och reglerna gäller från den 1 januari 2006.

Stöd till skogsägare efter stormen Gudrun

I januari svepte stormen Gudrun över södra Sverige och skadade omkring 75 miljoner kubikmeter träd. Det kan jämföras med den normala årsavverkningen som är 20 miljoner kubikmeter i regionen. Träd som lämnas kvar i skogen utgör risk för skogsbränder. De kan också orsaka dramatisk tillväxt av insekter, som i förlängningen skulle orsaka ytterligare skador på skogen under flera år.

För att stödja och uppmuntra drabbade skogsägare till att ta hand om den skadade skogen lämnade regeringen ett förslag om skattereduktion till riksdagen i november. Enligt förslaget skulle drabbade skogsägare i södra Sverige få en skattereduktion med 50 kronor per kubikmeter skadad skog, samt skattebefrielse för diesel till arbetsmaskiner som används i den stormfällade skogen.

Riksdagen fattade beslut i december och lagen gäller från den 1 januari 2006.

Läs mer om stormen Gudrun i avsnitten om Försvarsdepartementet, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet och Näringsdepartementet

EU-kommissionen lämnar förslag

En rad förslag och beslut från EU-kommissionen och Europeiska rådet påverkade Sverige och Finansdepartementets arbete under året. I oktober antog exempelvis rådet en ny förordning om mer enhetlig tillämpning av mervärdesskattesystemet, medan EU-kommissionen bland annat föreslog en åtgärdsplan för att stoppa den växande handeln med förfälskningar och piratkopior som godkändes av medlemsstaterna i november.

EU-kommissionen föreslog också en moderniserad tullagstiftning samt förslag till att införa IT-baserade tullprocedurer inom EU. Förslagen stämmer väl med den linje som Sverige drivit under många år i EU-arbetet för enklare och modernare tullverksamhet.

Ett annat förslag handlade om förenkling av administrativa skyldigheter för mervärdesskatt för företag med gränsöverskridande handel. Tanken är bland

annat att företag ska kunna vända sig elektroniskt till en enda kontaktpunkt för registrering och lämnande av deklaration, nämligen myndigheten i den egna etableringsmedlemsstaten.

Enligt nuvarande EG-regler ska tjänster, som huvudregel, mervärdesbeskattas i det land där den som tillhandahåller tjänsterna är etablerad. Eftersom allt fler tjänster, på grund av globalisering och ny teknologi, kan erbjudas på distans har reglerna blivit allt svårare att tillämpa. Det gäller för både skattebetalarna och skattemyndigheterna. Under året lade EU-kommissionen förslag om att man som huvudregel ska lägga om beskattningen till det land där kunden är etablerad. Detta skulle gälla såväl mellan företag som mellan företag och konsumenter.

Läs om Finansdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Utbildnings- och kulturdepartementet

Digital-tv, höjt studiestöd för äldre och föräldrar, svensk film och en samlad svensk språkpolitik hörde till de frågor som sysselsatte Utbildnings- och kulturdepartementet under året. Övergången till digital-tv inleddes på hösten och då skrevs också ett nytt filmavtal. Andra satsningar gällde det arkivpedagogiska området och ett lagförslag som ska stärka skyddet för barn mot diskriminering i skolan. Förberedelserna inför Mångkulturåret 2006 pågick för fullt. Regeringen gjorde insatser för skolor i socialt utsatta områden samt på höjd kvalitet i lärarutbildningen och i grund- och gymnasieskolan. Två viktiga propositioner gällde internationalisering och kvalitetshöjning av högskolan och svensk forskning. Regeringen gav också flera uppdrag till Skolverket, Myndigheten för skolutveckling och Ungdomsstyrelsen, bland annat för att motverka utanförskap och stärka barns, ungas och vuxnas inflytande och delaktighet i skolan och i samhället.

Övergång till digital-tv

I april 2005 lade Digital-tv-kommissionen fram ett förslag om hur den fortsatta övergången från analoga till digitala tv-sändningar ska ske. I juni fattade regeringen beslut, vilket innebär att de analoga sändningarna släcks ned etappvis i hela landet under 2006 och 2007. Genom tekniskskiftet vill man ge tittarna större tv-utbud till lägre kostnad, samtidigt som bild- och ljudkvaliteten förbättras och möjligheter öppnas för andra, interaktiva tjänster.

Arbetet med övergången till digital teknik leds av Digital-tv-kommissionen, som planerar övergången,

följer teknikutveckling och utbyggnad av sändarnäten och samordnar information till allmänheten. Kommissionen ska också samordna insatserna från berörda aktörer som Teracom, SVT och TV4 samt kommuner, intresseorganisationer och den övriga tv-branschen.

Hösten 2005 inleddes övergången till digital-tv i Gävle, Motala och på Gotland. Inför omställningen genomförde Digital-tv-kommissionen omfattande informationsinsatser i de tre berörda områdena, i nära samarbete med kommunerna och med intresseorganisationer. Information skickades till alla hushåll, till återförsäljare och organisationer. Kommissionen genomförde också seminarier och föredrag och utbildade konsumentvägledare och har inrättat en hjälptelefon och en webbsida.

Arkiv för alla – nu och i framtiden!

I mars lämnade regeringen en proposition om arkivfrågor till riksdagen. Stor vikt lades vid det arkivpedagogiska området, där regeringen föreslog ett särskilt tidsbegränsat nationellt uppdrag. Arkivpedagogiska insatser är ett viktigt medel för att nå en bredare och yngre publik. Det handlar bland annat om att lära barn och ungdomar att efterforska och sammanställa information samt bygga upp kunskap och utveckla ett källkritiskt förhållningssätt. Tanken är också att stimulera nyfikenhet och öka intresset för historia och samhällsfrågor.

I december utsåg regeringen Skånes arkivförbund till innehavare av det nationella uppdraget under 2006–2008.

Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet

Statens kulturråd fick i oktober regeringens uppdrag att förbereda en stor satsning på sysselsättning inom kulturminnesvård. 250 miljoner kronor per år under 2006 och 2007 har avsatts för att möta det behov som finns på kulturinstitutioner i hela Sverige, att bevara och vårda samlingar och föremål och göra dem tillgängliga för allmänheten.

Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik

Språksituationen i Sverige har förändrats på flera olika sätt. Samiska, finska, meänkieli, jiddisch och romani chib har fått ställning som nationella minoritetsspråk. Det svenska teckenspråket är de dövas modersmål. I Sverige finns långt över en miljon personer med utländsk bakgrund och för många av dem är svenskan ett andraspråk. Dessutom ökar engelskans användning inom allt fler områden.

I september lämnade regeringen en proposition om en samlad svensk språkpolitik med förslag om fyra nationella språkpolitiska mål. För att nå målen med språkpolitiken samordnas språkvården från den 1 juli 2006 och ges utökade resurser för ett vidgat verksamhetsområde. Språk- och folkminnesinstitutet fick därför i december regeringens uppdrag att inordna språkvården i sin verksamhet. Särskild vikt lades också vid att utveckla språkundervisningen i såväl svenska som andra modersmål, liksom att språkens roll inom svensk utbildning stärks.

Propositionen rymmer även insatser för att främja litteratur, läsning och dialekter.

De språkpolitiska målen är:

- svenska språket ska vara huvudspråk i Sverige,
- svenskan ska vara ett komplett och samhällsbärande språk,
- den offentliga svenskan ska vara vårdad, enkel och begriplig,
- alla ska ha rätt till språk: att utveckla och tillägna sig svenska språket, att utveckla och bruka det egna modersmålet och nationella minoritetsspråk och att få möjlighet att lära sig främmande språk.

Även vänsterpartiet stod bakom propositionen, som antogs av riksdagen i december. Under 2006 satsar regeringen 5 miljoner kronor, varav 2,3 miljoner går till språkvård.

Fokus på film

I september träffades ett nytt filmavtal mellan staten, filmbranschen och vissa tv-företag som innebär en förstärkning av stödet till svensk film. Det statliga stödet ökar med drygt 30 procent. Avtalet gäller för perioden 2006–2010 och omfattar dels produktionsstöd för svensk film, dels stöd till distribution och visning av film i hela landet. Avtalet ska bland annat stödja och stimulera förnyelse och utveckling av den svenska filmproduktionen, verka för att svensk film ska utgöra en dynamisk tillväxtbransch och underlätta för svensk film att nå en större publik.

Enligt den filmpolitiska propositionen *Fokus på film, en ny svensk filmpolitik* tar staten över ansvaret för finansieringen av Svenska Filminstitutets övriga upp-

drag, i huvudsak inom det filmkulturella området. Det gäller bland annat stöd till regionala resurscentrum och film i skolan. Dessa åtgärder ligger alltså utanför det nya filmavtalet. Propositionen antogs av riksdagen i december.

Mångkulturåret 2006

Regeringen har utlyst 2006 till ett mångkulturår. Syftet är att fokusera på vikten av att landets kulturverksamheter driver ett långsiktigt arbete med att synliggöra och inkludera den etniska och kulturella mångfald som finns i dagens Sverige.

I maj 2005 fick en rad myndigheter och institutioner uppdrag inför och under Mångkulturåret. Samtidigt bjöds andra aktörer in, allt ifrån landets kommuner, landsting och länsstyrelser till Svenska kyrkan och Hulfsfredsfestivalen.

I augusti ordnade Kommittén för samordning av Mångkulturåret 2006 en konferens om konstens och kulturens roll och möjligheter i ett samhälle med ökad kulturell mångfald. Cirka 200 företrädare för det offentliga, ideella och kommersiella kulturlivet bjöds in. Den nationella samordnaren beskrev Mångkulturåret som början till en långsiktig förändringsprocess där samtal, dialog och reflektion står i centrum.

I februari 2006 invigs Mångkulturåret 2006 samtidigt i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå.

Forskning för ett bättre liv

I mars presenterade regeringen sin forskningspolitiska proposition *Forskning för ett bättre liv*. Propositionen beslutades av riksdagen den 15 juni. Under 2005–2008 kommer de statliga anslagen till forskning och forskarutbildning att öka med 2,34 miljarder kronor.

Propositionen innehåller främst satsningar på forskning inom medicin, teknik och hållbar utveckling. Regeringen ökar också resurserna för starka forskningsmiljöer med internationell konkurrenskraft. Genom särskilda samarbetsprogram inom forskning och utveckling tillsammans med näringslivet och genom mer resurser till industriforskningsinstitut och holdingbolag vid universitet och högskolor ska kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte stärkas. För att möta det ökande behovet av forskarutbildade satsas på forskarutbildning och anställningar för unga forskare vid universitet och högskolor. Dessutom avsätts tio miljoner kronor till att stödja forskning och utveckling i små och medelstora företag under 2006.

Regeringen föreslår också en ny organisation för EU:s forskningssamarbete som ska ge svenska forskningsutförare tidig och adekvat information och stöd.

PROPOSITIONEN *FORSKNING FÖR ETT BÄTTRE LIV* I SIFFROR:

- 400 miljoner kronor till medicinsk forskning
- 350 miljoner kronor till teknisk forskning
- 210 miljoner kronor till forskning om hållbar utveckling
- 520 miljoner kronor till forskning vid landets universitet och högskolor
- 300 miljoner kronor till stöd till starka forskningsmiljöer
- 240 miljoner kronor för insatser för näringslivsriktad forskning och utveckling
- 250 miljoner kronor för forskarskolor och meriteringsanställningar
- 70 miljoner kronor till övrigt

Reformer för universitet och högskolor

Under året satsade regeringen på en rad reformer och förslag som gäller universitet och högskolor. Utbygg-

naden av antalet högskoleplatser fortsatte med 3500 platser. Totalt tillkommer 17500 nya högskoleplatser 2005–2007.

I juni presenterades propositionen *Ny värld – ny högskola* om den högre utbildningens internationalisering, breddad rekrytering och antagning. Förslagen handlar om att öka den högre utbildningens attraktivitet och konkurrenskraft, att främja studenternas anställningsbarhet och att göra den högre utbildningen tillgänglig för fler.

För att öka studenternas chanser att studera utomlands och få kvalificerade jobb, både nationellt och internationellt, föreslås en tydligare och internationellt jämförbar utbildnings- och examensstruktur. Detta görs framför allt mot bakgrund av Sveriges deltagande i den så kallade Bologna-processen som i dag omfattar 45 europeiska länder. Regeringen vill också införa enkla, rättvisa och enhetliga tillträdesregler.

PROPOSITIONEN NY VÄRLD – NY HÖGSKOLA I KORTHET:

- En strategi och en rad åtgärder för internationalisering av den högre utbildningen presenteras.
- Utbildnings- och examensstrukturen förändras, bland annat genom indelning av högre utbildning i tre nivåer och införande av en ny två-årig masterexamen på avancerad nivå. Högskolepoäng bör utformas i överensstämmelse med den europeiska modellen ECTS.
- Reglerna för tillträde till högre utbildning förenklas och görs mer rättvisa och enhetliga. Bestämmelserna om grundläggande behörighet ändras så att kraven likställs för sökande från gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning.

Förstärkning av studiestödet

För att främja barn i ekonomiskt utsatta familjer och för att underlätta för studerande med barn har ett tilläggsbidrag införts i studiemedelssystemet och i rekryteringsbidraget till vuxenstuderande från 2006. Tilläggsbidragets storlek beräknas utifrån antalet barn. Dessutom förbättras möjligheten för föräldrar att få tilläggsbidrag i studiemedelssystemet. Möjligheterna för äldre att studera med studiestöd förbättras från hösten 2006. Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel och rekryteringsbidrag höjs från 50 till 54 år. Dessutom får studerande som är 40 år eller äldre ökade möjligheter till undantag från studiemedelssystemets veckogränser.

För att öka flexibiliteten i och mellan övergången till det nya återbetalningssystemet, samt underlätta återbetalningen av studielån, har vissa bestämmelser ändrats. Från 2006 ska bland annat personer som är bosatta utomlands och har äldre studielån kunna få avgiften prövad mot inkomsten på samma sätt som boende i Sverige.

Bättre lärarutbildning

Högskoleverket lämnade under våren rapporten *Utvärdering av den nya lärarutbildningen vid svenska universitet och högskolor*. Detta ledde till att ansvariga ministrar bjöd in rektorerna för berörda lärosäten till diskussioner om de slutsatser och rekommendationer som fanns i rapporten. De brister som lyftes fram beträffande lärarstudenternas kunskaper i vissa centrala ämnen och om betygssättning ledde bland annat till en ändring i examensbeskrivningen för lärarexamen. Ändringen ska garantera att de examinerade lärarna har relevanta kunskaper i läs-, skriv- och

matematikinläring samt i betygssättning. Dessutom innebar ändringen en precisering av vilken kunskap lärare ska ha för att motverka diskriminering och kränkande behandling. Därutöver har särskilda insatser initierats för att öka antalet behöriga yrkeslärare och för att utbilda arbetslösa akademiker inom matematik, naturvetenskap och teknikområdena till lärare.

Mot större inflytande

Flera olika initiativ togs av regeringen under året för att öka inflytande och delaktighet för barn, elever, studerande och föräldrar inom förskola, skola och vuxenutbildning. I april fick Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att genomföra insatser som kan stödja och inspirera till inflytande. Statens skolverk fick i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial om förskola, skola och vuxenutbildning, som kan öka förutsättningarna för inflytande. Informationen ska översättas till de stora invandarspråken. Skolverket fick också i uppdrag att föreslå nödvändiga förändringar i kursplanen för de samhällsorienterande ämnena i grundskolan. Syftet är att stärka elevernas förmåga att skaffa sig inflytande i frågor som gäller såväl skolan som samhället i stort.

Kvalitetssatsning i skolan

I september föreslog regeringen en satsning på 100 miljoner för att förstärka kvaliteten i utbildningen i grund- och gymnasieskolan under 2005 och 2006. Bland annat ska man långsiktigt och systematiskt bidra till utveckling av undervisningen i baskunskaper. Medel ska också gå till förstärkning av det nationella uppföljnings- och provsystemet, utveckling av de gymnasiala yrkesutbildningarna, samt kvalitets-

höjande insatser inom gymnasieskolan. Regeringen vill även stimulera till ökad läsning i skolan, bland annat genom att stärka skolbibliotekens roll.

I juni fick Myndigheten för skolutveckling regeringens uppdrag att stödja och stimulera kommunerna i arbetet med att höja kvaliteten på individuella program i gymnasieskolan. Från den 1 juli 2006 får alla elever som påbörjar individuella program i gymnasieskolan rätt till heltidsstudier.

I december fick Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att ta fram ett material till lärare och övrig personal som ska stödja och stärka förskoleklassens utveckling. Fokus ligger på det pedagogiska innehållet och arbetssättet. Myndigheten ska också genomföra en konferens om förskoleklassen och göra en version av materialet som speciellt riktar sig till föräldrar.

Trygghet, respekt och ansvar

I oktober överlämnade regeringen propositionen *Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever* till riksdagen. Miljöpartiet och vänsterpartiet står också bakom förslaget.

Lagen ska främja barns och elevers lika rättigheter samt motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Den ska också motverka annan kränkande behandling, till exempel mobbning. Lagen ska tillämpas på såväl allmän som enskilt bedriven skollagsreglerad verksamhet och omfatta förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grund- och gymnasieskola samt kommunernas vuxenutbildning. Lagen gäller från den 1 april 2006.

PROPOSITIONEN TRYGGHET, RESPEKT OCH ANSVAR I KORTHET

- Skärpta krav på förebyggande arbete. Huvudmannen ska se till att det finns en plan för lika behandling i varje verksamhet, som ska förebygga och motverka trakasserier och annan kränkande behandling. Uppföljning och utvärdering av åtgärderna ska årligen göras inom ramen för kvalitetsredovisningen.
- Regler om skadestånd. Om huvudmannen eller verksamhetens personal inte följer lagen, blir huvudmannen skadeståndsskyldig. I mål om skadestånd ska delad bevisbörda gälla.
- Tillsyn och rätt att föra talan. Jämställdhetsombudsmannen (JämO), Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO), Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO), Handikappombudsmannen (HO) och Barn- och elevombudet för likabehandling inom Statens skolverk ska se till att lagen följs. Dessa ska också kunna föra skadeståndstalan i domstol för ett barn eller en elev. Barn- och elevombudet för likabehandling inom Statens skolverk ska hjälpa barn, elever eller föräldrar till rätt ombudsman vid behov.

Mer teknik och naturvetenskap i skolan

I september fick Myndigheten för skolutveckling regeringens uppdrag att fortsätta arbetet för utveckling och användning av IT i förskola, skola och vuxenutbildning. Bland annat ska en nationell strategigrupp inrättas för samordning av olika aktörers insatser. Myndigheten fick också i uppdrag att initiera utvecklingsinsatser inom naturvetenskap och teknik, för att underlätta kommuners och skolors eget arbete med att öka kvaliteten i undervisningen. Ambitionen är också att utveckla kompetens och förhållningssätt hos

lärarna så att elevernas intresse och kunskaper ökar, oavsett kön eller socioekonomisk bakgrund.

Satsning på skolor i utsatta områden

I februari påbörjades regeringens satsning om 225 miljoner kronor under de närmaste två åren på de mest utsatta områdena i Sverige. Tanken är bland annat att öka andelen elever som klarar skolan med godkända betyg och att minska skillnaderna i resultat mellan skolor i olika områden. Myndigheten för skolutveckling fick i uppdrag att i dialog med kommunerna föreslå hur pengarna ska fördelas. Särskild vikt ska läggas vid insatser för språkutveckling för elever med utländsk bakgrund, skolbiblioteken samt ämnesundervisning på modersmålet, i synnerhet i matematik. Som en del i satsningen ska myndighetens arbete med idéskolor förstärkas. Detta är skolor som lyckas väl, trots ett svårt utgångsläge. Tanken är att dessa kan bilda nav och utgöra goda exempel i nätverk för skolor i de mest utsatta och segregerade områdena.

Utredning av rätten att sätta och utfärda betyg

2004 tillsatte regeringen en arbetsgrupp med uppgift att pröva hur en delegering av myndighetsutövning i det offentliga skolväsendet för vuxna kan utformas. Arbetsgruppen lämnade i departementspromemorian *Rätten att sätta och utfärda betyg* flera förslag, bland annat på hur en delegering av rätten till myndighetsutövning vid entreprenader inom vuxenutbildning skulle kunna utformas. Detta innebär dels att lagtexten ska förtydligas när det gäller möjligheten att överlämna lärares myndighetsutövning (betygsättning), dels att vissa av rektors uppgifter vid myndighetsutövning ska kunna överlämnas på entre-

prenad. Dessutom föreslår arbetsgruppen att enskilda utbildningsanordnare skall kunna ges ett begränsat tillstånd att sätta och utfärda betyg under vissa förutsättningar.

Påbyggnadsutbildningar med statlig finansiering

Efter att reglerna om interkommunal ersättning för påbyggnadsutbildningar avvecklats, överfördes under 2005 närmare 3 350 platser från kommunal till statlig finansiering. Staten tog därmed över ansvaret för kostnader på cirka 300 miljoner kronor. Av dessa har huvuddelen utvecklats till kvalificerade yrkesutbildningar. Närmare 1 000 platser fortsatte som kommunala påbyggnadsutbildningar med statlig finansiering. Statens skolverk fördelar nu resurser till dessa med stöd av den nya förordningen om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning.

Analys av eftergymnasial yrkesutbildning

En arbetsgrupp redovisade rapporten *Eftergymnasiala yrkesutbildningar – en kartläggning till regeringen* i september. Gruppens uppdrag var bland annat att titta på hur man kan utveckla strukturen inom det eftergymnasiala yrkesutbildningssystemet mot större genomsynlighet och överblickbarhet. Rapporten visade bland annat att liknande utbildningsområden förekommer inom olika utbildningsformer och att det är svårt att överblicka olika utbildningsalternativ.

Ökade kunskaper om ungdomars psykiska ohälsa

Regeringen anser att det har skett en ökning av den självupplevda psykiska ohälsan bland landets unga. Därför beslutade man i maj att utreda ungdomars livssituation utifrån stress och dess konsekvenser för den

psykiska hälsan. Uppdraget gavs till Sven Bremberg, barn- och ungdomsläkare och docent i socialmedicin. Han ska sammanställa kunskap om vilka faktorer i ungdomars livsvillkor som orsakar stress och föreslå metoder och tillvägagångssätt för att minska orsakerna till stress. Utredaren ska också överväga hur samhällets insatser kan samordnas för att motverka stress bland ungdomar. Utredningen ska också lämna förslag till hur man bättre kan följa utvecklingen av ungdomars psykiska hälsa över tid samt hur övrig statistik och kunskapsinsamling på området kan förbättras.

Utredningen ska vara klar i augusti 2006.

Satsning på förebyggande arbete bland ungdomar i riskmiljöer

Regeringen gav i december Ungdomsstyrelsen i uppdrag att genomföra en satsning bland ungdomar i riskmiljöer och för en utveckling av drogfria ungdomslokaler. Totalt satsas 125 miljoner kronor under åren 2006 och 2007, varav 15 miljoner skall användas som stöd till drogfria ungdomslokaler. Satsningen riktar sig främst till ungdomar i socialt utsatta områden, eller i områden där det finns risk för att ungdomar hamnar i ett socialt utanförskap. Statsbidrag får ges för stöd till dels förebyggande och främjande verksamheter i syfte att minska risken för ungdomar att hamna i kriminalitet, missbruk eller socialt utanförskap, dels till utvecklingen av drogfria mötesplatser för ungdomar. Dessutom prioriteras verksamheter som bygger på lokal samverkan mellan kommuner, stadsdelar, kommunförbund, föreningsliv och andra aktörer. Ungdomsstyrelsen ska lämna en lägesrapport i november 2006.

Nationell satsning för ungdom i arbete

I maj tillsattes en nationell koordinator med uppdrag att verka för att ungdomar snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Koordinatorn ska, tillsammans med arbetsmarknadens parter, undersöka förutsättningarna att sluta avtal som möjliggör en snabbare etablering för ungdomar. Koordinatorn ska också kartlägga vilka introduktionsprogram som finns och analysera hur dessa fungerar. Arbetet ska vara utåtriktat och ske i nära samarbete med bland annat de statliga myndigheter som berörs. Koordinatorn ska även engagera ungdomarna själva i arbetet, som ska slutredovisas senast i november 2006.

Regelbundna attityd- och värderingsstudier

Regeringen beslutade i december att ge Ungdomsstyrelsen medel för förberedelser av en undersökning om ungdomars attityder och värderingar i syfte att ta fram information om hur ungdomar upplever sin tillgång till välfärd och makt. Även förändringar om ungdomars uppfattningar av vad som utgör viktiga aspekter av välfärd och makt bör belysas. Senast i juni 2006 ska uppdraget redovisas.

Framgång för Sverige i Unesco

Sverige har länge har arbetat för en reformering och effektivisering av Unesco, som är FN:s organ för utbildning, kultur, medier och kommunikation. Detta har bland annat skett i en särskild arbetsgrupp inför generalkonferensen 2005. Under generalkonferensen i oktober fick man också igenom flertalet av de rekommendationer som gruppen presenterade för att göra FN-organet mer effektivt.

Under året delade Sverige även ordförandeskapet i en arbetsgrupp inom Unesco som fokuserar på FN:s millenniemål om utbildning. Gruppens arbete ledde bland annat fram till att en rad organisationer antog en deklARATION om ökad biståndseffektivitet. Detta innebär att Unesco nu är bättre rustat att driva arbetet för att uppfylla millenniemålet om att alla barn i världen ska gå i grundskola år 2015.

Läs mer om millenniemålen i kapitel 4 om projektet Världens chans

Läs om Utbildnings- och kulturdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Jordbruksdepartementet

Djurskydd och livsmedelssäkerhet var viktiga punkter på Jordbruksdepartementets agenda under 2005. Bland annat föreslog regeringen ändringar i djurskyddslagen när det gäller försöksdjur. Regeringen beslutade också om utökad anmälningsplikt för livsmedelsföretag som upptäcker salmonella. Dessutom satsade regeringen på att stödja små livsmedelsföretag. Inom EU beslutades bland annat om nytt fiskeavtal, bättre konsumentskydd och nya regler för sockersektorn. Insatser mot spridning av fågelinfluensan gjordes i såväl Sverige som på EU-nivå. Sverige deltog också aktivt i det arbete inom FN som handlar om jordbrukets betydelse för kampen mot fattigdom och hunger. Bland annat fattades beslut om att reformera FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO, för att uppnå FN:s millenniemål om att halvera antalet hungrande i världen till år 2015.

Etisk prövning av djurförsök

I september lämnade regeringen propositionen *Etisk prövning av djurförsök m.m.* till riksdagen, med förslag om att ändra djurskyddslagen på flera punkter som handlar om försöksdjur. Förslagen antogs av riksdagen i november och lagändringarna trädde i kraft den 8 december 2005.

I den nuvarande djurskyddslagen står bland annat att djur bara får användas i försök om syftet annars inte går att uppnå. Dessutom ska djuren utsättas för så lite lidande som möjligt. Regeringen föreslår nu att man också bör införa krav på att antalet djur som används i försöket ska vara så få som möjligt.

Regeringen föreslår också att en definition av djurförsök ska införas i djurskyddslagen. Den nya definitionen innebär bland annat att det klargörs att när djur tas fram med hjälp av genteknik ska reglerna för etisk prövning av djurförsök gälla.

Insatser mot spridning av fågelinfluensan

Under 2005 har regeringen deltagit i EU-ländernas arbete med att samordna sina åtgärder mot fågelinfluensan, för att snabbt kunna minska risken att den sprids till tamfågelbesättningar i EU. I december antogs ett nytt direktiv om bekämpning av fågelinfluensa. Under hösten har EU-kommissionen fortlöpande informerat EU:s jordbruksministrar om läget. Kommissionen beslutade, efter hörande av sin kommitté för livsmedelskedjan och djurhälsa, om skydds- och nödåtgärder som ska vidtas vid fynd av smittade vilda fåglar.

Svenska myndigheter och fjäderfänäringen har en god beredskap för att förhindra och bekämpa smitta och de har sedan flera år tillbaka utprovade och testade rutiner som de snabbt kan börja arbeta efter. Regeringen för en kontinuerlig dialog med ansvariga myndigheter om det aktuella läget. Frågan följs också kontinuerligt, förutom av EU, av WHO (Världshälsoorganisationen), FAO (FN:s fackorgan för jordbruk, skogsbruk och fiske) och OIE (WHO:s motsvarighet på djurområdet).

Aktuell information om fågelinfluensa finns på www.regeringen.se

Avtal om fisket

Vid EU:s rådsmöte i december beslutade EU:s fiskeministrar om ny reglering för fisket i Västerhavet och om nya kvoter och begränsningar för fisket i Östersjön för 2006. Vid båda besluten protesterade Sverige mot att antalet dagar då fiske tillåts inte minskat tillräckligt. För Nordsjön innebär beslutet en reducering av torskkvoten med 15 procent. Dessutom sänktes kvoterna lika mycket för de arter som fiskas i kombination med torsk: kolja, gråsej, vitling och rödspotta.

En framgång i förhandlingen som gynnar svenska fiskare är att Sverige fick en ny kvot för blåvitling. I avtalet med Norge försvann den regel i avtalet som tidigare begränsade svenska fiskares möjlighet att fiska makrill på norskt vatten. Nu kan Sverige, liksom övriga EU-länder, fiska hela sin makrillkvot i norska vatten. En annan framgång var att svenska fiskare fick tillträde till den norska zonen för att fiska så kallad "islandssill".

Mot bättre konsumentskydd inom EU

EU har beslutat om en ny förordning om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för lagstiftningen om konsumentskydd. Syftet är att förbättra kontrollen av att lagar som gäller skydd för konsumenternas ekonomiska intressen vid gränsöverskridande handel efterlevs. Under 2005 har regeringen därför ändrat i vissa myndigheters instruktioner. I Sverige gäller det främst Konsumentverket, men även Finansinspektionen och Läkemedelsverket har vissa tillsynsuppgifter. Samtliga myndigheter är behöriga myndigheter och Konsumentverket utpekats även som central kontaktpunkt, enligt EG-förordningen. Det

innebär att Konsumentverket ansvarar för samordningen och samarbetet mellan myndigheterna.

En departementspromemoria har gått ut på remiss, med förslag som ska anpassa svensk lagstiftning till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete. En lagrådsremiss beräknas komma under våren 2006.

På EU-nivå har samarbetet under 2005 bedrivits i ett nätverk och en kommitté inrättas i början av 2006.

Nytt direktiv om otillbörliga affärsmetoder

I juni tillsatte regeringen en utredning om genomförandet av EG-direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det handlar om riktlinjer som ska motverka affärsmetoder som skadar konsumenternas ekonomiska intressen. Idén är att se till att medlemsstaternas lagar överensstämmer med varandra, så att den inre marknaden fungerar och de europeiska konsumenterna har samma höga konsumentskydd i hela unionen.

Utredaren Lotty Nordling, som är Allmänna reklamationsnämndens ordförande, ska föreslå hur direktivet ska genomföras i den svenska lagstiftningen. Utredningen ska vara klar senast i augusti 2006.

En handlingsplan för hållbar konsumtion för hushållen

I juni lämnades slutbetänkandet *Bilen, biffen, bostaden. Hållbara laster – Smartare konsumtion* till regeringen. Det handlar om hur hushållens konsumtion kan bli smartare för både plånboken, hälsan, miljön och det globala resursutnyttjandet. Slutbetänkandet har remissbehandlats och utgör underlag för en handlingsplan för hållbar konsumtion för hushållen. Handlingsplanen kommer att överlämnas till riksdagen i form av en skrivelse i mars 2006.

Förändrade uppgifter för Konsumentombudsmannen

I december föreslog regeringen i en lagrådsremiss att försöksverksamheten enligt lagen som avser medverkan av Konsumentombudsmannen i vissa tvister utvidgas, så att den omfattar tvister på hela konsumentområdet. Förutsättningarna för lagens tillämpning ska vara att tvisten har betydelse för rättstillämpningen, eller att det finns ett allmänt konsumentintresse av att tvisten prövas. En förlängning av försöksverksamheten föreslås ske till utgången av 2011. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Fortsatt arbete för produktsäkerhet och säkra tjänster

Under 2005 har såväl EU-kommissionen som Sverige arbetat med genomförandet av EU:s nya direktiv för produktsäkerhet. Detta har bland annat inneburit att man måste ta ställning till vilka standarder som kan anses leda upp till säkerhetskraven i det nya direktivet. Arbetet inom EU har också gått ut på att uppnå en likartad riskvärdering och registrering av farliga varor i det gemensamma datasystemet. Gemensamma marknadskontroller för flera medlemsstater har börjat genomföras genom olika pilotprojekt. EU-kommissionen har ökat sitt internationella engagemang och under året inlett samarbete med USA och Kina kring produktsäkerhetsfrågor.

När det gäller tjänstesäkerhet har EU-kommissionen fortsatt att undersöka behoven och förutsättningarna för samarbete, med särskilt fokus på ett förbättrat kunskapsunderlag. EU-kommissionen har också arbetat med ett förslag till ett nytt direktiv för leksakers säkerhet som ska presenteras i början av 2007.

Kamp mot fattigdom och hunger

I juni kom Jacques Diouf, chefen för FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) till Sverige för att bland annat ha ett möte med nordiska bistånds- och jordbruksministrar. Under mötet diskuterades de stora utmaningar som FAO står inför, och som också presenterats i FAO-rapporten om millenniemålen. Andra ämnen som diskuterades var efterdyningarna av flodvågskatastrofen samt jordbrukets betydelse att lösa problemen med världssvälten.

Under hösten sammanträdde FAO:s Konferens, FAO:s högsta beslutande organ. Där godkändes ett förslag till en reform för att stärka och effektivisera FAO:s arbete för att uppnå FN:s millenniutvecklingsmål om att halvera antalet hungrande i världen till år 2015.

Läs mer om millenniemålen i kapitel 4 om projektet Världens Chans

Insatser för landsbygdsutveckling

I september fattade EU:s jordbruksministrar beslut om en ny förordning som reglerar stöd för landsbygdsutveckling under 2007–2013. EU:s ministerråd kommer att fastställa en strategi för landsbygdsutveckling.

Den nya förordningen är uppbyggd kring tre prioriterade områden:

- förbättrad konkurrenskraft inom såväl jord- som skogsbruk,
- förbättring av miljön och landsbygden,
- breddad ekonomi på landsbygden.

Dessutom prioriteras underifrånperspektivet vid genomförandet.

Regeringen kommer därefter att fastställa en nationell strategi och utarbeta ett landsbygdsprogram för perioden 2007–2013. Ett viktigt underlag i arbetet är

förslag från Landsbygdskommittén i ett delbetänkande som lämnades våren 2005.

Mervärden i jordbruket

I juni beslutade regeringen om stöd till svenska jordbrukare för att de bättre ska kunna nå ut med budskap om att jordbruksprodukter är säkra och av hög kvalitet. Beslutet innebär att jordbrukare kan söka pengar för att delta i europeiska mässor, få stöd för kvalitetscertifiering som till exempel KRAV och Svenskt Sigill samt utveckla nya produkter eller produktionsmetoder. Stödet ska administreras av Jordbruksverket.

Enklare för små livsmedelsföretag

I november lämnade regeringen en skrivelse till riksdagen om åtgärder för att stödja småskaligt och lokalt producerad mat i Sverige. Det handlar om små lokala eller regionala företag som förädlar livsmedel och säljer dem, genom exempelvis gårdsbutiker. Som ett småskaligt företag räknas företag med färre än femtio anställda. I Sverige fanns drygt 3 300 sådana företag 2004.

I skrivelsen gör man bedömningen att ett ökat småföretagande i livsmedelssektorn kan vitalisera landsbygdens näringsliv och att åtgärderna som underlättar för småföretagarna är viktiga. För många av de små producenterna kan det exempelvis vara svårt att leva upp till reglerna om hälsa och hygien i livsmedelslagstiftningen. För de större producenterna är det största problemet att få tillträde till livsmedelsbutikerna och få avsättning för sina produkter. Nya EG-regler som antogs 2004 bedöms kunna innebära att livsmedelslagstiftningen blir mer flexibel.

Nya regler för sockret

I juni presenterade EU-kommissionen sitt förslag till en sockerreform. Förslaget handlade om en förändrad och moderniserad sockersektor. Sockersektorn, som ingår i EU:s gemensamma jordbrukspolitik, har inte tidigare genomgått några större förändringar.

Tanken med reformen är dels att modernisera den gemensamma jordbrukspolitiken, dels att ge de fattigaste länderna ett ökat tillträde till världsmarknaden. Förslaget ligger helt i linje med de viktiga förändringar av EU:s jordbrukspolitik som man redan beslutat om och som innebär att större hänsyn ska tas till konsumenternas intressen. Den nuvarande sockerregleringen innebär höga kostnader för livsmedelsindustrin och höga priser för konsumenterna. En politisk överenskommelse fattades i november.

Sveriges sockersektor var redan före EU-inträdet mycket lönsam, jämfört med andra grödor. Priset på socker i Sverige är idag ungefär tre gånger högre än världsmarknadspriset.

Världshandelsorganisationen WTO har tidigare kritiserat EU:s sockerreglering. Bland annat för att EU exporterar en stor mängd socker med exportbidrag, vilket medför konkurrenssvårigheter för länderna utanför unionen.

En särskild handlingsplan har tagits fram för att hjälpa AVS-länderna (Afrika, Västindien och Stilla havet) att ställa om till en hållbar jordbruksproduktion. I planen har 40 miljoner euro avsatts för 2006.

Ökat samiskt inflytande

I december föreslog regeringen att Sametinget ska få huvudansvaret för rennäringsfrågorna i Sverige. Enligt lagrådsremissen *Ett ökat samiskt inflytande* ska flera

myndighetsuppgifter som idag ligger på länsstyrelser och Jordbruksverket flyttas över till Sametinget, som också föreslogs få ansvar för de statliga medel som finns för att stödja rennärigen i Sverige.

Sametinget blir enligt förslaget central förvaltningsmyndighet för rennäringsfrågor och tar över flera arbetsuppgifter kring rennärigen som idag ligger på länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt Jordbruksverket. Sametinget ska också ta över myndighetsutövningen kring samebyarna. Dessutom blir Sametinget ansvarigt för renmärkesregistret och man får också möjlighet att meddela föreskrifter kring hur märkning av ren ska göras och hur märkningen ska se ut.

Regeringen föreslog också att Sametinget får ansvar för de pengar i statsbudgeten som finns för att främja rennärigen och som idag förvaltas av Jordbruksverket. Det kan handla om allt ifrån underhåll av renskötselplanläggningar till kostnader för medling i tvister om renbete mellan sameby och markägare.

Frågor som handlar om markanvändning i renskötselområden kommer även i fortsättningen att hanteras av länsstyrelsen eftersom dessa berör även markägare, skogsbrukare och andra markanvändare.

För att klara de nya arbetsuppgifterna föreslår regeringen att anslag på sammanlagt 4,6 miljoner flyttas från Jordbruksverket och länsstyrelserna till Sametinget.

Rätt att döda rovdjur för att skydda tamdjur

I oktober presenterade regeringen ett förslag till ändring i 28§ jaktförordningen. Det blir tillåtet att döda ett rovdjur som befinner sig inom ett inhägnat område

som är avsett för tamdjursskötsel om man har skäl att befara att tamdjuren kommer att bli angripna.

Förändringarna handlar bland annat om:

- olika regler för om ett rovdjur befinner sig inom eller utanför ett inhägnat område avsett för skötsel av tamdjur,
- krav på att jägaren först ska försöka skrämja eller på annat sätt avvärja angreppet,
- inom inhägnat område försvinner kravet att rovdjuret redan ska ha angripit och dödat ett tamdjur,
- Naturvårdsverket ska bevaka att dödande av rovdjur inte gör det svårare att bevara en rovdjursart.

Förändringen i jaktförordningen gäller från den 1 mars 2006.

Utökad anmälningsplikt av salmonellafynd

Regeringen beslutade i december om en ändring i livsmedelsförordningen, efter en begäran från Livsmedelsverket. Man efterlyste en ändring av förordningen så att företagen ska tvingas anmäla alla sorters salmonellafynd. Detta ses som nödvändigt för att myndigheten ska kunna följa utvecklingen, göra effektiva insatser mot smitta och på längre sikt förebygga utbrott. Tidigare regler tvingar bara företagen att anmäla fynd av salmonella i kött och köttprodukter.

Bakgrunden är att inflödet av salmonellasmittade livsmedel har ökat. Tidigare upptäcktes salmonella nästan uteslutande i kött och köttprodukter, men idag hittas salmonella i allt fler sorters vegetabiliska produkter, till exempel i kryddor och groddar.

Körkort för livsmedelshygien utreds

Omkring 500 000 personer blir matförgiftade i Sverige varje år. Av dessa sker hälften på restaurang eller genom brister hos producenter eller detaljhandel. Mot bakgrund av det beslutade regeringen att ge Livsmedelsverket i uppdrag att analysera kompetensen om livsmedelshygien i livsmedels- och restaurangnäringarna.

Huvudorsaken till matförgiftningar utanför hemmet är bristande livsmedelshantering. För att komma till rätta med dessa brister ska Livsmedelsverket lämna förslag till olika åtgärder för att förbättra hanteringen. Ett av alternativen som Livsmedelsverket ska utreda är ett obligatoriskt kompetenskrav för livsmedels-

hantering, ett slags livsmedelskörkort som skulle kunna utgöra ett krav för att få arbeta yrkesmässigt med livsmedel.

Livsmedelsverket ska analysera vilka effekter på antalet matförgiftningar som förslagen väntas ha. Dessutom ska verket utreda vilka ekonomiska konsekvenser för företagare, tillsynsmyndigheter och sjukvården som förslagen får.

Uppdraget ska redovisas i juni 2006.

Läs om Jordbruksdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Förbud mot kvicksilver och farliga kemikalier, förändrad plan- och bygglag, satsning på vindkraft och strategier för bättre havsmiljö. Det var några frågor som sysselsatte departementet under året. Allt inom ramen för det övergripande målet för regeringens politik för hållbar utveckling, något som har diskuterats på en rad internationella möten och konferenser i olika delar av världen, liksom på hemmaplan. I efterdyningarna av stormen Gudrun förde regeringen fram skärpta krav på driftsäker eldistribution. Senare under våren lämnades en ny miljöproposition till riksdagen, med en fördjupad utvärdering av hur de stora miljöproblemen i vårt samhälle ska lösas. Och i december deltog Sverige i det största internationella klimatmötet någonsin, i Montreal i Kanada.

Hållbar utveckling i Regeringskansliet

Hållbar utveckling är ett övergripande mål för regeringens politik. Det innebär att alla politiska beslut ska utformas på ett sätt som tar hänsyn till ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser i ett längre tidsperspektiv. Att åstadkomma en hållbar utveckling berör hela samhället och därmed alla politikområden och alla departement inom Regeringskansliet. För att samordna Regeringskansliets arbete med hållbar utveckling, internationellt och nationellt, och för att stärka de strategiska satsningarna, har regeringen inrättat ett särskilt samordningskansli för hållbar utveckling på Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet.

Under året har såväl beslut som konferenser och tjänstemännens dagliga arbete berört hållbar utveckling på flera olika sätt. I april deltog Sverige i det trettonde mötet i FN:s kommission för hållbar utveckling – en uppföljning från världstoppmötet i Johannesburg i Sydafrika 2002. I Johannesburg antogs en politisk deklaration och genomförandeplan för hållbar utveckling. Årets möte, i New York, fokuserade på problem, hinder och utmaningar för genomförandet av Johannesburgplanen och uppfyllandet av millennieutvecklingsmålen. (Läs mer om millenniemålen i kapitel 4 om projektet Världens Chans.)

I januari inrättade regeringen ett nytt råd för hållbar utveckling, knutet till Boverket. Rådet ska driva på och stimulera kommuner, företag, regioner, föreningar, forskare och andra samhällsaktörer till konkreta insatser. Rådets arbete ska även bidra till att följa upp och genomföra åtgärder i Sverige, utifrån åtagandena vid världstoppmötet i Johannesburg.

I mars träffades miljö- och utbildningsministrar från 42 länder i Europa, Nordamerika och Centralasien och antog en strategi för utbildning i hållbar utveckling. Alla länder uppmanades att upprätta nationella handlingsprogram för utbildning för hållbar utveckling. Vikten av utbildning kring miljö, hälsa, demokrati och mänskliga rättigheter betonades särskilt.

I mars beslutade regeringen också att satsa totalt 210 miljoner kronor i nya medel för stöd till forskning om hållbar utveckling. Och i december antog riksdagen regeringens förslag om en ändring av högskolelagen,

som innebär att de högre lärosätena ska främja en hållbar utveckling från och med 1 februari 2006.

I december deltog Sverige även i ett informellt storstadsministermöte i Bristol om hållbar utveckling och storstadsfrågor. Bland annat diskuterades hur utövare i praktiken, tjänstemän och forskare kan samarbeta för att uppnå hållbara samhällen.

Satsning på förnybar energi

En fortsatt omställning av energisystemet och en hög försörjningstrygghet är två viktiga skäl för att främja elproduktion med förnybara energikällor i Sverige. Det viktigaste styrmedlet för att främja förnybar elproduktion är det så kallade elcertifikatsystemet som introducerades under år 2003. Under året har Statens energimyndighet på regeringens uppdrag gjort en översyn av systemet där man konstaterar att erfarenheterna överlag är goda. Med utgångspunkt från myndighetens redovisning har Regeringskansliet tagit fram ett förslag på hur elcertifikatsystemet kan vidareutvecklas och effektiviseras. Förslaget har remissbehandlats och proposition ska läggas fram under 2006.

Under året fattade regeringen en rad beslut för att påskynda och underlätta utbyggnaden av vindkraft i Sverige. I oktober tillsattes en särskild vindkraftsberedning, med uppgift att svara för den övergripande samordningen av den fortsatta utbyggnaden av vindkraft i Sverige. Den ska bli regeringens instrument för att hantera motstående intressen på central nivå och samtidigt arbeta för att förstärka drivkrafterna för vindkraftsutbyggnad. Vindkraftsberedningens arbete har hittills resulterat i att regeringen har beslutat att förtydliga berörda myndigheters ansvar att underlätta för en omfattande utbyggnad av vindkraften.

Regeringen har beslutat att samordnare ska utses för större framtida vindkraftprojekt. Samordnarnas uppgift blir att underlätta samspelet mellan vindkraftproducenter, myndigheter och andra aktörer på central, regional och lokal nivå.

I budgeten för 2006 förlängdes det så kallade pilotstödet för vindkraft ytterligare fem år med start 2008 med 70 miljoner per år.

Den sista maj stängdes den andra reaktorn i Barsebäck som en följd av regeringens beslut från december 2004.

I budgetpropositionen för 2006 föreslog regeringen kraftigt ökade resurser till energiforskningen med 270 miljoner kronor extra under 2006–2007 och 370 miljoner för 2008. Satsningen syftar bland annat till att få fram mer förnybar energiproduktion och en effektivare energianvändning.

Skärpta krav på driftsäker eldistribution

Elavbrott får stora konsekvenser i ett modernt samhälle, något som visade sig tydligt när stormen Gudrun drabbade södra Sverige i januari. I februari fick Energi marknadsinspektionen vid Statens energimyndighet regeringens uppdrag att belysa vilka konsekvenser stormen haft för elförsörjningen och hur arbetet med att återuppbygga elnäten fungerat. I uppdraget ingick att lämna förslag till åtgärder som kunde leda till driftsäkrare nät.

I oktober överlämnade regeringen en proposition om leveranssäkra elnät med syfte att undvika omfattande och långvariga elavbrott till riksdagen. Syftet var även att driva på investeringar för att förbättra elnäten.

Förslagen i propositionen innebär bland annat lagstadgad ersättning till elkonsumenterna redan efter

tolv timmars avbrott. Längre elavbrott ger högre ersättning, och regler om miniminivåer och maximinivåer införs. Dessutom införs ett funktionskrav på näten, vilket innebär att inga avbrott får vara längre än 24 timmar. Nätföretagen måste också lämna bättre information om leveranssäkerheten till kunderna och ta fram bättre underlag för att rätta till brister i elnäten. Förenklningar föreslås för nätföretagen att leva upp till kraven, till exempel ökade möjligheter att producera el i reservkraftsaggregat.

Förslaget antogs av riksdagen i december. De nya reglerna gäller från den 1 januari 2006, bortsett från funktionskravet som skall vara uppfyllt senast den 1 januari 2011.

Läs mer om stormen Gudrun i avsnitten om Finansdepartementet, Försvarsdepartementet och Näringsdepartementet

Handel med utsläppsrätter – en viktig del i energi- och klimatarbetet

Den 1 januari 2005 inleddes ett system med handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom EU. Handeln regleras genom ett särskilt direktiv och omfattar alla EU:s medlemsländer. Utsläppshandeln är en del i den sammanhållna energi- och klimatpolitik som regeringen bedriver. Systemet syftar till att på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt minska unionens utsläpp av växthusgaser. Drygt hälften av unionens sammanlagda utsläpp av växthusgaser omfattas av handelssystemet i nuläget och i Sverige omfattas drygt 700 anläggningar av systemet.

Insatser för byggandet, bostadsförmedlingen och allmännyttan

En särskild arbetsgrupp inom Regeringskansliet tillsattes i mars för att analysera det nuvarande systemet för bostadsfinansiering, bostadssubventioner och bostadsmarknadens kapitalförsörjning. I uppdraget ingick att lämna förslag till vilken framtida roll staten bör ha i detta system, eftersom de nuvarande stöden till nyproduktion av hyresrätter löper ut vid utgången av 2006. Arbetsgruppen skulle också se över hur EU-medlemskapet och globaliseringen påverkar förutsättningarna för den svenska bostadspolitik. Arbetsgruppen lämnade sin rapport, med en rad konkreta förslag, i september.

I maj tillsattes också en arbetsgrupp för att göra en översyn av bostadsförsörjningslagen och föreslå åtgärder som tydliggör och konkretiserar kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Arbetsgruppen ska även föreslå åtgärder så att bostadsföretag och stiftelser som förmedlar bostäder gör detta efter offentligt kända förmedlingsprinciper. De ska rapportera till kommunen om omfattningen av förmedlade bostäder samt vilka grupper som har svårigheter att få bostad. Arbetsgruppens förslag ska redovisas under våren 2006.

I oktober tillsattes en utredning om de villkor och förutsättningar som gäller för allmännyttiga och kommunala bostadsföretag. I uppdraget ingick att undersöka vilka förändringar som kan vara nödvändiga i de lagar och förordningar som direkt styr villkoren för hyresmarknaden. Det gäller i synnerhet de allmännyttiga och kommunala bostadsföretagen.

Uppdraget ska redovisas senast i maj 2007.

Förändrad plan- och bygglag

I september överlämnade PBL-kommittén sitt slutbetänkande *Får jag lov? Om planering och byggande, till regeringen*. Kommittén hade sett över plan- och bygglagstiftningen, och dragit slutsatsen att lagstiftningens grundläggande syften och struktur inte behövde förändras. Däremot lämnades flera förslag till detaljförändringar som berör såväl enskilda personer som kommuner. Tanken är att förenkla och effektivisera tillämpningen av lagen. En viktig aspekt är att underlätta byggandet av vindkraft. Dessutom föreslås att de olika dimensionerna av hållbar utveckling – den sociala, den ekologiska och den ekonomiska – ska få ett tydligt stöd i en ny bestämmelse i PBL.

Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag

Det systematiska miljömålsarbetet är grunden för regeringens miljöpolitik. I maj lämnades miljömålspropositionen till riksdagen: *Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag*. I den gjordes en fördjupad utvärdering av arbetet med att lösa de stora miljöproblemen i samhället inom en generation. Översynen av miljömålen visade att arbetet med att gå igenom alla miljöområden, identifiera problemen och se vad som behöver göras för att nå målen har varit framgångsrikt. Sverige är på god väg att nå tio av miljömålen, medan fem av målen blir mycket svåra att nå: levande

skogar, ingen övergödning, giftfri miljö, begränsad klimatpåverkan och hav i balans samt levande kust och skärgård.

Nytt i propositionen var att regeringen föreslog ett 16:e miljökvalitetsmål om biologisk mångfald – ett rikt växt- och djurliv.

Förutom uppföljningen av miljömålen lade regeringen fram tre åtgärdsstrategier som ska bidra till arbetet för att inom en generation uppnå miljökvalitetsmålen. Dessa tre är:

- effektivare energianvändning och transporter,
- giftfria och resurssnåla kretslopp,
- hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö.

Propositionen föreslog också en stor satsning på havsmiljön. Sammanlagt 19 marina reservat ska bildas inom fem år. Under 2005 inrättades det hittills femte marina naturreservatet, vilket innebar att regeringen uppfyller uppställt mål. Dessutom vill regeringen att sex områden med fiskeförbud ska ha införts till år 2010, varav tre i Östersjön och tre i Västerhavet.

Riksdagen tog beslut om regeringens första utvärdering av arbetet med att nå målen i november. Bland annat antogs förslaget om ett nytt miljökvalitetsmål om biologisk mångfald, "Ett rikt växt- och djurliv". Information om riksdagsbeslutet, som kompletterade förslaget, finns på riksdagens webbplats.

SVERIGES 16 MILJÖMÅL

- begränsad klimatpåverkan,
- frisk luft,
- bara naturlig försurning,
- giffri miljö,
- skyddande ozonskikt,
- säker strålmiljö,
- ingen övergödning,
- levande sjöar och vattendrag,
- grundvatten av god kvalitet,
- hav i balans, levande kust och skärgård,
- myllrande våtmarker,
- levande skogar,
- ett rikt odlingslandskap,
- storslagen fjällmiljö,
- god bebyggd miljö,
- ett rikt växt- och djurliv.

Klimatpolitik i Sverige och i EU

Det största internationella klimatmötet hittills hölls i december i Montreal i Kanada. Då genomfördes det första partsmötet (delmötet) inom Kyotoprotokollet samtidigt med det elfte partsmötet i Klimatkonventionen. Sverige spelade en aktiv roll tillsammans med EU-kollegorna och presenterade rapporten *Påvisbara framsteg*, som beskriver hur Sverige uppfyller sina åtaganden enligt Kyotoprotokollet. Rapporten visar bland annat att Sverige har bland de lägsta utsläppen av växthusgaser per capita bland världens industriländer.

I mars enades EU:s miljöministrar om fortsatt hög ambitionsnivå för klimatpolitiken på lång sikt. För första gången angav EU procentsiffror för hur mycket i-ländernas utsläpp av växthusgaser bör minska, nämligen med 15–30 procent till år 2020 och 60–80 procent till år 2050. Regeringen anser att detta är ett genombrott för EU:s klimatpolitik.

I juni tillsatte regeringen en utredning som ska kartlägga samhällets sårbarhet för klimatförändringarna. Utredningen ska bland annat föreslå åtgärder som minskar samhällets sårbarhet för de pågående klimatförändringarna och extrema väderhändelser. Dessutom ska man redovisa eventuella behov av förändrat ansvar och förbättrad beredskap vid berörda myndigheter. Utredningen ska även bedöma behovet av anpassning till ett förändrat klimat för olika sektorer i samhället. Det handlar om allt ifrån infrastruktur, vattenförsörjning och avloppssystem till hälso- och sjukvård, turism, jordbruk och biologisk mångfald.

Utredningen ska lämna sitt slutbetänkande senast i oktober 2007.

Strategi för havsmiljö

I maj presenterade regeringen en nationell strategi för havsmiljön i en skrivelse till riksdagen. I den pekar regeringen ut inriktningen för det svenska havsmiljöarbetet på såväl kort som lång sikt. Strategin kompletterade det som regeringen tidigare redogjort för i propositionen, *Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag*. Strategin handlar om de miljökvalitetsmål som har bäring på havsmiljön och fokus ligger på att stärka genomförandet av svensk havsmiljöpolitik. Utgångspunkten är att en ny förvaltning av havet bör utgå från ekosystemansatsen; det vill säga att nyttjandet av havet inte ska leda till effekter som gör att ekosystemens livsuppehållande förmåga försämras eller förstörs.

I november träffades miljöministrar från Östersjöländerna i Sverige, och enades om att kraftfullt öka takten för att förbättra Östersjöns miljö. Sverige lade fram ett förslag om att göra Östersjön till pilotområde

för EU:s marina strategi, vilket fick ett positivt mottagande.

Internationella strategier för kvicksilver och andra kemikalier

På midsommarafton enades EU:s miljöministrar om en kvicksilverstrategi för EU som innebär att förbud ska införas mot att använda kvicksilver i varor och produkter. Kvicksilverstrategin innehåller 20 åtgärder för att minska utsläpp, användning, tillförsel och efterfrågan av kvicksilver inom EU och globalt. Bland annat enades man om att införa exportförbud av kvicksilver från EU år 2011. I strategin betonas också vikten av deltagande i det globala arbetet mot kvicksilver.

Regering och riksdag har tidigare beslutat att kvicksilver senast år 2015 bör slutförvaras i djupt bergförvar. Kvicksilver är en mycket giftig och bioackumulerande metall som kan orsaka omfattande skador på hälsa och miljö.

I juli tillsatte regeringen en utredare som ska samordna arbetet med metoder för att slutförvara kvicksilveravfall i djupt bergförvar. Utredaren ska även samordna arbetet med att ta fram förslag till finansiering och lokalisering av ett förvar.

Uppdraget ska slutredovisas senast i december 2007.

Under svenskt ordförandeskap pågår sedan två år förhandlingar om en global kemikaliestrategi (SAICM). Syftet med strategin är att skapa ett globalt system för kemikaliehantering och uppnå målet från världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg, att minska förekomsten av de farligaste kemikalierna till år 2020. Planen är att strategin ska antas vid den internationella konferensen om kemikaliehantering som hålls i Dubai i början av 2006.

Det första partsmötet under Stockholmskonventionen om långlivade, så kallade persistenta, organiska föroreningar (POP:s) hölls i maj. Det handlar om ämnen som är svårnedbrytbara, bioackumulerande och giftiga och därför farliga för människors hälsa och miljön. I maj fattade också regeringen beslut om att införa ett nationellt förbud mot det farliga kemiska ämnet perfluoroktansulfonat PFOS. Det svenska förbudet har anmälts till EU, som resulterat i att EU-kommissionen förbereder ett förbud på EU-nivå.

Läs även om REACH (Registration, Evaluation, Authorization of Chemicals) i kapitel 1 om Statsrådsberedningen

Läs om Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

Näringsdepartementet

Stormen Gudrun drog in över södra Sverige i början av året och orsakade stora skador. Regeringen beslutade därför om ett åtgärds paket för skogsägarna. Innovativa Sverige fortsatte sitt framåtblickande arbete, bland annat med åtgärdsinriktade strategiprogram för sex av Sveriges nyckelbranscher. Dessutom genomfördes en rad insatser för små och medelstora företag, för bättre konkurrens och för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Regeringen presenterade också förslag till ny politik för IT-samhället.

Innovativa strategiprogram för nyckelbranscher

Under året tog regeringen fram en rad åtgärdsinriktade strategiprogram med en samsyn kring viktiga framtidsfrågor, utmaningar och möjligheter för sex nyckelbranscher. Programmen arbetades fram i nära samarbete med industrin, fackförbund, branschorganisationer och myndigheter och gäller följande branscher: fordon, metallurgi, läkemedel – bioteknik och medicinteknik, IT/telekom samt skog och trä. I december 2004 avslutades motsvarande process för flyg och rymdindustrin.

Regeringen ser strategiprogrammen som startpunkter för en mer långsiktig dialog mellan parterna. I samtliga program ingår en åtgärdsplan för hur företag, statliga myndigheter och andra berörda parter tillsammans ska uppnå visionen i programmen.

Regeringen betonar att visionerna som presenteras i de olika programmen ska nås genom en helhetssyn i arbetet med att formulera nya lagar, regler och åtgärder. Dessutom krävs konsekvensbedömningar i dialog

mellan staten och industrin, genom ökad harmonisering av svenska lagar och regler med dem som gäller inom EU eller andra internationella nätverk, samt en ökad långsiktighet i beslut och åtaganden. Därtill behövs ett konkurrenskraftigt företagsklimat inom avgörande områden och en infrastruktur anpassad efter både industrins och det övriga samhällets behov samt forskning och utveckling inom utvalda områden.

Innovationspolitiska rådet

Regeringen har inrättat ett innovationspolitiskt råd som ska vara ett forum för dialog med berörda parter kring genomförandet av strategin Innovativa Sverige. Näringsministern är rådets ordförande men övriga deltagare växlar beroende på respektive mötes tema. Under 2005 har rådet sammanträtt tre gånger och diskuterat entreprenörskap och nyföretagande, produktion och produktutveckling samt svenskt exportfrämjande.

VAD ÄR INNOVATIVA SVERIGE?

Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt genom förnyelse, är en långsiktig plattform för regeringens arbete för konkurrenskraft och tillväxt. Genom en rad åtgärder och ökad samverkan mellan olika politikområden, forskning, näringsliv och offentlig sektor vill regeringen stärka Sveriges innovativa förmåga. Det handlar bland annat om att stimulera entreprenörskap och ta till vara människors kompetens och initiativkraft. Dessutom vill regeringen stärka små och medelstora företags nyskapande förmåga och använda offentlig sektor som drivkraft för hållbar tillväxt.

Insatser för små och medelstora företag.

Under året genomförde regeringen flera insatser, lade förslag och fattade beslut som berör små och medelstora företag. Bland annat satte man upp konkreta mål för att minska företagets kostnader för att följa lagar och regler. Regeringen har bland annat satt som mål att företagets kostnader för skatteadministration ska minska med 20 procent fram till 2010. Mellan 2004 och 2006 genomförs över 300 åtgärder för att förenkla och minska de administrativa kostnaderna för företag. Över hälften av åtgärderna är redan genomförda.

Under 2005 genomfördes också Designåret, där flera näringslivsprojekt ingick (*läs mer om Designår 2005 i kapitel 4*).

Ytterligare några exempel på åtgärder är att arvs- och gåvoskatten slopats för att underlätta generationsskiften i företag. Skatten för fåmansbolag sänks med totalt en miljard kronor genom reformering av de så kallade 3:12-reglerna. För att stimulera enmansföretag att växa lades förslag om en tillfällig sänkning av arbetsgivaravgiften för den först anställda i budgetpropositionen för 2006. I denna föreslog regeringen också en satsning på 900 miljoner kronor fram till 2010 för att stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Under året lanserades också en satsning på cirka 55 miljoner kronor för att öka små företags möjligheter att utveckla produkter och tjänster som kan öka företagets affärsnytta.

För att stärka möjligheterna till kommersialisering av forskningsresultat och innovation i näringslivet som helhet har regeringen dessutom beslutat att satsa närmare två miljarder kronor under en tioårsperiod. Syftet är att stärka tillgången på kapital för företag som befinner sig i skärningspunkten mellan idé och

produkt. Tyngdpunkten i satsningen är bildandet av bolaget Innovationsbron AB.

Ungdomar och entreprenörskap

En nationell satsning för att öka ungdomars intresse för entreprenörskap inleddes under 2005 och ska löpa under tre år. Cirka 130 miljoner kronor satsas på aktiviteter som bland annat ger ungdomar i skola och högskola möjlighet att pröva på företagande.

Nytt miljöteknikråd samlar kraft

Enligt ett förslag från regeringen, vänsterpartiet och miljöpartiet, ska man skapa en nationell kraftsamling kring svensk miljöteknik i vid bemärkelse. I april inrättade regeringen därför Sveriges Miljöteknikråd (SWENTEC – Swedish Environmental Technology Council). Rådet ska genom samordning av statens främjandeinsatser på forskning och utveckling inom miljöteknik, miljödriven affärsutveckling och miljöteknikexport, stärka svenska företags affärsmöjligheter på hemma- och utlandsmarknaderna. Rådet är knutet till Verket för näringslivsutveckling (Nutek) men har sitt kansli på Chalmers Tekniska högskola i Göteborg.

Rapport om den administrativa bördan

Inom Regeringskansliet är det Näringsdepartementet som ansvarar för och samordnar regelförbättringsfrågor. Varje år lämnar regeringen en skrivelse till riksdagen om regelförbättringsarbetet inom Regeringskansliet och myndigheterna. I årets skrivelse lyfte regeringen särskilt fram uppföljningen av regeringens handlingsprogram för minskad administration för företagen. Dessutom presenterades en redogörelse av

de mätningar som gjorts av företagens administrativa börda och de mål som satts upp med anledning av resultaten av mätningarna.

Nya konkurrensregler ger fler rätt till skadestånd

I mars lämnade regeringen en proposition till riksdagen om skadestånd enligt konkurrenslagen med mera. Riksdagen antog förslaget och nya regler trädde i kraft den 1 augusti 2005. Detta innebär att fler kan få skadestånd enligt konkurrenslagen. Fler konsumenter och andra som inte är företag kan nu få ersättning om ett företag har gjort sig skyldigt till kartellbildning eller utnyttjat sin dominerande ställning i strid mot konkurrensreglerna. De nya reglerna betyder också att Konkurrensverket, efter godkännande av Stockholms tingsrätt, får genomföra undersökningar även hemma hos styrelseledamöter och anställda i det företag som utreds.

Liberalisering, regler och marknader

Regelutredningen har i sitt betänkande *Liberalisering, Regler och Marknader* lämnat ett antal förslag på åtgärder inom bland annat tele-, el-, post-, taxi- och järnvägsmarknaden. Utredningen slår fast att liberaliseringen har bidragit till en ökad samhällsekonomisk effektivitet på flertalet av marknaderna, men att det finns behov av ytterligare reformer. Utredningen menar också att de genomförda reformerna inte tagit tillräcklig hänsyn till konsumenternas intressen. Betänkandet har remissbehandlats och arbete pågår inom Regeringskansliet med de förslag som utredningen lämnat.

Ny IT-strategi för EU

I juni föreslog EU-kommissionen en ny IT-strategi för EU; *i2010 – Ett europeiskt informationsamhälle för tillväxt och sysselsättning*. Målet är ett enda gemensamt europeiskt informationsutrymme som främjar en öppen och konkurrenskraftig inre marknad för informationsamhället och för medierna. Detta innebär krav på säkra och snabba elektroniska kommunikationer till ett överkomligt pris, med ett rikt innehåll och digitala tjänster.

EU-kommissionen betonade också vikten av att stärka innovation och investeringar i forskning inom informations- och kommunikationstekniken för att främja tillväxt och fler och bättre arbetstillfällen. En tredje prioritering handlar bland annat om att skapa ett informationsamhälle som bygger på delaktighet, och som främjar tillväxt och arbetstillfällen på ett sätt som överensstämmer med hållbar utveckling. Det handlar också om att erbjuda offentliga tjänster av hög kvalitet och främja livskvalitet.

Förändrad politik för IT-samhället

Regeringen lämnade en IT-politisk proposition, *Från IT-politik för samhället till en politik för IT-samhället*, till riksdagen i juni. Förslaget, som utarbetades med vänsterpartiet och miljöpartiet, tydliggjorde regeringens syn på IT-utvecklingen. Den innehöll förslag till nya mål för politiken för informationsamhället och för att utveckla nyttan med den moderna informationstekniken. Propositionen handlar bland annat om skolområdet och sjuk- och hälsovården, näringslivet, jämställdhet och insatser för funktionshindrade personers delaktighet i informationsamhället. Andra områden gäller exempelvis förslag till lag om nation-

ella toppdomäner och insatser för att skydda barn från skadligt innehåll på internet.

Riksdagen antog propositionen i januari 2006.

Forskning för ett bättre liv

I mars lämnade regeringen propositionen *Forskning för ett bättre liv*, med miljöpartiet och vänsterpartiet. Under perioden 2005–2008 vill regeringen öka de statliga anslagen till forskning och forskarutbildning med 2,34 miljarder kronor. Satsningen omfattar bland annat behovsmotiverad forskning och medlen för detta ska fördelas av Verket för innovationssystem, Vinnova; en statlig myndighet som hör till Näringsdepartementet.

Läs mer om Forskning för ett bättre liv i avsnittet om Utbildnings- och kulturdepartementet

Insatser efter stormen Gudrun

Natten till söndagen den 9 januari orsakade stormen Gudrun stora skador på skogen i södra Sverige. Särskilt hårt drabbades Kronobergs, Jönköpings och Hallands län. Stormen innebar dessutom att elförsörjningen och telekommunikationerna slogs ut samt att framkomligheten på vägar och järnvägar kraftigt reducerades. I början av februari presenterade regeringen ett åtgärds-paket för att stödja de drabbade skogsägarna. Bland de insatser som hanterades av Näringsdepartementet fanns stöd för lagring av stormfällt virke, slopade ban- och farledsavgifter. Man gav också skogsstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Vägverket fördela pengar för att rusta upp vägnätet och åtgärda körskador i naturen.

Läs mer om stormen Gudrun i avsnitten om Finansdepartementet, Försvarsdepartementet och Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Insatser inom försvarsomställningen

I mars lämnades en utredning med förslag till en rad lokaliseringar av statliga arbetstillfällena till de regioner som berörs mest av förändringarna i Försvarsmaktens grundorganisation.

I april presenterade regeringen, vänsterpartiet och miljöpartiet de gröna vilka statliga verksamheter som skulle lokaliseras till Östersund, Arvidsjaur, Karlstad/Kristinehamn och Gotland. Regeringen har därefter under våren fattat beslut om lokaliseringar av sammanlagt cirka 2 000 statliga myndighetsjobb till dessa regioner. Dessutom aviserades bland annat att cirka 340 arbetstillfällena ska genereras senast 2007, genom beslut och aktiviteter i statligt ägda bolag. Exempelvis lokaliserade ALMI Företagspartner AB redan under 2005 21 arbetstillfällena till Östersund.

En redovisning över vilka arbetstillfällena som genererats genom beslut och aktiviteter i de statligt ägda bolagen ska lämnas av regeringen i början av 2006.

För att möjliggöra insatser för ökad konkurrenskraft, hållbar tillväxt och sysselsättning i regionerna samt för att möjliggöra omlokaliseringarna satsade regeringen 500 miljoner kronor. Man gav också landshövdingarna i Jämtlands, Norrbottens, Värmlands och Gotlands län i uppdrag att föreslå lämpliga åtgärder för ökad konkurrenskraft, hållbar tillväxt och sysselsättning. Dessutom utsåg regeringen särskilda kontaktpersoner för dessa regioner. Landshövdingarna och de särskilda kontaktpersonerna redovisade sina uppdrag i december.

Satsning på jobb

De arbetsmarknadspolitiska insatserna ökade under 2005. I budgetpropositionen föreslog regeringen en rad ytterligare åtgärder för att höja sysselsättningen och minska arbetslösheten. Bland annat ska ett brett tvåårigt sysselsättningspaket ge 55 000 personer arbete, praktik eller utbildning från den 1 januari

löshet. Huvuddelen av satsningen sker inom arbetsmarknadspolitiken. Den totala kostnaden uppgår till tio miljarder kronor 2006 och tio miljarder 2007.

Fler jobb för personer med funktionshinder

En ny modell införs för arbetet med att öka möjligheterna till jobb för personer med funktionshinder,

SYSSELSÄTTNINGSPAKETET

- I den offentliga sektorn inrättas 20 000 plusjobb med avtalsenlig lön. Det ska handla om kvalitetshöjande arbetsuppgifter som inte utförs idag. För att få ett plusjobb måste man ha varit arbetslös i mer än två år. Arbetsgivarna får en subvention på 100 procent av lönekostnaden upp till 1 000 kronor per dag och kan även få merkostnadsersättning för till exempel handledarkostnader.
- Många som jobbar i sjukvården och äldreomsorgen saknar rätt utbildning. Arbetsgivare i sjukvården och äldreomsorgen som utbildar sin personal och samtidigt anställer en arbetslös som vikarie ska få ekonomiskt stöd både för vikarien och för utbildningskostnaden. Sysselsättningspaketet innehåller 10 000 utbildningsvikariat per år.
- Ett samarbete mellan arbetsförmed-

lingen och bemanningsföretagen ska ge 4 000 arbetslösa akademiker jobb, främst inom små företag.

- För att underlätta generationsväxlingen vid statliga myndigheter och säkra kompetensöverföringen satsas 360 miljoner kronor under 2006 och 2007 så att myndigheterna kan tidigarelägga anställningar av upp till 1 000 personer. Vid domstolarna inrättas 100 nya notarieplatser under två år. Länsstyrelsernas tillsynsverksamhet förstärks med 100 personer och 210 personer får gå en traineeutbildning.
- Skatteverket får anställa 420 personer under 2006 och 2007 för att göra en kraftfull insats mot skattefusk. Försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket får under samma period anställa 300 respektive 500 personer för att höja kvaliteten och stärka kontrollen av förmånsutbetalningar.

- Tullverket får anställa ytterligare 50 personer för att bekämpa den illegala införseln av narkotika, alkohol och tobak.
- Under 2006 och 2007 inrättas 600 arbetsplatser för arbetslösa akademiker för att restaurera och konservera museisamlingarna. Fastighetsverket får under samma period anställa ytterligare 50 akademiker.
- Den högre praktiska förvaltningsutbildningen för invandrare med högskoleutbildning utökas med 120 platser under 2006.
- För arbetslösa mellan 20 och 24 år som saknar fullständig gymnasieutbildning inrättas 3 000 lärlingsplatser. Arbetsmarknadsutbildningen kombineras med studier i kärnämnen och yrkesspecifika ämnen.
- Under 2006 riktas 500 platser inom arbetsmarknadsutbildningen mot behandlingsarbete i kriminalvård, behandlingshem och skola.

2006. Regeringen anser att en förbättrad matchning på arbetsmarknaden och genomförandet av sysselsättningspaketet är centralt för att undvika en situation med både arbetskraftsbrist och hög arbets-

med nedsatt arbetsförmåga. Arbetet sker i tre faser; kartläggning, utvecklingsanställning och trygghetsanställning. Trygghetsanställningar ska kunna anordnas av andra arbetsgivare än Samhall AB.

För att öka möjligheterna för främst personer med svårare funktionshinder att få jobb höjdes den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid lönebidrag och skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare (OSA). Ytterligare höjning ska ske den 1 januari 2007.

Arbetsvillkor i fokus

Flera av regeringens åtgärder och beslut under året berörde arbetstiden. Den 1 juli 2005 trädde ändringar i arbetstidslagen i kraft, för att förtydliga genomförandet av EG:s arbetstidsdirektiv. Detta inkluderade nya bestämmelser om högst 48 timmars genomsnittlig veckoarbetstid och 11 timmars sammanhängande dygnsvila.

I november lämnades betänkandet *Stärkt rätt till heltidsanställning* till regeringen, med förslag om en ny lag om heltidsanställning. Syftet är att stärka den enskildes möjligheter till försörjning genom eget arbete, och till att stärka jämställdheten mellan kvinnor och män.

Ytterligare en utredning om arbetstid lämnades i december, som skulle ge förslag till en ny lag om partiell ledighet. Detta gjordes, men utredningen avrådde samtidigt från införandet av lagen, efter att ha analyserat vilka konsekvenser den kunde få för både arbetstagare och arbetsgivare.

I april presenterade en arbetsgrupp inom Näringsdepartementet en departementspromemoria med förslag om nya regler om tidsbegränsade anställningar samt förstärkt anställningsskydd för föräldralediga. Regeringen planerar att lämna en proposition våren 2006.

Avslutat arbete i arbetsmiljörådet

I mitten av november höll regeringens arbetsmiljöråd sitt sista möte. Rådet tillsattes 2004 och bestod av företrädare för samarbetspartierna och arbetsmarknadens parter, skyddsombud, chefer, forskare, representanter från företagshälsovården och arbetsmiljötillsynen. Under 2005 diskuterade rådet bland annat företagshälsovård, traditionella arbetsmiljöproblem, jämställdhet, rehabilitering samt hot och våld på arbetsplatser.

Jämställdhetspolitiska utredningen klar

Den jämställdhetspolitiska utredningen överlämnade sitt betänkande i augusti: *Makt att forma samhället och sitt eget liv – jämställdhetspolitiken mot nya mål*. Den föreslår ett nytt övergripande mål för jämställdhetspolitiken; kvinnor och män skall ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Dessutom ges förslag till fyra delmål som rör aktivt medborgarskap, arbete och ekonomisk självständighet, omsorg utan underordning, kroppslig integritet och mäns våld mot kvinnor.

Utredningen föreslår också att en jämställdhetsmyndighet inrättas, och för att öka effektiviteten i genomförandet av jämställdhetspolitiken lämnar utredningen ett antal förslag till riktade insatser. Bland dessa finns en satsning på en lokal agenda för jämställdhet, en ny delegation för hälsa och heltid i välfärdssektorn och ett förvärvsavdrag för ensamstående föräldrar med låga inkomster.

Handlingsprogram för arbetet med jämställdhetsintegrering

Redan år 2004 inleddes arbetet med att genomföra jämställdhetsanalyser inom samtliga 48 politik-

områden, ett arbete som avslutades under våren 2005. Handläggare och sakkunniga i hela Regeringskansliet har genomfört 120 jämställdhetsanalyser inom alla politikområden. Inom ramen för analysarbetet har cirka 400 personer deltagit i handledning och utbildning i att genomföra jämställdhetsanalyser och att ta fram verksamhetsmål med jämställdhetsperspektiv. Tillsammans med den nya organisation för arbetet med jämställdhetsintegrering som infördes år 2004 i Regeringskansliet, utgör detta grunden för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering.

I november 2005 antog regeringen ett handlingsprogram för nästa års arbete med jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet.

Det nya handlingsprogrammet fokuserar på tre olika områden: att öka användningen av könsuppdelad statistik i regeringens beslutsunderlag, att få in ett jämställdhetsperspektiv i utarbetandet av kommittédirektiv samt att fördjupa arbetet med att jämställdhetsintegrera styrningen av myndigheterna.

Alla departement, Statsrådsberedningen och Förvaltningsavdelningen ska nu upprätta handlingsplaner för hur de utifrån sina ordinarie uppgifter och ansvarsområden ska bidra till uppfyllandet av målen i handlingsprogrammet.

Läs mer om jämställdhetsintegrering i kapitel 4, i avsnittet om JämStöd

Staten – en aktiv företagsägare

Den svenska staten är Sveriges största företagsägare och den största enskilda ägaren på Stockholmsbörsen. Genom Regeringskansliet förvaltas ett 60-tal företag med statligt ägande. Totalt finns cirka 200 000 anställda i de statligt ägda företagen. Statens ägarroll

och förvaltning är komplex, då företagen är aktiva i verksamheter som spänner från gruvindustri till opera, från fastigheter till spel.

I maj 2005 lämnade regeringen sin årliga skrivelse till riksdagen om förvaltningen av och verksamheten i de företag som ägs av staten. Skrivelsen innehöll en samlad ekonomisk redovisning, företagsspecifik information samt riktlinjer och policyn som regeringen har lagt fast för de statliga bolagen, till exempel när det gäller etik, jämställdhet och miljöansvar.

I Näringsdepartementets årliga styrelseseminarium i maj deltog närmare 300 ledamöter från företag som förvaltas av Regeringskansliet. Syftet med seminariet var bland annat att förmedla ägarens inställning i angelägna frågor och även inspirera och entusiasmera genom intressanta föredragshållare. Departementet anordnade också för andra gången en skraddarsydd styrelseutbildning för alla styrelseledamöter i de statligt ägda företagen.

Näringsdepartementets seminarium *Genomlyst* ägde rum för andra gången. Genomlyst syftar till att höja kvaliteten på företagets rapportering, sprida kunskap och medverka till ett ökat erfarenhetsbyte mellan de statliga företagen i frågor som rör bra rapportering och kommunikation.

För att kontinuerligt följa upp och redovisa den ekonomiska utvecklingen i företag med statligt ägande publicerar Regeringskansliet fyra kvartalsrapporter per år.

Läs om Näringsdepartementets organisation och ansvarsområden i kapitel 1

KAPITEL 4

Särskilda projekt och program

I det här kapitlet beskrivs några av de särskilda projekt och program som bedrevs i Regeringskansliet under 2005:

- *Globalt samarbete för fred och miljö: Antarktiskonferensen och Euroatlantiska partnerskapsrådets säkerhetsforum*
- *Designåret 2005*
- *JämStöd: hjälper staten med jämställdhetsintegrering*
- *Annorlunda satsningar mot missbruk: Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika*
- *Världens Chans: ökad kännedom och kunskap om FN:s åtta millenniemål*

MED SÄRSKILDA PROJEKT OCH PROGRAM menas verksamhet av förvaltningskaraktär som bedrivs i Regeringskansliet. De bekostas med medel från Regeringskansliets förvaltningsanslag eller från något annat anslag till regeringens eller Regeringskansliets disposition. Det kan till exempel vara när:

- regeringen fördelar projektmedel,
- verksamheten utgör en plattform för debatt och opinionsbildning,
- verksamheten bygger på samverkan med andra delar av statsförvaltningen eller med andra intressenter i samhället,
- projekten är avsedda att pågå under en begränsad tid.

Regeringskansliets riktlinjer anger att särskilda projekt och program bara ska bedrivas i Regeringskansliet när särskilda behov eller förutsättningar föreligger. Det kan till exempel vara att verksamheten inte faller naturligt inom någon annan myndighets ansvarsom-

råde. De kan också gripa över flera samhällssektorer och kräva återkommande ställningstaganden från regeringen eller ett enskilt statsråd, som är svåra att göra i ett skriftligt uppdrag. Ofta är de ett viktigt komplement till annan verksamhet hos regeringen.

I detta kapitel berättar vi om några av de särskilda projekt och program som bedrevs i Regeringskansliet under året:

- Antarktiskonferensen i Stockholm och Euro-atlantiska partnerskapsrådets säkerhetsforum i Åre,
- Designåret 2005,
- JämStöd,
- Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika, och
- Världens Chans.

En förteckning över särskilda projekt och program som pågick under 2005 finns på sidorna 155-158.

Globalt samarbete för fred och miljö

Under 2005 var Sverige värd för två viktiga internationella konferenser: Antarktiskonferensen i Stockholm och Euro-atlantiska partnerskapsrådets säkerhetsforum i Åre. Båda handlade om globala samarbeten som en förutsättning för fred och säkerhet.

Iskall forskning i Antarktis

Det internationella samarbetet som rör Antarktis regleras i ett särskilt fördrag mellan de parter som bedriver verksamhet på kontinenten. Parterna håller en konferens varje år och i juni var det Sveriges tur att för första gången vara värdland. Cirka 300 deltagare från ett 40-tal länder samlades under två veckor för att diskutera miljö- och klimatfrågor. Nästan 50 år efter fördragets tillkomst stod en rad aktuella frågor på dagordningen. Det handlade bland annat om hur man ska förebygga miljökatastrofer men också vad som ska gälla om de ändå inträffar. Dessutom diskuterades biologisk prospektering, och hur den växande turismen ska hanteras miljösäkert. Även säkerhets- och miljöfrågor till sjöss togs upp. Deltog gjorde alltifrån regeringsföreträdare, forskare, experter och representanter från internationella organisationer.

Antarktisfördraget är ett synnerligen lyckat exempel på internationell konfliktlösning. Fördraget kom till då kalla kriget var som kallast, under Berlin- och Kubakriserna. Samarbetet har därefter fungerat och utvecklats väl, även under påfrestningar som Falklandskriget 1982. Den enorma kontinenten – 30 gånger

Sveriges yta – har genom fördraget demilitariserats och internationaliserats. All nukleär verksamhet liksom all mineralutvinning är förbjuden. Kontinenten får enbart användas för fredliga ändamål, främst forskning. Alla forskningsresultat är offentliga och ska delges parterna. Man har också rätt att inspektera varandras forskningsstationer, utan att anmäla sig i förväg, för att kontrollera fördragets efterlevnad.

Enighet om miljöolyckor

Antarktis är jordens kallaste, blåsigaste och minst befolkade plats. Kontinenten är ändå en viktig del av jordens ekosystem och klimat. Den forskning och miljöövervakning som sker i Antarktis ger ovärderlig kunskap om miljötillståndet i världen, bland annat när det gäller omfattningen av kemikaliespridning och ozonlagret. Kontinentens ismassa fungerar som ett jättelikt arkiv. Genom att ta upp borrhärdar ur det ibland upp till 3 000 meter tjocka istäcket kan klimatforskarna studera och analysera förändringar i klimatet 800 000 år tillbaka i tiden.

I Stockholm kunde Antarktisfördragets parter efter tretton års förhandlingar enas om vilka ansvarsregler som ska gälla i händelse av miljöolyckor på kontinenten. Det var ett verkligt genombrott och ett viktigt steg i utvecklingen av fördraget. Tanken med de nya, så kallade Stockholmsreglerna, är att förebygga miljöolyckor i Antarktis. Alla som är verksamma i Antarktis måste arbeta för att förebygga olyckor, exempelvis

oljekatastrofer. Skulle en miljöolycka ändå inträffa, ska den som orsakat skadan vidta åtgärder för att rensa upp och förhindra att den sprider sig. Nu finns också regler för ansvar, skadestånd, försäkring och om betalning av ersättningar med mera. Stockholmsreglerna bygger på att varje stat tar ansvar för sina operatörer och att alla stater samarbetar.

FAKTA OM ANTARKTISFÖRDRAGET

Fördraget fastställer att Antarktis bara ska få användas för fredliga ändamål. Kontinenten ska vara ägnad åt vetenskaplig forskning. Fördraget undertecknades 1959 och trädde i kraft 1961. Sverige anslöt sig 1984. Idag är drygt 40 stater anslutna till fördraget. Antarktis har ingen fast befolkning men däremot finns ett stort antal forskare från olika länder verksamma vid ett 80-tal forskningsstationer. Sverige har två stationer: Wasa och Svea. Dessa är bara bemannade under den antarktiska sommaren (november till februari). Det finns ett antal större stationer som har bemanning året runt.

Europeisk säkerhet på agendan

Euroatlantiska partnerskapsrådets (EAPR) första säkerhetsforum ägde rum i Åre 24–25 maj 2005. Forumet är ett informellt ministermöte för diskussion om säkerhetspolitiska frågor relevanta för EAPR/PFF (Partnerskap För Fred). I mötet deltog ministrar eller deras ställföreträdare från Nato- och PFF-länderna men även akademiker, parlamentariker och NGO-representanter var inbjudna. Ett av syftena med mötet var att skapa utrymme för en djupare diskussion i denna bredare krets.

Internationell krishantering var en av huvudfrågorna, både vid den informella utrikesministermiddagen och under den delen av forumet som var öppet för samtliga inbjudna. Europas olösta konflikter, Balkan

och samarbetet mellan internationella organisationer diskuterades också. Stora delar av mötet kunde följas av medierna.

Partnerskap för fred

Sverige är medlem i Partnerskap För Fred (PFF) sedan 1994. Genom att delta i PFF vill Sverige medverka till uppbyggnaden av en alleuropeisk säkerhetsordning. Partnerskapet är också viktigt för Sveriges deltagande i internationella fredsfrämjande insatser. Ett av de viktigaste skälen för Sverige att delta i partnerskapet är att det utgör det centrala instrumentet för deltagande i Nato-ledda krishanteringsinsatser. Sverige är idag en stor bidragsgivare till de Nato-ledda fredsfrämjande insatserna i Kosovo och Afghanistan.

Sveriges partnerskap med Nato ger möjlighet till konkret samarbete på flera viktiga områden, bland annat:

- fredsbevarande insatser i konflikter i vår omvärld,
- säkerhetsfrämjande stöd till länder som vill reformera och demokratisera försvarsmakten,
- utbyte av erfarenheter om hur man skyddar civila vid naturkatastrofer eller mot konsekvenserna av terroristattacker.

FAKTA OM PARTNERSKAP FÖR FRED

PFF inrättades 1994 som ett konkret militärt och förtroendeskapande säkerhetssamarbete i Europa. EAPR inrättades 1997 som den politiska ramen för arbetet inom PFF. EAPR och PFF är inte fristående institutioner, utan är kopplade till Nato-strukturen. EAPR utgör en politisk ram för det praktiska PFF-samarbetet och är ett forum för konsultationer mellan Nato och partnerländerna.

Designåret 2005

Designåret 2005 blev en framgång. Det visade sig finnas ett enormt intresse för form och design både i Sverige och utomlands. Över 1 600 projekt och aktiviteter genomfördes under året: mässor, utställningar, forskning och tävlingar. Nya kreativa projekt startades, medan äldre, beprövade koncept fick en ny och bredare publik.

Designåret ville lyfta fram designens roll i samhället och uppmärksamma att nästan allt vi använder till vardags faktiskt är formgivet. Under våren 2004 gav regeringen över 100 myndigheter, stiftelser och bolag i uppdrag att medverka i Designåret 2005. Samtidigt inbjöds landets kommuner, landsting, företag, föreningar och andra organisationer att delta. Målet var att så många som möjligt skulle utveckla sin användning av, intresse för och kunskap om design. Föreningen Svensk Form fick i uppdrag att genomföra kampanjen Designåret 2005. Designåret var en långsiktig satsning för att stärka designens ställning i samhället och sju teman var särskilt prioriterade: Arbetsliv och design, Design som tillväxtfaktor, Design som kulturellt uttryck, Offentlig upphandling, Design för Alla, Långsiktigt hållbar design samt Utbildning och forskning.

Av regeringens totala satsning på 65 miljoner kronor under perioden 2003–2005 gick 14 miljoner till kampanjen för Designåret och resterande 51 miljoner kronor till det nationella programmet ”Design som utvecklingskraft”. Det bestod bland annat av nio nationella projekt samt flera regionala och lokala pro-

jekt som samtliga involverade små företag. Näringslivsprojekten var:

- design för tjänster,
- anställda och företag i god form,
- design för entreprenörskap,
- fordonsleverantörernas konkurrenskraft,
- förpackningen som värdeskapare,
- design för medicinsk och biomedicinsk teknik,
- sommardesignkontoret,
- design för stora och små samhällen,
- utemiljön – design för den lärande skolan.

Flera av näringslivsprojekten har redan visat goda resultat i form av ökad konkurrenskraft och omsättningsökningar i de medverkande företagen. I fordonsleverantörsprojektet uppger fyra av 18 företag att designsatsningen leder till en förväntad årlig omsättningsökning på cirka 100 miljoner kronor. I projektet för *Medicinsk och biomedicinsk teknik* anger hälften av de åtta medverkande företagen att design varit en nödvändig del av förväntade omsättningsökningar på upp till 30 miljoner kronor per år

Över 1 600 projekt och aktiviteter genomfördes inom ramen för Designåret 2005. Här finns bara plats för några enstaka exempel ur det rika urvalet.

BarnBra

Projektet, med bas i Småland, vände sig till företag och organisationer som utvecklar utemiljöer för barn.

Tanken var att skapa utemiljöer som fungerar för funktionshindrade barn och därmed för alla barn. Med forskningen i ryggen och FN:s barnkonvention som ledstjärna har barn fått vara med och utforma sina egna lekplatser, vilket ger ökad kunskap om vad barn verkligen vill ha och behöver. Den naturliga miljön visade sig spela stor roll. När lekplatsen inte är "färdig" från början får barnen mer utrymme för kreativitet och fantasi.

Planen genomfördes i tre steg. Först gjorde Växjö universitet en kunskapssammanställning. Sedan byggdes två anläggningar upp i Grimslöv och Alstermo, där barnen fick testa metoderna i praktiken. Det tredje steget var kunskapsöverföring och kompetensutveckling. Därefter spreds erfarenheterna vidare genom föreläsningar, workshops och seminarier. Arton företag, fyra kommuner och en folkhögskola deltog aktivt i projektet. Som ett resultat av projektet har en ny kvalitetsstämpel, BarnBra, vuxit fram.

Utställningen "Konceptdesign" på Nationalmuseum

Var går gränsen mellan konst och design? Utställningen på Nationalmuseum i Stockholm visade föremål som retade, kittlade och ifrågasatte invanda tankar och idéer. Behövs ett morotsställ? Varför inte en ljuskrona gjord av diskborstar och durkslag i plast? Eller ett exklusivt halsband av äggskal, pärlor och guld som bara håller för att användas en gång. Något som gick tvärtemot idén om att smycken ska kunna användas ett helt liv och kanske till och med gå i arv.

Design 365

Varje dag under hela året sände Sveriges Television korta designprogram som gav exempel ur de senaste

100 årens svenska designproduktion. Under 30 sekunder presenterades dagligen ett föremål. Det handlade om allt ifrån industriprodukter till konsthandverk, smått och stort.

Ljusår 2005

Regionförbundet i Kalmar län och Designhögskolan i Kalmar-Nybro stod bakom ett projekt kallat Ljusår 2005. Syftet var att erbjuda länets aktörer att delta i och utforma ett gemensamt projekt inom design med utgångspunkten i temat "Ljus". Efter inledande utbildningsansatser medverkade flertalet kommuner i regionen med egna projekt, som till exempel:

- Signal om nyfödd. Nyblivna föräldrar kunde aktivera en ljussignal i centrala Kalmar som signalerade att ett barn hade fötts.
- Busskur med ljusterapi. En busskur utrustades med speciell belysning för att ge ljusterapi åt väntande resenärer. Även inspelad fågelsång förhöjde upplevelsen!
- "Teknicum på utsidan" – ett föränderligt skyltsystem på utsidan av Högskolans teknikinstitution som visade pågående internettrafik, föreläsningar, värmebalans, kaffedrickande och studenternas individuella känsloläge.

Designårspriset

Som en fördjupning av de temaområden som prioriterades under Designåret kommer ett pris på 100 000 kronor att delas ut under 2006 till det bästa Designårsprojektet. Hedersomnämningen lämnas till bästa projekt inom de sju temaområdena. Svensk Form utser en jury och administrerar priset.

JämStöd gör staten mer jämställd

Jämställdhet är viktigt, både hemma och på jobbet. Det är de flesta överens om, i alla fall i teorin. Men hur går det till i praktiken? Sedan ett år tillbaka kan Regeringskansliet och de statliga myndigheterna få hjälp av JämStöd som är specialister på området.

I januari tillsatte regeringen en särskild kommitté för att främja jämställdheten inom statliga myndigheter och Regeringskansliet. Den fick namnet JämStöd, och huvuduppgiften är att hjälpa staten med jämställdhetsintegrering. JämStöd skraddarsyr utbildningar och agerar bollplank i frågor som rör jämställdhetsintegrering.

Gräv där du står

JämStöd smygstartade sin verksamhet redan hösten 2004, med att erbjuda stöd och utbildningar till anställda i Regeringskansliet, som med sina 4 500 anställda spelar en central roll i utvecklingsarbetet.

FAKTA OM JÄMSTÖD

- utbildar i jämställdhetsintegrering,
- ger handledning i jämställdhetsanalyser,
- är samtalspartner i arbetet med att ta fram strategier,
- coachar i förändringsprocessen,
- skapar forum för erfarenhetsutbyte,
- utvecklar metoder för jämställdhetsintegrering.

Det är tjänstemännen som tar fram underlag och utreder olika frågor inför regeringens beslut. De skriver och följer upp de årliga regleringsbrev till myndigheter och företräder Sverige på internationella möten. Självklart är deras attityder och kunskap om jämställdhet viktiga för verksamheten, eftersom jämställdhetsperspektivet ska genomsyra all verksamhet inom Regeringskansliet.

Under sitt första år hjälpte JämStöd departementens tjänstemän att göra ett 70-tal jämställdhetsanalyser och gav 400 anställda en grundkurs i jämställdhetsintegrering.

Under hösten 2005 satte JämStöd igång sitt arbete med de statliga myndigheterna. Då gick cirka 250 personer från ett 70-tal myndigheter utbildningsseminarier i jämställdhetsintegrering på olika nivåer. I det arbetet använde JämStöd flera metoder som tagits fram genom praktiskt arbete inom Regeringskansliet.

JämStöds utbildningar och seminarier:

- basutbildning med grundläggande kunskap om svensk jämställdhetspolitik,
- seminarier om metoder för att göra jämställdhetsanalyser i myndigheternas verksamheter,
- strategiseminarier där man fördjupar sig i det strategiska tänkandet kring jämställdhetsintegrering,
- utvecklingsprogram för utvecklingsledare,
- utbildningar för dem som ska utbilda i svensk jämställdhetspolitik eller handleda i de metoder som JämStöd presenterar.

Läs mer om JämStöd på www.jamstod.se

Seminariedeltagarna fick till exempel verktyg för att systematiskt kunna inventera sin verksamhet och hitta jämställdhetsfällorna. JämStöds riktade insatser mot myndigheterna kommer att intensifieras under

2006. JämStöd håller också kurser för internutbildare som sedan i sin tur kan utbilda sina medarbetare på myndigheterna.

MÅLET FÖR REGERINGENS JÄMSTÄLLDHETSPOLITIK

Regeringens mål för jämställdhetspolitiken är ett samhälle där kvinnor och män har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter på livets alla områden. För att det ska bli verklighet, har regeringen valt att arbeta med jämställdhetsintegrering. Det är ett strategiskt arbetssätt som innebär att beslut inom alla politik- och verksamhetsområden, och i alla led av beslutsfattande, planering och utförande, ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv.

Sveriges regering har arbetat med jämställdhetsintegrering sedan 1994. Många andra regeringar världen över valde samma strategi i samband med FN:s Kvinnokonferens i Peking 1995. Strategin har också antagits av EU och är det arbetssätt som ska användas tillsammans med särskilda åtgärder för underrepresenterat kön.

Långsiktiga satsningar som förebygger alkoholskador och narkotikamissbruk

Sedan flera år tillbaka har Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika arbetat för att minska alkoholskador och motverka narkotikamissbruk. Arbetet har omfattat allt ifrån informationskampanjer till forskning och förebyggande åtgärder, framför allt på den lokala nivån. I och med de nya handlingsplaner för alkohol- och narkotikapolitiken som presenterades av regeringen 2005 har de båda kommittéerna fått sina uppdrag förlängda tills vidare.

Annorlunda metoder för att minska och förebygga alkoholskador

Något har hänt med svenskarnas dryckesvanor. Vi dricker mer idag än på länge och det gäller särskilt bland ungdomar. Sedan 2001 har Alkoholkommittén därför regeringens uppdrag att förebygga alkoholskador genom bland annat informationsinsatser. Målet är att minska de medicinska och sociala skadorna av alkohol samt den totala konsumtionen.

Prioriterade delmål:

- alkoholfri uppväxt,
- skjuta upp alkoholdebuten,
- minska berusningsdrickandet,
- skapa fler alkoholfria miljöer,
- ingen alkohol i trafiken, på arbetsplatser eller under graviditet,
- bekämpa den illegala alkoholhanteringen.

Under 2005 drev Alkoholkommittén flera informationsinsatser som riktade sig till föräldrar och unga vuxna mellan 18 och 25 år:

- Festmetoden, som med hjälp av bland annat trailers på tv och en webbsida gav konkreta tips om hur man kan minska risken för att bli berusad, samt kunskap om vad som händer i kroppen när man dricker för mycket.
- Satsningen mot illegal alkohol: En kampanj mot langning. Kampanjen ville väcka opinion hos den breda allmänheten samt få människor att aktivt ta ställning mot försäljning av alkohol till ungdomar.
- "Vill du veta hur din tonåring dricker? Fråga någon annans." En panel bestående av tonåringar svarade på föräldrars vanligaste frågor om alkohol, via en chattsida.

På Alkoholkommitténs hemsida hittar du många roliga och intressanta tips och test för alla åldrar. Titta på www.alkoholkommitten.se

Under året har Alkoholkommittén även arbetat med utveckling av regionala och lokala förebyggande insatser genom bland annat utbildningar, metodutveckling och konferenser.

Sex försökskommuner har erbjudits utbildningar inom tre till fyra områden där man vill utveckla det

förebyggande arbetet. Strategin går ut på att kommunen väljer ett antal nyckelpersoner som ges utbildning av Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika inom de områden kommunen vill utveckla. Nyckelpersoner ska sedan utbilda sina kollegor i kommunen. Fortbildningen påbörjades under 2004 och fortsätter under 2006. "Utbildningspaket" har utarbetats inom bland annat skolan, föräldrastöd, trafiken, restauranger och mödravården. Under 2005 genomförde Alkoholkommittén 30 kommunbesök.

Under året fortsatte det arbete Alkoholkommittén har bedrivit sedan hösten 2001, med att stimulera framväxten av förebyggande insatser på landets universitet och högskolor. Alkoholkommittén deltog också i arbetet med att utarbeta en plan för hur kunskap om verkningsfulla metoder för alkohol- och drogförebyggande arbete i landets kommuner och grundskolor ska föras ut.

Inom trafikområdet bedrevs de nationella attitydpåverkande och opinionsbildande insatserna främst av Vägverket i samarbete med Alkoholkommittén, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, Motorförarnas helnykterhetsförbund och Mothers Against Drunk Driving Sverige. Lokalt gör kommuner och polismyndigheter också viktiga aktiviteter för att påverka attityderna mot rattonykterhet.

För att utveckla alkohol- och drogförebyggande insatser för unga flickor gav kommittén ett särskilt uppdrag till Kvinnoforum, som genomförde projekt i två kommuner under hösten.

Under året togs också initiativ till fördjupade insatser i ett antal kommuner för att utveckla och förstärka insatserna för barn som växer upp i missbruksmiljöer. Tio kommuner fick kompetensstöd inom områden där

de själva angav att de behövde förstärkning. Insatserna utvecklades i samverkan med länsamordnarna i tre län.

För att sprida kunskapen om verkningsfulla strategier för att stödja riskgrupper eller personer med riskbeteenden genomfördes en serie konferenser under året. Fokus låg på tidiga insatser och insatser för riskgrupper.

Alkoholkommittén tog också fram ett flertal studier och rapporter som grund för olika förebyggande insatser.

Mobilisering mot narkotika – nationellt, regionalt och lokalt

Under 1990-talet ökade antalet unga som experimenterade med droger och många nya droger introducerades på den svenska marknaden. Sjukligheten och dödligheten relaterad till narkotikamissbruk ökade. Det är bakgrunden till att regeringen 2002 tillsatte en nationell samordnare för narkotikapolitiken. I regeringens nya narkotikahandlingsplan för åren 2006–2010 betonas vikten av fortsatt samordning och Björn Fries och kansliet för Mobilisering mot narkotika har fortsatt förordnande till och med 2007. De övergripande målen för verksamheten är:

- tillgången på narkotika ska strypas,
- färre ungdomar ska pröva och experimentera med droger,
- fler personer med missbruksproblem ska få hjälp att sluta missbruka.

Utöver att samordna insatser med andra myndigheter som till exempel polisen, tullen, kommuner, landsting och ideella organisationer, genomför man också informationsinsatser och annat opinionsarbete samt

stimulerar forskning och metodutveckling. Dessutom arbetar man med kompetensutveckling av yrkesverksamma, bland annat alkohol- och narkotikasamordnarna på kommunal och regional nivå.

Exempel från verksamheten under 2005

En viktig uppgift är att stimulera forskning och metodutveckling. Under 2005 presenterades resultat från Mobilisering mot narkotikas narkotikaforsknings-satsning – den största som gjorts i Sverige. Dessutom permanentades många nya metoder, som testats och utvärderats i pilotverksamheter, i olika kommuners ordinarie verksamhet.

Mobilisering mot narkotika har arbetat målmedvetet för att nå ”glömda” eller särskilt utsatta grupper. Ett exempel är MUMIN-projektet som bedrivs av Maria Ungdom i Stockholm tillsammans med polis och socialtjänst. MUMIN finns numera i ordinarie verksamhet. Metoden innebär att polisen, när de griper en ung person för ringa narkotikabrott, tar personen direkt till Maria Ungdom istället för att ta dem till polisstationen. Där inleds samtal kring behandling. Verksamheten finns även i Umeå. Ett annat exempel är projektet ”Lots för livet”, där polisen söker upp tunga missbrukare på platser som Sergels torg och erbjuder dem avgiftning och behandling. Den satsningen har varit framgångsrik och kommer att permanentas av Stockholms stad.

En relativt ny arena för att sälja och informera om narkotika är internet. Mobilisering mot narkotika har därför finansierat ett operativt underrättelseprojekt som har drivits av Rikskriminalpolisen i samverkan med Tullverket, åklagarmyndigheten och Sveriges sex kriminalunderrättelseregioner. Tanken med projektet har varit att utveckla arbetsmetoder för narkotikabekämpning på internet och att utveckla samverkansformer mellan rättsvårdande myndigheter nationellt och internationellt. Syftet var även att presentera rekommendationer för det framtida arbetet. En slutrapport överlämnades hösten 2005.

Mobilisering mot narkotika har också bedrivit kampanjen ”Det finns många anledningar att inte testa knark” på musikfestivaler i Sverige. Målgruppen var unga vuxna med negativ inställning till narkotika och kampanjens syfte var att stärka dem i deras uppfattning. För att uppnå målet var det viktigt att hitta budskap och ett språk som passade både den utvalda målgruppen och den arena Mobilisering mot narkotika valde att synas på. Kampanjen har blivit både prisbelönt och blivit uppskattad av målgruppen. Exempelvis anser 82 procent att kampanjen har avsedd effekt, 72 procent uppger att kampanjen har fått dem att reflektera över sin egen inställning till narkotika och 16 procent har använt kampanjens budskap som argument mot narkotika.

Mer om Mobilisering mot narkotika finns på www.mobilisera.nu

Världens Chans

– den svenska millenniekampanjen

År 2005 var informationsprojektet Världens Chans tredje och sista år. Kampanjen startades 2002 av biståndsministern och var därmed världens första informationskampanj med målet att öka kännedomen och kunskapen om FN:s åtta millenniemål.

Millenniemålets övergripande mål är att utrota fattigdomen, med delmålet att halvera den till 2015. I Världens Chans-uppdraget har ingått att klargöra Sveriges åtagande att bidra till att millenniemålen nås och att samarbeta internationellt för målen. Syftet har även varit att skapa handlingsutrymme nationellt och internationellt för att underlätta de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå målen.

Projektets strategi har varit att få nyckelgrupper intresserade och engagerade så att de i sin tur har kunnat sprida kunskap och engagemang till sina medlemmar och intressenter.

En viktig del i kampanjens framgång var att 85 organisationer, institut, myndigheter och företag kopplade sina verksamheter till millenniemålen via gemensamma annonser, seminarier och genom www.millenniemalen.se.

Genom att annonsera i dags- och specialpress uppnåddes en bredare kännedom hos allmänheten. Tanken var bland annat att ökad allmän kunskap om millenniemålen också skulle öka möjligheterna att uppnå

dem. Möjligheten att vidta åtgärder för att nå målen blir större om människor förstår i vilket sammanhang förändringar och insatser görs, och de kan då också själva bidra till detta.

Blev det resultat?

- Från projektets början fram till december 2005 har artiklar om millenniemålen publicerats i dags- och specialistpress. Det har varit allt ifrån små notiser till artikelsier, med en spridning på 63,5 miljoner läsare.
- Annonsering på temat Världens Chans har under 2003–2005 nått 5 511 000 svenskar.
- Enligt Eurobarometerens mätning i februari 2005, kände 27 procent av svenskarna till millenniemålen, mot ett genomsnitt i EU på 12 procent. I undersökningen ställdes frågan "Har du hört talas om millenniemålen?"
- En Sifo-undersökning från december 2005 visade att 57 procent av svenskarna kände till millenniemålen. Frågan formulerades: "Känner du till millenniemålen, det vill säga att halvera fattigdomen till 2015?"

Vad hände 2005?

Under 2005 satsade projektet på att förvandla kännedom till kunskap och tydliggöra kopplingen mellan millenniemålen och Sveriges nya politik för global utveckling.

Många insatser utgick ifrån FN:s stora toppmöte i september, där millenniemålen stod på agendan. Projektet följde förberedelserna, mötet och uppföljningen och spred information om detta i nätverk och på seminarier.

Före och under FN-toppmötet publicerades också en kampanjannon i svensk och internationell press, för att påminna om världens åtagande för att bekämpa fattigdomen. Annonserna undertecknades av de då 82 anslutna organisationerna, företagen, instituten och myndigheterna samt av Sveriges regering. Målgruppen var världens ledare på toppmötet, beslutsfattare och opinionsbildare på internationell, nationell och lokal nivå, samt alla människor som är engagerade i arbetet för millenniemålen.

177 idéer för en rikare och mer jämställd värld

På Världsfattigdomsdagen den 17 oktober höll UD, Sida och FN:s utvecklingsprogram, UNDP, sin årliga utvecklingskonferens. Fokus låg den här gången på jämställdhetens betydelse för att uppnå millenniemålen. Drygt 200 deltagare representerade näringslivet, enskilda organisationer och riksdag, myndig-

heter och departement. Tillsammans tog de fram ”177 idéer för en rikare värld”, med jämställdheten som utgångspunkt.

Under året arrangerades också seminarier i Växjö och Luleå med millenniemålen som tema och med stöd av Världens Chans-projektet.

Under hösten gjordes en första utvärdering av Världens Chans, som främst handlade om hur arbetet med millenniemålen kan fortsätta. I januari 2006 görs andra delen om hur projektet har lyckats i sin målsättning.

FAKTA OM MILLENNIEMÅLEN

Millenniemålen är åtta tydliga, tidsbundna mål för världens utveckling, hämtade från FN:s Millenniedeklaration. Den skrevs under av världens ledare under det så kallade Millenietoppmötet 2000. Idag är millenniemålen i centrum för utvecklingsarbetet runt om i världen. För första gången finns en gemensam agenda för den globala utvecklingen. Målen omfattar områden som bekämpning av fattigdom och hunger, barnadödlighet, mödradödlighet, miljöförstöring, hiv/aids, malaria och andra sjukdomar och könsdiskriminering.

KAPITEL 5

Regeringskansliets interna utvecklingsarbete

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent stöd till regeringen i dess uppgift att styra riket. Arbetet med att utveckla och effektivisera Regeringskansliets arbetsformer, det gemensamma personalarbetet samt styrning och administration pågår kontinuerligt. I det här kapitlet redovisas några av de större insatserna under året. De insatser som berör flera departement samordnas i regel av Förvaltningsavdelningen, som är Regeringskansliets gemensamma resurs med ansvar för förvaltningsfrågor.

Satsning på främjande och utökat EU-samarbete

En viktig uppgift för utrikesförvaltningen är att tillvarata svenska ekonomiska intressen utomlands. Under året påbörjades därför en satsning för att främja ekonomisk tillväxt i Sverige och stärka EU-samarbetet. Personal från hela Regeringskansliet rekryterades till 33 tjänster i utrikesrepresentationen. Därmed ökade även medarbetarnas möjlighet till rörlighet inom myndigheten. Som en del i satsningen inrättades vidare en ambassad i Skopje, Makedonien, ett av de länder som förbereder sig för medlemskap i EU.

Förändringar i administrationen

Satsningen på främjande i utrikesrepresentationen ska bland annat finansieras genom ytterligare effektiviseringar inom administrationen. Som en del i detta har organisationen av ekonomiadministrationen inom utrikesförvaltningen och Förvaltningsavdelningen ändrats och ansvarsfördelningen renodlats. Förändringarna ledde både till resursbesparingar och till ökad kvalitet. I samma syfte genomfördes under året utredningar av löneadministrationen och arkiv- och diarieverksamheten inom Regeringskansliet.

En annan övergripande insats för att effektivisera administrationen är elektronisk fakturahantering. Under året genomfördes ett pilotprojekt som på sikt ska införas i hela Regeringskansliet.

Som följd av en utredning om regeringens stabsmyndigheter inrättades en ny förvaltningspolitisk myndighet – Verket för förvaltningsutveckling, Verva. Den nya myndigheten ska bland annat ge generella utbildningar för hela statsförvaltningen, samt ta fram anpassade utbildningar till myndigheterna. I och med detta kommer vissa delar av Regeringskansliets

kompetens- och utbildningsstöd att flyttas till den nya myndigheten under 2006.

Läs mer om Verva i avsnittet om Finansdepartementet i kapitel 3

Utvecklat IT-stöd

En satsning på mobilt IT-stöd slutfördes under året. Med det mobila IT-stödet får arbetsgivaren ökad flexibilitet och tillgänglighet till medarbetarna, vilket bland annat är en fördel ur beredskapssynpunkt. Samtidigt innebär det ökade möjligheter att arbeta utanför arbetsplatsen, exempelvis från hemmet eller under tjänsteresa.

Tre förstudier för IT-projekt genomfördes, som samtliga syftar till att på lång sikt effektivisera arbetet inom Regeringskansliet och förbättra arbetsättet för medarbetarna:

- Dokumenthanteringsstöd, för att effektivisera digital framställning, förvaring och registrering av dokument inom Regeringskansliet.
- Intranätförstudie, för ett effektivt verksamhetsstöd och samlingsplats för arbetsverktyg och informationstjänster.
- Utformning av en ny långsiktig IT-arkitektur, bland annat för att möjliggöra nytt dokumenthanteringsstöd och intranät. Den långsiktiga IT-arkitekturen ska även underlätta för och bidra till en effektiv IT-miljö.

Säkerhet och beredskap

Som ett led i det fortsatta arbetet med att förstärka Regeringskansliets krishanteringsförmåga genomfördes två större samverkansövningar under året. Vid övningarna, som leddes av Försvarsdepartementet, deltog samtliga departement och Förvaltnings-

avdelningen liksom berörda myndigheter. Vidare har departementen och Förvaltningsavdelningen under året vidtagit en rad olika förstärkningsåtgärder inom andra områden.

En ny enhet bildades under året: Regeringskansliets Säkerhet och Lokaler. Den ansvarar för en rad operativa säkerhetsåtgärder i Regeringskansliet såsom brandskydd, informationssäkerhet och fysiskt säkerhetsskydd. Ansvaret för säkerhet, beredskap och krishantering inom Förvaltningsavdelningen samt lokal-försörjning och större fastighetsprojekt i myndigheten finns också hos den nya enheten.

Läs mer om krisberedskap i Regeringskansliet i kapitel 2 om Statsrådsberedningen och i kapitel 3 i avsnittet om Utrikesdepartementet

Den tekniska utrustningen i Rosenbads presscenter uppgraderades under året. Presscentret och presskonferenslokalerna i Rosenbad fick ny digital teknik för sändning och inspelning av presskonferenser. Även de lokalmässiga förutsättningarna för funktionella möten mellan de personer som framträder och åhörare/journalister förbättrades.

Nya riktlinjer och handlingsplaner

Arbetsplatsen Regeringskansliet ska vara fri från alla former av trakasserier och kränkande särbehandling, och främja respekt för alla medarbetares lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, funktionshinder eller sexuell läggning. Som ett led i arbetet beslutades under året nya riktlinjer mot trakasserier och kränkande särbehandling. Ambitionen är att ta ett helhetsgrepp mot trakasserier och kränkande särbehandling oavsett grund, och att tydliggöra såväl arbetsgivarens inställ-

ning som kraven på medarbetarna i dessa frågor. Riktlinjerna åtföljs av en vägledning för den praktiska tillämpningen.

Regeringskansliet har som målsättning att andelen medarbetare med utländsk bakgrund ska öka och ser rekrytering som den enskilt viktigaste mångfaldsfrågan. I februari inleddes en försöksverksamhet med prova-på-praktik i Regeringskansliet för personer med utländsk bakgrund. Varje departement ska ta emot minst en praktikant under de 18 månader som försöket pågår.

I det löpande arbetet antog Regeringskansliet en ny jämställdhetsplan, en handlingsplan för jämställda löner samt en handlingsplan för främjande av lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk eller religiös tillhörighet.

Läs mer om 2005 års personalstatistik på sidorna 159-162

Ökat kvalitetsstöd i kommittéväsendet

Betänkanden från kommittéerna i Regeringskansliet utgör ett viktigt underlag för de beslut som regering och riksdag fattar. En arbetsgrupp inom Regeringskansliet lämnade i maj flera förslag på hur kvalitén i utredningsväsendet kan stärkas. Flera insatser har påbörjats för att stärka det gemensamma metodstödet till kommittéväsendet. Bland annat rekryteras experter inom områdena juridik, ekonomi och statistik. Verksamheten bedrivs på försök under 2006–2009 och kommer därefter att utvärderas.

Läs mer om 2005 års fakta och statistik om statens kommittéer och utredningar på sidorna 121-128. Information om aktuella kommittéer och utredningar finns på www.sou.gov.se

APPENDIX

Regeringskansliet i siffror

I det här avsnittet beskrivs Regeringskansliet och dess verksamhet i ett antal statistiska mått. Uppgifterna är strukturerade utifrån följande sju huvudverksamheter som täcker det arbete som bedrivs inom Regeringskansliet:

- *lagstiftningsprocessen,*
- *budgetprocessen och styrning av myndigheter,*
- *förvaltningsärenden,*
- *internationell samverkan,*
- *extern kommunikation,*
- *särskilda projekt och program och*
- *internt stöd och utvecklingsarbete.*

Inledning	122	Dagar med utlandstraktamente.....	149
Lagstiftningsprocessen	122	Arbetsdagar i internationella organ	150
Tjänstgörande i kommittéer.....	123	Arbetsdagar i rådsarbetsgrupper.....	150
Kommitté- och tilläggsdirektiv	123	Faktapromemorior	151
Förteckning över kommittédirektiv under 2005.....	124	Totalt antal registrerade internationella handlingar	151
Statens offentliga utredningar och departements-		Extern kommunikation	152
serien.....	128	Interpellationssvar till riksdagen	152
Förteckning över SOU och Ds under 2005.....	129	Frågesvar till riksdagen	153
Propositioner och skrivelser.....	133	Brevsvar	153
Förteckning över propositioner och skrivelser		Resdagar i Sverige	154
under 2005	134	Regeringskansliets webbplats och Regeringskansliets	
Lagar och förordningar	138	Arkiv- och dokumentcenter	154
Budgetprocessen och myndighetsstyrning	139	Särskilda projekt och program	155
Budgetprocessen i korthet	139	Internt utvecklingsarbete med mera	159
Statsbudgeten i sammandrag	140	Tjänstgörande per personalgrupp.....	159
Myndighetsstyrning.....	142	Andel kvinnor och män per personalgrupp.....	160
Antal myndigheter under regeringen	142	Medelålder och genomsnittlig anställningstid	160
Regleringsbrev	143	Tjänstgörande per departement	161
Utnämningar	144	Personalrörlighet	161
Förvaltningsärenden	145	Föräldraledighet och vård av barn.....	162
Totalt antal beslutade regeringsärenden.....	145	Sjukfrånvaro.....	162
Registrerade ärenden	146	Jämställda löner	163
Ansökningar, dispenser och överklaganden.....	146	Regeringskansliets utgifter.....	163
Internationell samverkan	147		
Utlandsmyndigheter	148		
Utlandsstationerade.....	149		

Inledning

Regeringskansliet har under en lång tid successivt förändrats, från en förvaltningstung relativt stabil organisation till ett mer flexibelt kansli. Komplexiteten i de frågor som behandlas inom Regeringskansliet har i många fall ökat, bland annat på grund av ökande internationalisering. Samtidigt har beslut i många enklare förvaltningsärenden lagts ut på andra myndigheter.

Den ökande och varierande komplexiteten gör att jämförelser över tid och mellan departement bör göras med försiktighet. Detta förstärks av att arbetsuppgifter ibland flyttar mellan departementen, framför allt i samband med regeringsombildningar. Exempel på detta är Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen som slogs samman med Näringsdepartementet 1999. Delar av de nedlagda departementens verksamhet övergick dock till andra departement. I Utbildnings- och kulturdepartementets uppgifter ingår både Kulturdepartementets och Utbildningsdepartementet siffror fram till ombildningen 2005.

På motsvarande sätt förs ofta olika sakfrågor från ett departement till ett annat i samband med regeringsombildningar. Det senaste exemplet är att det ombildade Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet 2005 övertog viss verksamhet från Närings- respektive Finansdepartementet.

Lagstiftningsprocessen

Lagar beslutas av riksdagen. Lagar arbetas vanligtvis fram på regeringens initiativ. Detta görs i regel på följande sätt.

Regeringen tillsätter en utredning som får i uppdrag att utreda ett visst sakområde, genom att ta fram fakta, analysera dem och lägga fram förslag, ibland i form av ett lagförslag. Utredningen får sina instruktioner genom ett kommittédirektiv. En utredning, som formellt kallas kommitté, tillsätts för en begränsad tid. En kommitté består vanligtvis av en ordförande samt några sakkunniga och experter. En utredning med ledamöter som representerar riksdagspartierna kallas för en parlamentarisk kommitté. Utredningsuppdrag kan även lämnas till en enda person som då kallas för en särskild utredare.

En kommitté kan beskrivas som en myndighet som tillfälligt har bildats för att skaffa underlag för ett politiskt ställningstagande. De arbetar och lägger fram förslag i eget namn. En fördel med kommittéväsendet är att den främsta kunskapen i en sakfråga kan samlas under en begränsad tid. Arbetsformen kan också ge den politiska oppositionen och andra samhällsintressen tillfälle att komma in i reformarbetet på ett tidigt stadium.

När kommittén har avslutat sitt arbete överlämnar den sitt förslag till regeringen i ett utredningsbetänkande. Utredningsbetänkanden publiceras fortlöpande i Statens offentliga utredningar, SOU. Det förekommer även att lagförslag utreds och arbetas fram inom Regeringskansliet. Sådana förslag redovisas i departementspromemorior som löpande publiceras i Departementsserien, Ds.

Innan regeringen tar ställning till betänkandet eller departementspromemorian, inhämtas yttranden från berörda myndigheter. Även sammanslutningar och enskilda kan ges tillfälle att yttra sig. Efter detta remissförfarande skrivs en proposition där regeringen lämnar ett lagförslag. En proposition innehåller utöver lagförslaget motivering och kommentar till förslaget samt redovisning av remissinstansernas synpunkter. I vissa fall sker ett remissförfarande med Lagrådet innan propositionen överlämnas till riksdagen.

Det förekommer att regeringen redovisar sin inställning i vissa frågor för riksdagen utan att samti-

digt lämna några lagförslag. Sådana redovisningar kallas skrivelser. Propositioner och skrivelser trycks allteftersom de beslutas. En årlig sammanställning publiceras i riksdagstrycket.

Efter riksdagsbehandlingen beslutar riksdagen om regeringens förslag. Riksdagens beslut lämnas till regeringen genom riksdagsskrivelser. Regeringen utfärdar därefter de lagar riksdagen antagit och ombesörjer också att de kungörs. Författningar publiceras i Svensk Författningssamling, SFS.

Tjänstgörande i kommittéer

Tabellen visar antalet kommittéanställda som varit i tjänst hel eller del av december månad respektive år. Av tabellen framgår även fördelningen per kön år 2005.

	1999	2001	2003	2004	2005	♀-05	♂-05
Ju	46	53	50	58	46	27	19
UD	4	1	10	13	12	7	5
Fö	4	11	8	8	3	2	1
S	67	27	66	73	86	47	39
Fi	44	32	36	46	51	25	26
U	57	48	47	46	39	24	15
Jo	6	7	12	14	9	3	6
M	39	16	23	21	19	11	8
N	36	47	65	71	40	18	22
Gemensamt		8	14	9	8	5	3
RK	303	250	331	359	313	169	144

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Under posten Gemensamt redovisas kommittéer som inte är knutna till departementen.

Kommitté- och tilläggsdirektiv

Tabellen nedan visar antalet kommitté- och tilläggsdirektiv respektive år.

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	3	2	0	3	2	2	1
Ju	17	19	23	20	33	22	29
UD	3	7	4	9	9	12	9
Fö	6	5	8	11	6	8	3
S	20	28	14	12	25	23	22
Fi	22	19	16	13	14	30	25
U	22	25	22	18	32	26	20
Jo	8	8	2	4	7	11	11
M	14	5	5	5	7	10	6
N	50	37	17	24	36	39	23
RK	165	155	111	119	171	183	149

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

FÖRTECKNING ÖVER KOMMITTÉDIREKTIV UNDER 2005

Av förteckningen framgår årets kommittédirektiv och tilläggsdirektiv. Numreringen hör ihop med den löpande årsserien. Inom parentes anges kommitténs beteckning. Direktiven finns att läsa i Regeringskansliets rättsdatabaser. Se externa länkar på www.regeringen.se.

Statsrådsberedningen

2005:113 Tilläggsdirektiv till EU 2004-kommittén (SB 2001:01)

Justitiedepartementet

- 2005:2 Uppföljning av patentskyddet för biotekniska uppfinningar (Ju 2005:02)
- 2005:5 En ny häkteslag (Ju 2005:01)
- 2005:6 Äktenskap och partnerskap (Ju 2005:03)
- 2005:8 Tilläggsdirektiv till Diskrimineringskommittén (N 2002:06)
- 2005:12 Tilläggsdirektiv till Utredningen om strukturell diskriminering på grund av etnisk eller religiös tillhörighet (Ju 2003:09)
- 2005:19 Översyn av lagen (1988:609) om målsägandebiträde (Ju 2005:04)
- 2005:23 Tilläggsdirektiv till utredningen om finska språket i Stockholms- och Mälardalsregionen (Ju 2004:01)
- 2005:35 Tilläggsdirektiv till 2002 års vårdnadskommitté (Ju 2002:09)
- 2005:44 Tilläggsdirektiv till Fondkommissionsutredningen (Ju 2001:11)
- 2005:45 Tilläggsdirektiv till utredningen om obehörig användning av kontokort samt konsumentskydd vid s.k. modemkapning (Ju 2004:02)
- 2005:50 Tilläggsdirektiv till Utredningen om uppköpserbjudanden (Ju 2004:06)
- 2005:55 Tilläggsdirektiv till utredningen om föräldransvar och skydd av barn i internationella situationer (Ju 2004:03)
- 2005:68 En översyn av vissa bestämmelser i 14 och 15 kap. brottsbalken ur ett IT-perspektiv (Ju 2005:05)
- 2005:77 Alternativa former för tvistlösning vid tingsrätt (Ju 2005:06)
- 2005:89 Översyn av lagstiftningen mot barnpornografi (Ju 2005:07)
- 2005:92 Översyn av Ekobrottsmyndigheten (Ju 2005:08)
- 2005:94 Översyn av integrationspolitiken (Ju 2005:09)

- 2005:104 Den framtida organisationen av verksamheterna vid Rättsmedicinalverket och Statens kriminaltekniska laboratorium, m.m. (Ju 2005:10)
- 2005:109 Tilläggsdirektiv till Häktesutredningen (Ju 2005:01)
- 2005:115 Föräldraskap vid assisterad befruktning (Ju 2005:13)
- 2005:117 Den statliga folkrörelsepolitiken i framtiden (Ju 2005:12)
- 2005:121 Genomförande av en konvention om skadeståndsansvar vid sjötransport av farligt gods (Ju 2005:11)
- 2005:124 Domstolarnas roll vid handläggning av ärenden (Ju 2005:14)
- 2005:137 Delegationen för fördelning av statsbidrag för kvinnors organisering och jämställdhetsprojekt (Ju 2005:15)
- 2005:139 Tilläggsdirektiv till utredningen om finska och sydsamiska språken (Ju 2004:01)
- 2005:140 Översyn av fastighetsmäklarlagen (Ju 2005:16)
- 2005:145 Tilläggsdirektiv till Rattfylleriutredningen (Ju 2003:12)
- 2005:146 Tilläggsdirektiv till Internutredningsutredningen (Ju 2004:13)
- 2005:147 Översyn av expropriationslagens ersättningsregler (Ju 2005:17)
- 2005:152 Översyn av bestämmelsen om människohandelsbrott m.m. (Ju 2006:01)

Utrikesdepartementet

- 2005:30 Strategisk handlingsplan för Sveriges bidrag till den globala bekämpningen av smittsamma sjukdomar (UD 2005:02)
- 2005:34 Översyn av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner (UD 2005:01)
- 2005:43 Översyn av internationella organisationers ställning i Sverige (UD 2005:03)
- 2005:81 Tilläggsdirektiv till Utredningen om uppehållstillstånd för familjeåterförening och för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare (UD 2004:01)
- 2005:84 En myndighet för analys och utvärdering av det internationella utvecklingsarbetet (UD 2005:04)

- 2005:88 Förfarandet för att bevilja eller återkalla flyktingstatus (U 2005:05)
- 2005:95 Tilläggsdirektiv till Utredningen om skyddsgrunder och rättigheter för flyktingar och alternativt skyddsbehövande (UD 2004:05)
- 2005:119 Tilläggsdirektiv till Utredningen om domstolsprövning av utlänningsärenden m.m.(UD 2004:09)
- 2005:138 Översyn av det öppna systemet för provning och teknisk kontroll (UD 2005:06)

Försvarsdepartementet

- 2005:1 Nationell råd för samordning och stöd till drabbade med anledning av naturkatastrofen i Asien (Fö 2005:01)
- 2005:53 Tilläggsdirektiv till utredningen angående vissa frågor om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06)
- 2005:54 Tilläggsdirektiv till Försvarsförvaltningsutredningen (Fö 2004:07)

Socialdepartementet

- 2005:4 Tilläggsdirektiv till Alkoholinförelsutredningen (S 2004:01)
- 2005:10 Underlätta inträdet på arbetsmarknaden för personer som är beroende av socialtjänstens försörjningsstöd (S 2005:01)
- 2005:11 Skyddsåtgärder inom vård och omsorg för personer med nedsatt beslutsförmåga (S 2005:02)
- 2005:15 Avgifter för färdiglagad mat inom kommunernas äldre- och handikappomsorg (S 2005:03)
- 2005:20 Tilläggsdirektiv till Sociala barn- och ungdomskommittén (S 2003:06)
- 2005:32 Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor (S 2005:04)
- 2005:40 Tilläggsdirektiv till Översyn av teckenspråkets ställning (S 2003:12)
- 2005:48 Översyn av vissa delar av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar (S 2005:05)
- 2005:58 Myndigheten för handikappolitisk samordning (S 2005:06)
- 2005:66 Tilläggsdirektiv till Assistanskommittén (S 2004:06)
- 2005:87 Tilläggsdirektiv till utredningen om en stärkt och tydligare tillsyn inom socialtjänsten (S 2004:12)
- 2005:93 Tilläggsdirektiv till Utredningen om en stärkt och tydligare tillsyn inom socialtjänsten (S 2004:12)

- 2005:100 Tilläggsdirektiv till Översyn av teckenspråkets ställning (S 2003:12)
- 2005:102 Tilläggsdirektiv till utredningen om Myndigheten för handikappolitisk samordning (S 2005:06)
- 2005:107 Detaljhandel med nikotinläkemedel (S 2005:07)
- 2005:110 Tilläggsdirektiv till Utredningen om avgifter för färdiglagad mat inom kommunernas äldre- och handikappomsorg (S 2005:03)
- 2005:125 Tilläggsdirektiv till Alkoholkommittén (S 2001:02)
- 2005:126 Tilläggsdirektiv till En nationell narkotikasamordnare (S 2002:03)
- 2005:127 Tilläggsdirektiv till Utredningen om vissa delar av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar (S 2005:05)
- 2005:136 Nytt tandvårdsstöd för vuxna (S 2005:08)
- 2005:150 Tilläggsdirektiv till Utredningen om författningsreglering av nationella kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården, m.m. (S 2003:03)
- 2005:151 Översyn av myndighetsstrukturen för administrationen av den allmänna ålderspensionen (S 2005:09)

Finansdepartementet

- 2005:3 Kommissionen för utvärdering av nationell krishanteringsförmåga med anledning av naturkatastrofen i Asien (Fi 2005:01)
- 2005:26 Löpande uppföljning av systemet för kommunalekonomisk utjämning (Fi 2005:02)
- 2005:28 Tilläggsdirektiv till utredningen En översyn av Statens personadressregister m.m. (Fi 2004:06)
- 2005:39 Tilläggsdirektiv till Upphandlingsutredningen 2004 (Fi 2004:04)
- 2005:46 Tilläggsdirektiv till utredningen om värdepappersmarknadsfrågor (Fi 2004:11)
- 2005:51 Straffrättsliga åtgärder mot oegentligheter rörande ersättningar och bidrag (Fi 2005:04)
- 2005:52 Delegation för åtgärder mot felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen (Fi 2005:03)
- 2005:59 Aidentifierade ansökningshandlingar (Fi 2005:05)
- 2005:65 En ny myndighet med förvaltningspolitisk inriktning (Fi 2005:06)
- 2005:69 Utvärdering av kasinoverksamheten i Sverige (Fi 2005:07)
- 2005:76 Tilläggsdirektiv till Rådet för kommunala analyser och jämförelser (Fi 2002:07)

- 2005:78 Tilläggsdirektiv till utredningen om ny associationsrätt för försäkringsföretag (Fi 2003:10)
- 2005:79 Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av Finansinspektionens tillsyn på försäkringsområdet (Fi 2004:17)
- 2005:91 Utökade möjligheter till elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter (Fi 2005:08)
- 2005:98 Tilläggsdirektiv till Inregränslagsutredningen (Fi 2004:09)
- 2005:106 Vissa åtgärder vid genomförandet av omlokalisering av statlig verksamhet (Fi 2005:09)
- 2005:120 Tilläggsdirektiv till Tonnageskatteutredningen (Fi 2004:20)
- 2005:122 Tilläggsdirektiv till Aktiekontrolluppgiftsutredningen (Fi 2004:16)
- 2005:123 Tilläggsdirektiv till Idrottsskattekommittén (Fi 2004:12)
- 2005:131 Tilläggsdirektiv till 24-timmarsdelegationen (Fi 2003:05)
- 2005:129 Reformerade förfaranderegler på beskattningsområdet (Fi 2005:10)
- 2005:141 Översyn av statliga avgifter (Fi 2005:11)
- 2005:143 Tilläggsdirektiv till Utredningen om bildandet av en ny myndighet med förvaltningspolitisk inriktning (Fi 2005:06)
- 2005:148 Tilläggsdirektiv till Vissa åtgärder vid genomförandet av omlokalisering av statlig verksamhet (Fi 2005:09)
- 2005:149 Tilläggsdirektiv till utredningen om värdepappersmarknadsfrågor (Fi 2004:11)
- 2005:47 Tilläggsdirektiv till utredningen om Rätten till resultaten av högskoleforskningen (U 2004:08)
- 2005:61 Ungdomars livssituation utifrån stress och dess konsekvenser för den psykiska hälsan (U 2005:03)
- 2005:67 Tilläggsdirektiv till Etikprövningsutredningen (U 2004:06)
- 2005:70 En myndighet för vuxnas lärande (U 2005:04)
- 2005:73 Tilläggsdirektiv till utredningen om resurstilldelnings-system för grundläggande högskoleutbildning (U 2004:03)
- 2005:90 Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av verksamheten vid Internationella programkontoret för utbildningsområdet (U 2005:01)
- 2005:97 Tilläggsdirektiv till Gymnasieentreprenadutredningen (U 2004:01)
- 2005:103 Tilläggsdirektiv till utredningen om orkesterverksamheten i Sverige (Ku 2004:06)
- 2005:111 Översyn av scenkonstens dokumentation (U 2005:06)
- 2005:118 Tilläggsdirektiv till utredningen om modernisering av kårobligatoriet (U 2005:05)
- 2005:132 Tilläggsdirektiv till Radio- och TV-lagsutredningen (Ku 2000:01)
- 2005:135 Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av verksamheten vid Internationella programkontoret för utbildningsområdet (U 2005:01)

Jordbruksdepartementet

- 2005:14 Tilläggsdirektiv till utredningen om utbildningsvetenskaplig forskning (U 2004:04)
- 2005:18 Tilläggsdirektiv till utredningen om kontakttolkar (U 2004:05)
- 2005:21 Nationell koordinator för snabbare etablering på arbetsmarknaden för ungdomar (U 2005:02)
- 2005:24 Tilläggsdirektiv till utredningen om resurstilldelningssystemet för grundläggande högskoleutbildning (U 2004:03)
- 2005:33 Tilläggsdirektiv till Uppdragsarkeologiutredningen (Ku 2004:03)
- 2005:36 Modernisering av kårobligatoriet (U 2005:05)
- 2005:38 Tilläggsdirektiv till Timplanedelegationen (U 1999:08)
- 2005:42 Översyn av verksamheten vid Internationella programkontoret för utbildningsområdet (U 2005:01)
- 2005:17 Tilläggsdirektiv till Djursjukvårdsutredningen (Jo 2003:05)
- 2005:25 Tilläggsdirektiv till Utredningen om avgifter för foder-, livsmedels- och djurskyddstillsyn (Jo 2004:07)
- 2005:27 Tilläggsdirektiv till Utredningen om fiskevårdens finansiering (Jo 2004:06)
- 2005:57 Djurskydd vid hästavel m.m. (Jo 2005:01)
- 2005:60 Tilläggsdirektiv till Tjänstehundsutredningen (Jo 2004:04)
- 2005:63 Sveriges lantbruksuniversitets roll i det svenska högskole-systemet – sektorsrollen
- 2005:64 Sanktionsavgifter inom djurskydds-, foder- och livsmedelsområdena (Jo 2005:02)
- 2005:71 Veterinär fältverksamhet och viss veterinär myndighetsutövning (Jo 2005:04)
- 2005:72 Genomförande av EG:s direktiv om otillbörliga affärsmetoder (Jo 2005:03)

- 2005:85 Jordbrukets roll som bioenergiproducent (Jo 2005:05)
2005:142 Älgförvaltningen (Jo 2005:06)

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

- 2005:37 Nationell bostadssamordnare (M 2005:01)
2005:41 Tilläggsdirektiv till Fjärrvärmeutredningen (N 2003:03)
2005:74 Tilläggsdirektiv till PBL-utredningen (M 2002:05)
2005:80 Effekterna av klimatförändringar och hur samhällets sårbarhet för dessa kan minskas (M 2005:03)
2005:83 Slutförvar av kvicksilverhaltigt avfall (M 2005:02)
2005:113 Allmännyttans villkor och förutsättningar (M 2005:04)

Näringsdepartementet

- 2005:7 Jämställdhetsintegrering i den statliga verksamheten (N 2005:02)
2005:9 Tilläggsdirektiv till utredningen för en Översyn av de ekonomiska aspekterna av patentering för företags tillväxt (N 2004:13)
2005:13 Tilläggsdirektiv till Utredningen om bevakning av kollektivavtal (N 2004:17)
2005:16 Samlokalisering i master m.m. som ingår i allmänna kommunikationsnät för elektronisk kommunikation (N 2005:03)
2005:22 Tilläggsdirektiv till Kommittén för arbetskraftsinvandring (N 2004:09)
2005:29 Utvärdering av Medlingsinstitutet (N 2005:05)
2005:31 Tilläggsdirektiv till Heltidsutredningen (N 2004:10)
2005:49 Tilläggsdirektiv till Utredningen om avgifter på planerade och nya sträckor av väg E6 i Västra Götalands län (N 2005:06)
2005:56 Tilläggsdirektiv till Utredningen om ägaransvar vid trafikbrott (N 2004:14)

- 2005:62 Tilläggsdirektiv till Utredningen om förarkrav för vägtransporter (N 2004:18)
2005:75 Tilläggsdirektiv till Utredningen om en översyn av konkurrenslagen (N 2004:19)
2005:86 Ökad effektivitet enligt lagen om elektronisk kommunikation m.m. (N 2001:07)
2005:96 Tilläggsdirektiv till utredningen för en översyn av de ekonomiska aspekterna av patentering för företags tillväxt (N 2004:13)
2005:99 Tilläggsdirektiv till Skogsutredningen 2004 (N 2004:12)
2005:101 Utredningen om förberedelserna inför en sammanslagning av Samhall Resurs AB och Arbetslivstjänster (ALT) (N 2005:08)
2005:105 Tilläggsdirektiv till Samlokaliseringsutredningen (N 2005:03)
2005:108 Översyn av inspektionsverksamheten för säkerhets- och skyddsfrågor inom transportområdet (N 2005:09)
2005:112 Tilläggsdirektiv till Utredningen om organisation för genomförande av EU:s sammanhållningspolitik, m.m. (N 2005:01)
2005:114 Tilläggsdirektiv till Utredningen om arbetsmiljölagen (N 2004:11)
2005:130 Förstärkt skydd för tystnadsplikt för ombud i patenträttsliga frågor m.m. (N 2005:10)
2005:133 Utredningen om alternativa modeller för ytterligare gemensam marknadsföring av Sverige som resmål (N 2006:01)
2005:134 Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av bestämmelserna inom parkeringsområdet (N 2004:21)
2005:144 Tilläggsdirektiv till Hallandsåskommittén (N 2002:13)

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR OCH DEPARTEMENTSSERIEN

I tabellerna nedan anges antal publikationer i Statens offentliga utredningar (SOU) respektive Departementsserien (Ds) respektive år.

Antal SOU

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	2	0	0	1	0	1	0
Ju	18	13	52	28	15	28	18
UD	13	5	4	6	4	6	6
Fö	14	4	5	9	8	8	6
S	18	24	22	16	20	15	11
Fi	22	34	18	10	21	23	22
U	18	34	20	11	20	22	15
Jo	3	12	3	4	7	2	12
M	10	12	7	7	27	19	12
N	33	55	20	18	8	11	18
RK	151	193	151	110	130	135	120

Antal Ds

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	1	3	1	3	0	2	0
Ju	10	18	15	23	21	17	19
UD	3	7	1	5	5	6	4
Fö	4	0	3	2	2	1	2
S	9	10	8	3	7	7	2
Fi	26	17	14	13	13	8	6
U	8	7	7	6	4	4	5
Jo	1	3	0	2	1	6	4
M	5	5	2	3	0	2	8
N	16	19	5	18	13	4	8
RK	83	89	56	78	66	57	58

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

FÖRTECKNING ÖVER SOU OCH DS UNDER 2005

Under året har nedanstående utredningar publicerats i SOU respektive Ds. Förteckningen är indelad efter departement. Numreringen inom parentes hör ihop med utredningens löpnummer i serien. Varje SOU respektive Ds finns att läsa under Publikationer och informationsmaterial på www.regeringen.se.

Justitiedepartementet

SOU

- [6] Säkert inlåst? En granskning av rymningarna från Kumla, Hall, Norrtälje och Mariefred 2004.
 - [20] Konsumentskydd vid modempapning.
 - [29] Storstad i rörelse. Kunskapsöversikt över utvärderingar av storstadspolitikens lokala utvecklingsavtal.
 - [38] Tillgång till elektronisk kommunikation i brottsutredningar m.m.
 - [40] Rätten till mitt språk Förstärkt minoritetsskydd.
 - [41] Bortom Vi och Dom. Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering.
 - [43] Vårdnad – Boende – Umgänge. Barnets bästa, föräldrars ansvar. Del A+B.
 - [54] Framtidens kriminalvård. Del 1+2.
 - [56] Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige.
 - [58] Ny reglering av offentliga uppköpserbudanden.
 - [69] Sverige inifrån. Roster om etnisk diskriminering.
 - [70] Polisens behov av stöd i samband med terrorismbekämpning.
 - [84] En ny uppgifts- och ansvarsfördelning mellan polis och åklagare.
 - [108] Betalningsansvar vid obehörig användning av kontokort m.m.
 - [111] Föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn i internationella situationer – 1996 års Haagkonvention m.m.
 - [112] Demokrati på svenska? Om strukturell diskriminering och politiskt deltagande.
 - [117] Ett effektivare brottmålsförfarande – några ytterligare åtgärder.
 - [120] Fondkommission – och en ny kommissionslag.
- #### Ds
- [2] Kungörande i PoIT. Redovisning av uppdrag om elektroniskt kungörande.
 - [3] Svensk rätt i integrationspolitisk belysning.
 - [5] Angrepp mot informationssystem.
 - [6] Brott och brottsutredning i IT-miljö. Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet med tilläggsprotokoll.
 - [9] En moderniserad rättsprövning, m.m.

- [11] Den europeiska exekutionstiteln för obestridda fordringar.
- [12] Makten och mångfalden. Eliter och etnicitet i Sverige.
- [13] Försäkringsbolags tillgång till patientjournaler.
- [14] Olovlig befattning med narkotikaprekursorer. EU:s rambeslut om olaglig narkotikahandel.
- [21] Tvångsmedel för att förebygga eller förhindra allvarlig brottslighet.
- [25] Förhandsavgörande från EG-domstolen.
- [34] Några bodelningsfrågor.
- [38] Tillträde till Förenta nationernas konvention mot korruption.
- [41] Högsta och lägsta belopp för penningböter.
- [42] Kontraheringsplikt vid företagsförsäkring m.m. – en diskussionspromemoria.
- [45] Europakooperativ.
- [46] Lag om förbud mot vissa kampsportsmatcher.
- [53] Hemliga tvångsmedel m.m. under en stärkt parlamentarisk kontroll.
- [54] Upphovsrätt och handlingsoffentlighet. Redovisning av uppdrag rörande 8 kap. 27 § sekretesslagen.

Utrikesdepartementet

SOU

- [9] KRUT Reformerat regelverk för handel med försvarsmateriel.
 - [14] Effektivare handläggning av anknätningsärenden.
 - [15] Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare.
 - [49] Unionsmedborgares rörlighet inom EU.
 - [103] Anhörigåterförening.
 - [107] Förslag till strategisk handlingsplan för Sveriges bidrag till den globala bekämpningen av smittsamma sjukdomar.
- #### Ds
- [24] Tidsbegränsat uppehållstillstånd för offer för människohandel m.fl.
 - [36] Genomförande av EG-direktivet om uppehållstillstånd för studier.

- [37] Bulgariens och Rumäniens anslutning till Europeiska unionen.
+ Bilagor.
- [48] Överlämnande av passageraruppgifter.

Försvarsdepartementet

SOU

- [8] Behov av rörlig ledningsstödsresurs.
- [42] Säker information. Förslag till informationssäkerhetspolitik.
- [60] Efter flodvågen – det första halvåret.
- [71] Informationssäkerhetspolitik. Organisatoriska konsekvenser.
- [92] Styrningen av insatsförsvaret.
- [96] En effektiv förvaltning för insatsförsvaret.

Ds

- [30] En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet.
- [50] Personuppgiftsbehandling hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt.

Socialdepartementet

SOU

- [25] Gränslös utmaning – alkoholpolitik i ny tid.
- [26] Mobil med bil. Ett nytt synsätt på bilstöd och färdtjänst.
+ Bilaga, lättläst och Daisy.
- [34] Socialtjänsten och den fria rörligheten.
- [65] Registerkontroll av personal vid hem för vård eller boende som tar emot barn eller unga.
- [73] Reformerad föräldraförsäkring. Kärlek Omvårdnad Trygghet.
+ Bilagor.
- [81] Källan till en chans. Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården.
- [82] Personer med tungt missbruk. Stimulans till bättre vård och behandling.
- [88] Vräkning och hemlöshet – drabbar också barn.
- [90] Abort i Sverige.
- [100] På den assistansberättigades uppdrag. God kvalitet i personlig assistans – ändamålsenlig användning av assistansersättning.
- [114] Socialförsäkringsbalk. Del 1–3.

Ds

- [40] Genomförande av EG-direktivet om mänskliga vävnader och celler.
- [59] Ett uppföljningssystem för barnpolitiken. Delrapport från arbetsgruppen med uppgift att utveckla indikatorer för barnpolitiken.

Finansdepartementet

SOU

- [7] Försvarsfastigheter – information till riksdagen och effektiv lokalförsörjning.
- [16] Reformerat system för insättningsgarantin.
- [18] Prospektansvar.
- [19] Beskattningen vid omstruktureringar enligt fusionsdirektivet.
- [21] Vinstandelar.
- [22] Nya upphandlingsregler.
- [23] En BRASKatt? – beskattning av avfall som förbränns.
- [28] Dubbel bosättning för ökad rörlighet.
- [32] Regeringens stabsmyndigheter.
- [35] Krav på kassaregister Effektivare utredning av ekobrott.
- [53] Beskattning när tillgångar värderas till verkligt värde.
- [57] Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt? + Bilagedel.
- [61] Personuppgifter för samhällets behov.
- [64] En BRASKatt! – beskattning av avfall som deponeras.
- [68] Regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet.
- [85] Tillsyn på försäkringsområdet.
- [87] Svårnavigerat? Premiepensionssparande på rätt kurs.
- [99] Vissa företagsskattefrågor.
- [104] Sverige och tsunamin – granskning och förslag.
Del 1 Huvudrapport. Del 2 Expertrapporter.
- [110] Jämförelsevis. Styrning och uppföljning med nyckeltal i kommuner och landsting.
- [115] Aidentifiera jobbsökningar – en metod för mångfald.
- [119] e-tjänster för ett enklare och öppnare samhälle.

Ds

- [1] Finansiella konglomerat.
- [4] Avräkning av utländsk skatt.
- [7] lakttagelser om landsting.
- [28] Skattefusk, effektivitet och rättvisa – ökad skattekontroll i vissa branscher och diskussioner rörande schabloniserade inslag i beskattningen.
- [52] Löneskrifter för enmansföretag.
- [58] Förätklad hantering av medborgarförslag.

Utbildnings- och kulturdepartementet

SOU

- [1] Radio och TV i allmänhetens tjänst. Riktlinjer för en ny tillståndperiod.
- [2] Radio och TV i allmänhetens tjänst. Finansiering och skatter.

- [3] Sveriges tillträde till 1995 års Unidroitkonvention om stulna eller olagligt utförda kulturföremål.
- [12] Bokpriskommissionens slutrapport. Det skall vara billigt att köpa böcker och tidskrifter.
- [13] Lördagsdistribution av dagstidningar.
- [31] Stödet till utbildningsvetenskaplig forskning.
- [37] Tolkutbildning – nya former för nya krav.
- [48] Ett utvecklat resurstilldelningssystem för högskolans grundutbildning.
- [62] Anpassning av radio- och TV-lagen till den digitala tekniken.
- [78] Etikprövningslagstiftningen – vissa ändringsförslag.
- [80] Uppdragsarkeologi i tiden.
- [91] Agenda för mångkultur. Programförklaring och kalendarium för Mångkulturåret 2006.
- [95] Nyttiggörande av högskoleuppfinningar.
- [101] Utan timplan – för målinriktat lärande.
- [102] Utan timplan – forskning och utvärdering.

Ds

- [8] Inriktning på filmpolitiken från 2006.
- [16] Att fånga kunskandet om lärande och underlärare att ta del av systematiskt framtagen kunskap om utbildningsverksamhet.
- [20] Svenskt värdskap för ESS.
- [33] Vuxenutbildningslag. Förslag utarbetat inom Utbildnings- och kulturdepartementet.
- [35] Rätten att sätta och utfärda betyg.

Jordbruksdepartementet

SOU

- [17] Vem får jaga och fiska? Rätt till jakt och fiske i lappmarkerna och på renbetesfjällen.
- [27] Den svenska fiskerikontrollen – en utvärdering.
- [36] På väg mot ... En hållbar landsbygdsutveckling.
- [44] Smiley: Hygien och redlighet i livsmedelshandlingen.
- [51] Bilan, Biffen, Bostaden. Hållbara laster – smartare konsumtion.
- [52] Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll – för en högre och jämnare kvalitet.
- [74] Nytt djurhålsoregister – bättre nytta och ökad säkerhet.
- [75] Hundgöra – att göra hundar som gör nytta.
- [76] Fiskevårdens finansiering.
- [79] Vem får jaga och fiska? Historia, folkrätt och miljö.
- [98] Behörighet och ansvar inom djurens hälso- och sjukvård.

- [116] Jakt och fiske i samverkan.

Ds

- [22] Småskalig livsmedelsförädling.
- [31] Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, djurhälsa, foder, djurskydd och växtskydd m.m. + Bilagor
- [32] Minknäringen i Sverige.
- [47] Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbetet m.m.

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

SOU

- [10] Handla för bättre klimat. Från införande till utförande.
- [30] Lagen om byggfelsförsäkring. En utvärdering.
- [33] Fjärrvärme och kraftvärme i framtiden.
- [47] Kärnavfall – barriärerna, biosfären och samhället.
- [55] Bättre inomhusmiljö.
- [59] Miljöbalken; miljökvalitetsnormer, miljöorganisationerna i miljöprocessen och avgifter.
- [63] Tryggare leveranser. Fjärrvärme efter konkurs.
- [67] Energideklarationer. Metoder, utformning, register och expertkompetens.
- [77] Får jag lov? Om planering och byggande. Del 1+2.
- [83] Kärnavfall – kostnader och finansiering.
- [94] Kunskap för biologisk mångfald – inventera mera eller återvinn kunskapen?
- [113] Åtgärdsprogram för miljökvalitetsnormer.

Ds

- [19] De projektbaserade mekanismerna enligt Kyotoprotokollet och länkdirektivet.
- [23] Ett förnyat strandskydd.
- [29] Förslag om ett utvecklat elcertifikatsystem.
- [39] Bostadsfinansiering.
- [44] Sweden's second national report under the Joint Convention on the safety of spent fuel management and on the safety of radioactive waste management. Swedish implementation of the obligations of the Joint Convention.
- [51] Energieffektivisering och energismart byggande.
- [55] Sweden's fourth national communication on climate change. Under the United Nations Framework Convention on Climate Change.
- [57] The Swedish Report on Demonstrable Progress. Under the Kyoto Protocol.

Näringsdepartementet

SOU

- [4] Liberalisering, regler och marknader.
- [5] Postmarknad i förändring.
- [11] Välfärdsverksamhet för sjömän.
- [24] Arbetslivsinriktad rehabilitering. Framtida organisation för Arbetslivstjänster och Samhall Resurs AB.
- [39] Skog till nytta för alla?
- [45] Säkra förare på moped, snöskoter och terränghjulning.
- [46] Bättre arbetslivsinriktad rehabilitering. En fusion mellan Arbetslivstjänster och Samhall Resurs AB.
- [50] Arbetskraftsinvandring till Sverige – befolkningsutveckling, arbetsmarknad i förändring, internationell utblick.
- [66] Makt att forma samhället och sitt eget liv – jämställdhetspolitiken mot nya mål.
- [72] Alkolås – nyckel till nollvisionen.
- [86] Ägaransvar vid trafikbrott.
- [89] Bevakning av kollektivavtals efterlevnad.
- [93] Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i en ny geografi – en samlad förvaltning med politisk styrning.

- [97] När en räcker. Mastdelning för miljön.
- [105] Stärkt rätt till heltidsanställning.
- [106] Partiell ledighet.
- [109] Yrkesförarkompetens.
- [118] ResAlt. En sammanslagning av Samhall Resurs AB (publ) och Arbetslivstjänster.

Ds

- [10] Arbetstagarinflytande i europakooperativ.
- [15] Förstärkning och förenkling – ändringar i anställningsskyddslagen och föräldraledighetslagen.
- [18] Säkerhet i vägtunnlar.
- [26] Utökat informationsutbyte mellan arbetslöshetskassorna och inom Arbetsmarknadsverkets verksamhet.
- [27] Arbetsgivares informationsskyldighet – ändringar i anställningsskyddslagen.
- [43] Genomförande av direktivet och rambeslutet om åtgärder mot förorening från fartyg.
- [49] Hamnskydd.
- [56] Andra järnvägspaketet m.m.

PROPOSITIONER OCH SKRIVELSER

Tabellen anger antal propositioner och skrivelser som lämnats till riksdagen respektive år.

Antal propositioner och skrivelser

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	3	0	1	1	1	1	2
Ju	38	30	31	35	42	47	46
UD	22	24	15	11	24	22	22
Fö	3	2	7	4	4	4	4
S	18	16	15	25	17	18	26
Fi	55	29	39	15	45	48	41
U	11	14	14	13	3	7	9
Jo	10	3	2	1	11	6	5
M	13	6	4	5	5	7	10
N	40	25	21	20	19	28	18
RK	213	149	149	130	171	188	183

I andra sammanhang har antalet regeringsbeslut rörande propositioner och skrivelser angivits. Detta antal är något högre än antalet propositioner och skrivelser eftersom en proposition kan ge anledning till flera regeringsbeslut.

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

FÖRTECKNING ÖVER PROPOSITIONER OCH SKRIVELSER UNDER 2005

Förteckningen visar regeringens propositioner och skrivelser till riksdagen, vilka ingår i samma löpnummerserie. Propositioner eller skrivelser med nummer som saknas i nedanstående förteckning har lämnats till riksdagen under 2004, eller kommer att lämnas under 2006. Samtliga propositioner och skrivelser finns att läsa under Publikationer och informationsmaterial på www.regeringen.se.

Statsrådsberedningen

- Skr. 2004/2005:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen
- Skr. 2005/2006:23 Sveriges handlingsplan för tillväxt och sysselsättning

Justitiedepartementet

- Prop. 2004/2005:46 Avtal med Amerikas förenta stater om utlämning och om internationell rättslig hjälp i brottmål
- Prop. 2004/2005:68 Förvaltningsberättelsens innehåll
- Prop. 2004/2005:69 Bokföringsbrott och andra brott mot borgenärer
- Prop. 2004/2005:77 Lag om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang
- Prop. 2004/2005:78 Förbättrade ersättningsmöjligheter vid oljeskador till sjöss
- Prop. 2004/2005:83 Sekretess hos den kommission och det råd som har inrättats med anledning av naturkatastrofen i Asien
- Prop. 2004/2005:85 Ny aktiebolagslag
- Prop. 2004/2005:88 Nya regler om dödförklaring
- Skr. 2004/2005:103 Kommittéberättelse 2005
- Prop. 2004/2005:107 Svenskt godkännande av fakultativt protokoll till FN:s konvention mot tortyr m.m.
- Prop. 2004/2005:110 Upphovsrätten i informationssamhället – genomförande av direktiv 2001/29/EG, m.m.
- Prop. 2004/2005:115 Lag om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut
- Prop. 2004/2005:119 Ökad säkerhet i pass m.m.
- Prop. 2004/2005:131 En modernare rättegång – reformering av processen i allmän domstol
- Prop. 2004/2005:135 Utökade möjligheter att förverka utbyte av och hjälpmedel vid brott m.m.

- Prop. 2004/2005:136 Stärkt skydd för ensamkommande barn
- Prop. 2004/2005:137 Assisterad befruktning och föräldraskap
- Prop. 2004/2005:143 Överskottsreformation vid användning av hemliga tvångsmedel m.m.
- Prop. 2004/2005:144 Internationell rättslig hjälp i brottmål: Tillträde till 2000 års EU-konvention m.m.
- Prop. 2004/2005:163 Ny vallag
- Prop. 2004/2005:167 Ändringsprotokoll nr 14 till Europakonventionen – en effektivare Europadomstol
- Prop. 2004/2005:169 Tredimensionell fastighetsdelning – kompletterande lagtekniska frågor
- Prop. 2004/2005:174 En kompletterande övergångsbestämmelse till försäkringsavtalslagen
- Prop. 2004/2005:176 Kriminalvården – en myndighet
- Prop. 2004/2005:178 Aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning
- Prop. 2005/2006:4 Statligt stöd för kvinnors organisering
- Prop. 2005/2006:10 En effektivare prövning av hyres- och arrendeärenden
- Prop. 2005/2006:11 Maskeringsförbud
- Prop. 2005/2006:13 Avstående från besittningsskydd
- Prop. 2005/2006:14 Nya anslutningar till Romkonventionen
- Prop. 2005/2006:25 Följdändringar med anledning av ny aktiebolagslag m.m.
- Prop. 2005/2006:26 Europeisk brottskadeersättning
- Prop. 2005/2006:28 Elektroniskt ansökningsförfarande i inskrivningsärenden, m.m.
- Prop. 2005/2006:29 Utvidgad användning av DNA-tekniken inom brottsbekämpningen m.m.
- Prop. 2005/2006:33 En möjlighet för Kustbevakningen att förelägga ordningsbot
- Prop. 2005/2006:35 Lag om omvandling av fängelse på livstid
- Prop. 2005/2006:37 EU:s insolvensreglering
- Prop. 2005/2006:42 Olovlig befattning med narkotikaprekursorer

- Prop. 2005/2006:48 Den europeiska exekutionstiteln för obestridda fordringar
- Skr. 2005/2006:53 Hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål under år 2004
- Prop. 2005/2006:54 Utökad möjlighet för Säkerhetspolisen att inhämta information i verksamhet för personskydd
- Prop. 2005/2006:56 En moderniserad rättsprövning, m.m.
- Prop. 2005/2006:58 Förrättare av vigsel och partnerskap
- Prop. 2005/2006:59 Företagsbot
- Skr. 2005/2006:61 2005 års redogörelse för tillämpningen av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll
- Skr. 2005/2006:62 Tillämpningen i Sverige av den europeiska arresteringsordern

Utrikesdepartementet

- Skr. 2004/2005:60 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2004
- Prop. 2004/2005:61 Fortsatt svenskt deltagande i Förenta nationernas mission i Liberia
- Skr. 2004/2005:81 Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under år 2004
- Skr. 2004/2005:82 Redogörelse för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under år 2004
- Skr. 2004/2005:90 Nordiskt samarbete 2004
- Skr. 2004/2005:95 Sverige i Förenta Nationerna 2003–2004
- Prop. 2004/2005:98 Riktlinjer för marknadskontroll av produkter, m.m.
- Skr. 2004/2005:109 Svenska utvecklingssamarbetet med länderna i OSS och på Västra Balkan
- Skr. 2004/2005:114 Strategisk exportkontroll 2004 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden
- Prop. 2004/2005:138 Sveriges tillträde till FN:s tilläggsprotokoll mot människosmuggling
- Prop. 2004/2005:154 Ett enklare förfarande vid inspektioner enligt konventionen om förbud mot kemiska vapen
- Skr. 2004/2005:161 Sveriges politik för global utveckling

- Prop. 2004/2005:168 Återsändande av tredjelandsmedborgare via Sverige
- Prop. 2004/2005:170 Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden
- Prop. 2004/2005:172 Uppehållstillstånd för tribunalvittnen
- Prop. 2005/2006:6 Flyktingskap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning
- Skr. 2005/2006:9 Ökad välfärd och global utveckling – svensk handelspolitik i WTO:s Doharunda
- Skr. 2005/2006:18 Migration och asylpolitik
- Prop. 2005/2006:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.
- Prop. 2005/2006:34 Utökad svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan
- Prop. 2005/2006:46 Mottagande av ensamkommande barn
- Skr. 2005/2006:57 En svensk Asienpolitik

Försvarsdepartementet

- Prop. 2004/2005:74 Ändring i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- Prop. 2004/2005:76 Privilegier och immunitet för Europeiska försvarsbyrån
- Prop. 2004/2005:160 Avveckling av militärdistriktsorganisationen
- Prop. 2005/2006:51 Transport av farligt gods

Socialdepartementet

- Prop. 2004/2005:70 Ökad patientsäkerhet på läkemedelsområdet
- Prop. 2004/2005:71 Konvention mellan Konungariket Sverige och Republiken Turkiet om social trygghet
- Prop. 2004/2005:84 Ledarhundar
- Skr. 2004/2005:86 Statlig organisation för handikappolitisk samordning
- Prop. 2004/2005:89 Behörigheten för läkare i en enskild verksamhet, m.m.
- Skr. 2004/2005:93 Redovisning av regeringens insatser för barn och unga i statsbudgeten för år 2005
- Prop. 2004/2005:94 Kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen
- Prop. 2004/2005:96 Vissa pensionsfrågor, m.m.

- Prop. 2004/2005:108 Vissa frågor om sjukpenninggrundande inkomst och livränta
- Prop. 2004/2005:112 Ändrade regler för bostadsbidrag
- Prop. 2004/2005:116 Ett reformerat underhållsstöd
- Prop. 2004/2005:118 Tobakskontroll – genomförande av WHO:s ramkonvention om tobakskontroll m.m.
- Prop. 2004/2005:122 Beräkning av inkomstprövande socialförsäkringsförmåner m.m. för neurosedynskadade
- Prop. 2004/2005:123 Stärkt rättssäkerhet och vårdinnehåll i LVM-vården m.m.
- Skr. 2004/2005:125 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2004
- Prop. 2004/2005:126 Åtgärder mot illegal alkoholantering
- Prop. 2004/2005:127 Vissa lagändringar beträffande hälsofarliga varor och narkotikaprekursorer
- Prop. 2004/2005:145 Driftsformer för offentligt finansierade sjukhus
- Skr. 2004/2005:152 Insatser för narkotikabekämpning utifrån regeringens narkotikahandlingsplan
- Skr. 2004/2005:166 Vård i livets slutskede
- Prop. 2005/2006:20 Delat barnbidrag vid växelvis boende, m.m.
- Prop. 2005/2006:30 Nationella alkohol- och narkotikahandlingsplaner
- Prop. 2005/2006:43 Legitimation och skyddad yrkestitel
- Prop. 2005/2006:50 Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar
- Prop. 2005/2006:60 Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar
- Prop. 2005/2006:63 Anmälningsskyldighet, säkerhet och tillsyn inom psykiatrisk tvångsvård
- Finansdepartementet**
- Skr. 2004/2005:54 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna under 2003/04
- Prop. 2004/2005:67 Överenskommelse mellan de nordiska länderna om folkbokföring
- Prop. 2004/2005:91 Överlåtelse av näringsbetingade andelar till underpris
- Prop. 2004/2005:92 Ändrade avgifter för insättningsgaranti
- Prop. 2004/2005:97 Undantag från arvsskatt och gåvoskatt
- Prop. 2004/2005:99 Val av ledamot i skattenämnd, m.m.
- Prop. 2004/2005:100 2005 års ekonomiska vårproposition
- Skr. 2004/2005:101 Årsredovisning för staten 2004
- Skr. 2004/2005:102 Utvecklingen inom den kommunala sektorn
- Skr. 2004/2005:104 Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2000–2004
- Prop. 2004/2005:113 Sparandedirektivet och kontrolluppgifter
- Prop. 2004/2005:121 Skatteavtal mellan Sverige och Polen
- Skr. 2004/2005:130 Redovisning av AP-fondernas verksamhet 2004
- Prop. 2004/2005:133 Försäkringsförmedling
- Prop. 2004/2005:139 Inskränkt skattskyldighet för Right Livelihood Award Stiftelsen
- Prop. 2004/2005:141 Skatteavtal mellan Sverige och Nigeria
- Prop. 2004/2005:142 Marknadsmissbruk
- Prop. 2004/2005:146 Vissa kupongskattefrågor, m.m.
- Prop. 2004/2005:149 Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandragande avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m.
- Prop. 2004/2005:151 Ändringar i lagen om trängselskatt
- Prop. 2004/2005:153 Granskning av metoder för att mäta kreditrisk och operativ risk
- Prop. 2004/2005:158 Prospekt
- Prop. 2004/2005:159 Kommunal uppdragsverksamhet inom kollektivtrafiken
- Prop. 2004/2005:163 Ny vallag
- Prop. 2004/2005:164 Tullverkets brottsbekämpning – Effektivare uppgiftsbehandling
- Prop. 2004/2005:165 Nya regler för tjänstepensionsinstitutet
- Prop. 2004/2005:171 En ny lag om lägenhetsregister
- Prop. 2005/2006:1 Budgetpropositionen för 2006
- Prop. 2005/2006:7 Vissa kommunalekonomiska frågor
- Skr. 2005/2006:8 Kontroll av postförsändelser
- Prop. 2005/2006:15 Ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater
- Prop. 2005/2006:17 Avräkning av utländsk skatt
- Prop. 2005/2006:21 Ändring i sexmånadersregeln för sjömän, m.m.
- Prop. 2005/2006:22 Skattefrågor med anledning av tjänstepensionsdirektivet
- Prop. 2005/2006:24 Förändrad länsindelning m.m.

- Prop. 2005/2006:31 Deklarationsombud m.m.
 Prop. 2005/2006:39 Vissa skattefrågor med anledning av ny aktiebolagslag, m.m.
 Prop. 2005/2006:40 Reformerade beskattningsregler för ägare i fåmansföretag
 Prop. 2005/2006:44 Särskilda skatteåtgärder på grund av stormen Gudrun
 Prop. 2005/2006:55 Stärkt revision och ansvarsprövning i kommuner och landsting
 Prop. 2005/2006:65 Ny vägtrafikskattelag, m.m.

Utbildnings- och kulturdepartementet

- Prop. 2004/2005:80 Forskning för ett bättre liv
 Prop. 2004/2005:105 Vidaresändningsplikt i kabelnät
 Prop. 2004/2005:111 Förstärkning av studiestödet
 Prop. 2004/2005:124 Arkivfrågor
 Prop. 2004/2005:155 Koncessionsavgift på televisionens område m.m.
 Prop. 2004/2005:162 Ny värld – ny högskola
 Prop. 2005/2006:2 Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik
 Prop. 2005/2006:3 Fokus på film – en ny svensk filmpolitik
 Prop. 2005/2006:38 Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever
 Skr. 2005/2006:66 Digital distribution av ljudradio

Jordbruksdepartementet

- Prop. 2004/2005:72 Förbättrad djurskydds- och livsmedeltillsyn
 Skr. 2004/2005:73 Husdjursgenetiska resurser
 Skr. 2004/2005:79 Upphörande av 1972 års svensk-norska Renbeteskonvention
 Prop. 2004/2005:177 Etisk prövning av djurförsök m.m.
 Skr. 2005/2006:47 Småskalig livsmedelsförädling

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

- Prop. 2004/2005:62 Genomförande av EG:s direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för el och naturgas, m.m.
 Prop. 2004/2005:65 Århuskonventionen
 Prop. 2004/2005:106 Undantag från bestämmelserna i plan- och bygglagen

- Prop. 2004/2005:129 En effektivare miljöprövning
 Prop. 2004/2005:150 Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag
 Skr. 2004/2005:173 En nationell strategi för havsmiljön
 Prop. 2005/2006:5 Lantmåteriverksamheten
 Prop. 2005/2006:16 Skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel
 Prop. 2005/2006:27 Leveranssäkra elnät
 Prop. 2005/2006:32 Stöd för konvertering av oljeuppvärmnings-system i bostadshus

Näringsdepartementet

- Prop. 2004/2005:57 Lönegaranti vid företagsrekonstruktion
 Skr. 2004/2005:66 Politisk information och opinionsbildning på arbetsplatsen
 Prop. 2004/2005:87 Kungörande av vissa trafikföreskrifter
 Prop. 2004/2005:117 Skadestånd enligt konkurrenslagen, m.m.
 Skr. 2004/2005:120 2005 års redogörelse för företag med statligt ägande
 Prop. 2004/2005:128 Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer
 Prop. 2004/2005:132 Arbetstid vid vägtransporter
 Prop. 2004/2005:134 Arbetstidsfrågor för flygpersonal m.m.
 Prop. 2004/2005:140 Genomförande av transportdirektivet
 Prop. 2004/2005:147 Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering
 Prop. 2004/2005:148 Utvidgad rätt till information för arbetstagarorganisationer
 Prop. 2004/2005:156 Åtgärder inom sjöfartsskyddet, m.m.
 Prop. 2004/2005:157 Antagande av rambeslut om straffrättsliga regler vid förordningar från fartyg m.m.
 Prop. 2004/2005:175 Från IT-politik för samhället till politik för IT-samhället
 Prop. 2005/2006:12 Haveriutredningen vid mindre allvarliga luftfartsolyckor
 Prop. 2005/2006:41 Följdändringar i vissa lagar med anledning av en ny skogsmyndighet
 Skr. 2005/2006:49 Regeringens redogörelse för regel-förbättringsarbetet
 Prop. 2005/2006:52 Elektronisk informationsöverföring hos arbetslöshetskassorna och inom Arbetsmarknadsverket

LAGAR OCH FÖRORDNINGAR

En proposition resulterar efter riksdagsbehandlingen i ett beslut av riksdagen. Regeringen utfärdar och publicerar därefter den nya lagen. Förordningar innehåller regler som regeringen enligt grundlagen får besluta om. I förordningar regleras till exempel

myndigheternas verksamhet. Lagar och förordningar publiceras i Svensk Författningssamling, SFS, se www.lagrummet.se. Tabellen nedan visar antal utfärdade lagar och förordningar per år i SFS.

Antal utfärdade lagar och förordningar per departement

	2003	2004	2005
SB	1	2	2
Ju	335	310	395
UD	35	54	54
Fö	39	39	29
S	123	188	124
Fi	353	371	239
U	76	68	75
Jo	41	57	61
M	48	61	105
N	166	237	165
RK	1 217	1 387	1 249

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Budgetprocessen och myndighetsstyrning

Regeringskansliets arbete med budgetprocessen respektive styrningen av de statliga myndigheterna är så beroende av varandra att de brukar betraktas som en av Regeringskansliets huvudverksamheter.

Budgetprocessen i korthet

Arbetet med statsbudgeten börjar mer än ett år innan det aktuella budgetåret. I december redovisar Finansdepartementet prognoser för samhällsekonomins utveckling för regeringen. Under januari fortsätter Finansdepartementet arbetet med att se över och uppdatera prognoserna över statsbudgetens inkomster och utgifter, statens lånebehov med mera. Samtidigt reviderar de övriga departementen prognoserna för sina respektive utgiftsområden och anslag. De totalt över 500 anslagen sorterar under de 27 utgiftsområdena och anger ett belopp som efter beslut av riksdagen får användas för visst ändamål.

I januari eller februari lämnar departementen konsekvensberäkningar till Finansdepartementet för de tre kommande åren. I slutet av februari inkommer myndigheterna med sina årsredovisningar respektive budgetunderlag för de kommande tre åren. Detta material analyseras av departementen.

I mars hålls regeringsöverläggningar om statsbudgeten. Huvudinriktningen för den ekonomiska poli-

tiken för de kommande åren slås fast i den ekonomiska vårpropositionen, som lämnas till riksdagen i april. I regel innehåller vårpropositionen även en tilläggsbudget med förslag till ändrade anslag för det innevarande året.

Under våren och sommaren arbetar departementen med att fördela medel på enskilda anslag. Detta sker inom de ramar för de olika utgiftsområdena som regeringen beslutade om vid överläggningen i mars.

Regeringen lämnar budgetpropositionen till riksdagen under andra halvan av september. Budgetpropositionen innehåller förslag till utgiftstak, överskottsmål för kommande tre år, samt ramar för de 27 utgiftsområdena och förslag om hur statens pengar ska fördelas per anslag för det närmast följande året. Dessutom redovisas föregående års verksamhet inom olika politikområden.

Medan riksdagen behandlar budgetpropositionen inleder departementen arbetet med att ta fram regleringsbrev för sina respektive myndigheter. Riksdagen fattar beslut om de ekonomiska ramarna för varje anslag i mitten av december. Därefter ska regeringen besluta om regleringsbreven innan årsskiftet.

STATSBUDGETEN I SAMMANDRAG

I budgetprocessen hanteras över 700 miljarder kronor. I tabellerna nedan redovisas utfallet av statsbudgetens inkomster respektive utgifter under de senaste åren i löpande priser.

Inkomster i miljarder kronor

	2001	2002	2003	2004	2005
Inkomstskatt – fysiska personer*	33,2	-17,2	-38,1	-26,9	-17,1
Inkomstskatt – juridiska personer	94,1	76,5	61,7	67,1	95,8
Övriga inkomstskatter	7,6	5,8	6,1	5,4	6,6
Sociala avgifter	238,8	249,8	259,0	266,0	271,4
Fastighetsskatt	23,3	23,3	21,2	23,5	24,0
Övrig skatt på egendom	16,5	16,9	14,9	13,6	13,8
Mervärdesskatt	184,8	198,3	205,1	213,2	228,5
Punktskatter m.m.	86,7	91,8	93,3	95,6	107,4
Utgjämningavgift och komp. för mervärdesskatt	20,9	23,7	-1,8	-5,8	-32,7
Betalningsdifferenser, fördelningskonto skatter	-19,7	-4,2	-4,4	-5,5	0,3
Nedsättning av skatter	-1,6	-5,4	-8,6	-9,5	-15,7
Inkomster av statens verksamhet	50,8	49,1	29,2	35,1	33,2
Inkomster av försåld egendom	0,2	0,1	0,0	0,1	6,7
Återbetalning av lån	2,6	2,7	2,5	2,4	2,3
Kalkylmässiga inkomster	8,4	9,9	9,5	8,3	8,8
Bidrag m.m. från EU	8,5	9,3	12,0	11,6	12,6
Totala inkomster	755,1	730,5	661,7	694,4	745,8

* Vid beräkningen av saldot på inkomsttiteln Inkomstskatt – fysiska personer dras utbetalningar till kommuner och omföring av inkomster till andra inkomsttitlar av. Kassamässig redovisning tillämpas.

Inkomster	755,1	730,5	661,7	694,4	745,8
Utgifter m.m.	716,4	729,3	708,1	747,9	731,8
Statsbudgetens saldo**	38,7	1,2	-46,3	-50,5	14,1

** I juni 2005 justerade Riksgäldskontoret lånebehovet till 50,5 miljarder kronor för 2004. Detta påverkade posten Kassamässig korrigering med motsvarande belopp.

Utgifter i miljarder kronor

Utgiftsområde	2001	2002	2003	2004	2005
1 Rikets styrelse	5,4	7,3	7,5	7,5	7,7
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	2,1	8,8	9,0	9,2	11,0
3 Skatt, tull och exekution	6,4	8,0	8,3	8,6	8,6
4 Rättsväsendet	24,1	24,1	25,5	26,3	27,0
5 Internationell samverkan	3,0	1,1	1,1	1,3	1,4
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44,9	44,6	45,1	42,8	43,6
7 Internationellt bistånd	17,0	15,7	15,9	19,9	22,3
8 Invandrare och flyktingar	5,3	6,7	7,7	7,5	6,9
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	29,5	31,0	34,1	36,8	38,5
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	107,3	112,9	121,5	122,9	127,0
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33,8	33,8	52,0	51,2	46,1
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	48,3	50,2	52,2	53,9	55,5
13 Arbetsmarknad	58,6	61,0	64,2	67,5	69,6
14 Arbetsliv	8,5	1,1	1,1	1,1	1,2
15 Studiestöd	19,1	20,7	19,9	20,8	19,8
16 Utbildning och universitetsforskning	33,3	40,9	42,0	44,0	43,7
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7,8	8,1	8,4	8,7	9,0
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande	10,4	8,7	8,8	8,7	8,7
19 Regional utveckling	3,3	3,4	3,9	3,3	3,3
20 Allmän miljö- och naturvård	2,2	2,9	2,8	3,3	4,3
21 Energi	2,0	2,3	1,9	2,1	1,4
22 Kommunikationer	24,6	24,4	24,9	29,1	31,8
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	16,6	13,9	9,6	12,2	17,4
24 Näringsliv	3,3	3,5	3,3	3,7	3,8
25 Allmänna bidrag till kommuner	100,6	102,3	72,4	69,8	57,3
26 Statsskuldräntor m.m.	81,3	67,3	42,2	52,7	32,7
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	23,3	20,6	18,3	25,6	25,6
Förändring av anslagsbehållningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utgiftsområden	722,0	725,3	703,5	740,7	725,0
Kassamässig korrigering	-34,4	-46,3	-7,5	-3,3	-3,4
Riksgäldskontorets nettoutlåning m.m.	28,8	50,3	12,1	10,3	10,1
Totala utgifter	716,4	729,3	708,1	744,9	731,8

MYNDIGHETSSTYRNING

Utöver författningsstyrning av myndigheternas befogenheter och skyldigheter samt budgetprocessen som beskrevs ovan, beslutar regeringen om förutsättningarna för de enskilda myndigheternas verksamhet.

Det grundläggande styrdokumentet för varje myndighet är en instruktion, i form av en förordning som beslutas av regeringen. Regeringen kan även besluta om andra förordningar, eller fatta särskilda beslut, för att styra myndigheterna. Årliga regleringsbrev anger myndigheternas ekonomiska ramar samt verksamhetens mål och inriktning. Andra medel som regeringen kan styra myndigheterna med är särskilda regeringsbeslut och direktiv. Dessutom utnämner regeringen chefer för myndigheterna. Regeringen eller ett enskilt statsråd får dock aldrig fatta beslut i ett enskilt ärende som handläggs på myndigheten.

Tjänstemännen vid departementen tar fram underlag för regeringsbeslut och analyserar rapporter från myndigheterna, bland annat årsredovisningarna. En betydande del av myndighetsstyrningen består av en löpande dialog mellan myndigheten och myndighetshandläggaren på departementet. En institutönsaliserad dialog är bland annat den återkommande mål- och resultatdialogen.

ANTAL MYNDIGHETER UNDER REGERINGEN

Tabellen nedan visar antalet myndigheter den 31 december respektive år som lyder under regeringen och styrs av en instruktion, samt antalet årsarbetskrafter under år 2005 vid dessa myndigheter. Utlandsmyndigheter och kommittéer ingår inte i uppgifterna.

	2004	2005	Årsarbetskrafter 2005
SB	3	3	4 125
Ju	204	187	37 144
UD	12	12	4 420
Fö	16	16	25 575
S	38	17	20 369
Fi	67	67	23 572
U	103	103	51 536
Jo	18	18	5 559
M	44	44	4 299
N	69	70	34 106
RK	574	537	210 705

I enlighet med definitionen ovan räknas exempelvis nämnder med egen instruktion som en myndighet, även om de saknar fast personal. På samma sätt räknas myndigheter med regional organisation i vissa fall som flera myndigheter.

Exempelvis räknas Lantmäteriverket och de 21 regionala lantmäterimyndigheterna som 22 olika myndigheter. I vissa andra sammanställningar redovisas antalet myndigheter direkt under regeringen, vilket ger ett lägre antal myndighet.

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Enligt Statskontorets rapport "Statsförvaltningens utveckling 1990–2005" (Statskontoret 2005:32) fanns 1 394 stycken myndigheter år 1990, 796 stycken år 1995 och 643 stycken år 2000. Ett tiotal av dessa lyder under riksdagen. Minskningen har främst skett genom sammanslagningar till så kallade enmyndigheter. På samma sätt förklaras minskningen mellan år 2004 och 2005 i huvudsak av sammanslagningen av Försäkringskassan samt av Åklagarmyndigheten.

REGLERINGSBREV

Ungefär hälften av de 537 myndigheter som styrs av en instruktion får även årliga regleringsbrev, som är en viktig del i regeringens löpande styrning av dessa myndigheter. I regleringsbreven anges bland annat vilka mål myndigheten ska uppnå med sin verksamhet, vilka ekonomiska resurser den har till sitt förfogande och hur medlen ska fördelas mellan olika verksamheter. Regleringsbrev reglerar även hur medlen i särskilda sakanslag skall hanteras. Regeringen kan under pågående budgetår justera det som angivits i regleringsbrevet genom ändringsbeslut. Tabellen nedan visar antal regleringsbrev och ändringsbeslut respektive år.

	2003	2004	2005
SB	5	6	8
Ju	71	55	66
UD	74	69	76
Fö	47	54	48
S	50	43	58
Fi	79	95	97
U	174	184	223
Jo	29	45	56
M	40	35	63
N	133	153	141
RK	702	739	836

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

De senaste årens regleringsbrev och ändringsbeslut publiceras i Statsliggaren som kan läsas på www.esv.se.

UTNÄMNINGAR

Departementen stödjer regeringen i sitt arbete att utnämna chefer (motsvarande) för myndigheter och vissa andra högre befattningshavare i den offentliga sektorn.

I förteckningen nedan redovisas vilka som nyutnämnts till chefer för myndigheter som lyder direkt under regeringen under år 2005.

Dep	Namn	Titel	Myndighet
Ju	Linna, Katri	DO	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
UD	Wästberg, Olle	GD	Svenska institutet
UD	Johansson, Lena	GD	Kommerskollegium
UD	Ekman, Andreas	GD	Inspektionen för strategiska produkter
UD	Norberg, Carin	Direktör	Nordiska Afrikainstitutet
UD	Danielsson, Anders	GD	Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete
Fö	Holmgren, Gunnar	GD	Försvarets materielverk
Fö	Salomonsson, Christina	GD	Kustbevakningen
S	Persson Göransson, Ewa	GD	Statens institutionsstyrelse
S	Ålfvåg, Carl	GD	Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam)
Fi	Johansson, Anders L	GD	Statskontoret
Fi	Sjöblom, Hases Per	GD	Lotteriinspektionen
Fi	Könberg, Bo	Landshövding	Länsstyrelsen i Södermanlands län
Fi	Jönsson, Lena	GD	Verket för förvaltningsutveckling (Verva)
Jo	Wenblad, Axel	GD	Fiskeriverket
Jo	von Schantz, Dag	GD	Livsmedelsekonomiska institutet
U	Ericson, Mats	Rektor	GIH Gymnastik- och idrottshögskolan
U	Borg Wallin, Kerstin	GD	Centrala studiestödsnämnden
U	Sandberg, Göran	Rektor	Umeå universitet
U	Lilja, Efva	Rektor	Danshögskolan
U	Svendén, Birgitta	Rektor	Operahögskolan i Stockholm
U	Melin, Ulf	GD	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
U	Palmér, Ingegerd	Rektor	Mälardalens högskola
U	Sandvik Wiklund, Pia	Rektor	Luleå tekniska universitet
U	Törnered, Mats	Direktör	Överklagandenämnden för studiestöd
N	Bylund, Bo	GD	Arbetsmarknadsstyrelsen
N	Sjöberg, Mikael	GD	Arbetslivsinstitutet
N	Fredriksson, Peter	GD	Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Förvaltningsärenden

Regeringskansliet är landets högsta förvaltningsmyndighet. Tjänstemännen bereder dispensärenden och andra partsärenden, överklaganden, anslags- och bidragsärenden med mera inför beslut av regeringen.

Tabellen nedan anger det totala antalet regeringsärenden, både förvaltningsärenden och ärenden inom övriga huvudverksamheter.

TOTALT ANTAL BESLUTADE REGERINGSÄRENDEN

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	44	52	38	50	36	38	69
Ju	2 250	1 524	1 766	1 831	1 681	1 675	1 589
UD	1 528	751	730	749	873	821	800
Fö	667	737	675	539	594	577	483
S	761	630	935	3 027	781	666	878
Fi	1 184	762	819	577	791	785	682
U	1 135	1 264	1 348	1 032	920	798	759
Jo	370	431	367	379	320	284	313
M	1 161	495	931	904	822	819	885
N	2 591	2 727	1 398	1 433	1 116	1 152	1 071
RK	11 691	9 373	9 007	10 521	7 934	7 615	7 529

Uppgifterna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena. Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Som framgår av tabellen så minskar antalet regeringsbeslut långsiktigt. Detta beror främst på att relativt rutinmässiga förvaltningsbeslut i ökande grad läggs ut på andra myndigheter. Samtidigt ökar graden av komplexitet i de beslut som ligger kvar på regeringen, bland annat till följd av internationaliseringen.

REGISTRERADE ÄRENDEN

Med ärende avses här även så kallade samlingsnummer för enskilda handlingar i ett visst ämne. Ett ärende omfattar i regel flera handlingar.

	2001	2002	2003	2004	2005
SB	11 563	13 925	12 420	11 345	12 361
Ju	13 195	13 993	14 167	16 070	15 946
UD	1 830	2 172	1 834	2 024	2 786
Fö	2 985	3 023	3 013	3 406	3 117
S	11 439	10 053	10 595	9 841	10 705
Fi	4 729	4 865	6 654	6 562	6 492
U	7 944	7 735	7 754	8 121	9 974
Jo	3 983	3 115	2 997	2 897	3 009
M	5 348	4 240	4 109	4 432	10 476
N	11 906	12 493	9 554	10 321	6 634
FA	1 770	1 866	2 002	1 920	1 921
RK	76 715	77 480	75 099	76 939	83 421

Inom Utrikesdepartementet förs utöver denna sammanställning särskilda diariér för personalsociala ärenden samt ärenden som rör klagomål mot Sverige inför europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna eller FN:s kommittéer upprättade enligt FN:s konventioner om skydd för mänskliga rättigheter.

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Internationella handlingar i Regeringskansliets skrivsediarium redovisas på sidan 151.

Ökningen mellan år 2004 och 2005 beror bland annat på att internationella handlingar som tidigare registrerats i eget skrivsediarium nu registreras i ärendediariet RK-Dia.

ANSÖKNINGAR, DISPENSER OCH ÖVERKLAGANDEN

Som landets högsta förvaltningsmyndighet avgör regeringen till exempel vissa dispens- och överklagandefrågor, och vissa ansökningar om bidrag och stöd. I det senare fallet är det främst fråga om ansökningar från intresseorganisationer som söker bidrag som hanteras av departementen. Tabellen nedan anger antal inkomna ärenden i diariéföringssystemet RK-Dia under år 2005.

	Dispenser & överklaganden	Ansökningar om bidrag & stöd
Ju	76	78
UD	22	350
Fö	1	3
S	44	391
Fi	60	8
U	24	187
Jo	30	46
M	415	51
N	195	116
FA	0	4
RK	867	1 234

Internationell samverkan

I takt med globaliseringen och Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen (EU) har Regeringskansliets internationella arbete ökat. Samtliga departement bereder svenska ståndpunkter inför möten i internationella organisationer, företräder Sverige i internationella förhandlingar och återför internationella överenskommelser till svensk politik. Andra exempel på departementens internationella arbete är att samordna och bevaka mål i EG-domstolen, hantera internationella överträdelseärenden, delta i bilaterala möten med andra medlemsländer, genomföra stödinsatser för kandidatländer, sköta informationsuppföljning och internationella konferenser, ge information om det internationella arbetet till riksdagen med mera.

Utrikesdepartementet ger dessutom via sina ambassader konsulärt stöd till svenskar utomlands och utfär-

dar viseringar för utländska besökare. Ambassaderna rapporterar om den politiska och ekonomiska utvecklingen och om mänskliga rättigheter i verksamhetslandet, främjar svenska ekonomiska intressen och stimulerar till utländska investeringar i Sverige. I länder där Sverige har biståndsverksamhet arbetar ambassaderna för att biståndsinsatserna ska bli så effektiva som möjligt.

Förteckningen redovisar Sveriges 105 utlandsmyndigheter år 2005. Utlandsmyndigheterna är fristående myndigheter, men samtidigt underställda Regeringskansliet och bemannade av Utrikesdepartementet och i viss mån andra departement. Sedan år 2004 har regionkontoret i Skopje, Makedonien, omvandlats till ambassad och ett generalkonsulat öppnats i Phuket, Thailand.

UTLANDSMYNDIGHETER

Beskickningar

Abidjan	Haag	Ottawa
Abu Dhabi	Hanoi	Paris
Abuja	Harare	Peking
Addis Abeba	Havanna	Phuket
Alger	Helsingfors	Prag
Amman	Islamabad	Pretoria
Ankara	Jakarta	Pyongyang
Athén	Kairo	Rabat
Bagdad *	Kampala	Reykjavik
Bangkok	Kiev	Riga
Belgrad	Kinshasa	Riyadh
Berlin	Kuala Lumpur	Rom
Bern	Köpenhamn	Santiago de Chile
Bogotá D.C.	Lissabon	Sarajevo
Brasilia	Ljubljana	Seoul
Bratislava	London	Singapore
Bryssel	Luanda	Skopje
Budapest	Lusaka	Sofia
Buenos Aires	Luxemburg	Tallinn
Bukarest	Madrid	Teheran
Canberra	Managua	Tel Aviv
Colombo	Manila	Tokyo
Dakar	Maputo	Vientiane
Damaskus	Mexico City	Vilnius
Dar es Salaam	Moskva	Warszawa
Dhaka	Nairobi	Washington
Dublin	New Delhi	Wien
Gaborone	Nicosia	Windhoek
Guatemala	Oslo	Zagreb

* (f.n.obemannad)

Konsulat

Gdansk	Jerusalem	Mariehamn
Hamburg	Kaliningrad	New York
Hongkong	Kanton	S:t Petersburg
Istanbul	Los Angeles	Shanghai

Delegationer

Representationen vid EU, Bryssel
Representationen vid FN, New York
Representationen vid de internationella organisationerna i Genève
Delegationen vid OECD, Paris
Representationen vid Europarådet i Strasbourg
Delegationen vid OSSE, Wien

UTLANDSSTATIONERADE

Utlandsmyndigheterna bemannas av Regeringskansliet samt av cirka 1 000 lokalanställda. Tabellen nedan visar antalet tjänstgörande från Regeringskansliet vid utlandsmyndigheterna i december respektive år. Av tabellen framgår även fördelningen per kön år 2005.

	2003	2004	2005	♀-05	♂-05
SB	0	0	0	1	0
Ju	5	5	4	1	3
UD	543	577	582	321	261
Fö	13	13	14	5	9
S	2	2	2	2	0
Fi	9	9	9	4	5
U	7	7	9	5	4
Jo	4	4	4	1	3
M	2	2	2	1	1
N	8	8	6	2	4
FA	3	2	2	1	1
RK	596	629	634	343	291

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

DAGAR MED UTLANDSTRAKTAMENTE

Även andra tjänstgörande inom Regeringskansliet arbetar i varierande grad utomlands. Ett mått på detta är antalet dagar med utlandstraktamente bland tjänstgörande som inte är utlandsstationerade. Traktamentet utbetalas endast för tjänsteresor som sträcker sig över flera dagar.

	2003	2004	2005
SB	511	582	750
Ju	3 150	3 006	2 561
UD	14 392	20 681	21 653
Fö	1 488	1 927	1 869
S	2 009	2 583	2 044
Fi	3 454	3 772	2 930
U	2 605	2 442	1 819
Jo	2 905	2 501	2 024
M	2 917	3 096	2 514
N	4 900	4 932	4 249
FA	2 901	2 735	1 850
RK	41 232	48 257	44 263

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

ARBETSDAGAR I INTERNATIONELLA ORGAN

Regeringskansliet representeras i över tusen olika arbetsgrupper i internationella organisationer. I tabellerna nedan redovisas antalet arbetsdagar som personal stationerad i Sverige deltagit i möten i flertalet av dessa arbetsgrupper. Tid för förberedelser och efterarbete som relaterar till mötena redovisas inte. Statistiken utgår från i efterhand insamlade uppgifter från varje enhet. Uppgifter för Statsrådsberedningen ingår inte.

Arbetsdagar under år 2005

	Kommissionens kommittéer och expertgrupper utanför EU	Internationella organisationer
Ju	233	386
UD	176	1 916
Fö	14	36
S	63	127
Fi	286	266
U	161	317
Jo	189	110
M	43	744
N	269	556
RK	1 434	4 458

I Europeiska kommissionens expertgrupper samlas forskare, akademiker, representanter för industrin, organisationer eller medlemsstaterna för att ge kunskap och råd i olika detaljfrågor. Kommissionen är inte bunden av de råd som expertgrupperna ger.

Kommissionens genomförandekommittéer bistår och kontrollerar kommissionen när den antar regler för tillämpningen av ministerrådets och Europaparlamentets lagar. I dessa kommittéer sitter endast företrädare för medlemsländerna. Kommittéyttrandet måste kommissionen i skiftande grad ta hänsyn till.

ARBETSDAGAR I RÅDSARBETSGRUPPER

	2003	2004	2005
Ju	313	250	349
UD	841	815	827
Fö	15	19	65
S	38	82	55
Fi	459	284	237
U	112	113	117
Jo	450	308	305
M	179	284	237
N	380	288	180
RK	2 787	2 443	2 372

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

I rådsarbetsgrupperna bereder tjänstemän från medlemsländerna förslag från kommissionen. Därefter behandlas förslaget av Coreper innan det tas upp vid möte i ministerrådet. I Coreper företräds Sverige av representationen i Bryssel som är en del av Regeringskansliet.

FAKTAPROMEMORIOR

Faktapromemorior innehåller en sammanfattning av förslag från kommissionen och ger regeringens syn på kommissionens förslag. Faktapromemorior lämnas till riksdagens kammarkansli och behandlas i riksdagens utskott. Tabellen nedan visar antalet faktapromemorior som lämnats till kammarkansliet respektive år.

	2003	2004	2005
SB	0	0	4
Ju	17	19	16
UD	20	15	12
Fö	0	1	1
S	3	0	3
Fi	17	14	7
U	0	2	2
Jo	23	13	7
M	10	14	1
N	34	34	22
RK	124	112	75

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Faktapromemoriorna finns att läsa på www.lagrummet.se

TOTALT ANTAL REGISTRERADE INTERNATIONELLA HANDLINGAR

Utöver de registrerade ärenden som redovisades på sidan 146, finns skrivelsediarium för internationella handlingar. Från och med den 1 maj 2004 registrerar samtliga departement, utom Utrikesdepartementet och Finansdepartementet, EU-handlingar som ärenden i RK-Dia. I ärendediariet kan flera handlingar registreras i ett ärende, medan varje handling registreras var för sig i ett skrivelsediarium. Förändringen medför således att antalet internationella handlingar minskat något, samtidigt som antalet ärenden ökat i viss mån, se tabell över registrerade ärenden. Vidare registreras officiella dokument från EU:s ministerråd kommer in till Regeringskansliet (inklusive Utrikesdepartementet) från och med 1 maj 2004 enbart hos Förvaltningsavdelningen. Sammantaget gör dessa förändringar att en uppföljning per departement inte är relevant. Utrikesdepartementet står dock för över 80 % av de internationella handlingarna.

	2001	2002	2003	2004	2005
RK	130 892	116 667	110 759	104 838	103 831

Extern kommunikation

En viktig del av Regeringskansliets verksamhet är kommunikation med omvärlden.

Det handlar till exempel om att:

- besvara frågor och interpellationer från riksdagen,
- skriva underlag till tal åt statsråden,
- besvara brev från allmänheten,
- informera och samråda med näringslivet, intresseorganisationer och allmänhet i arbetsgrupper,
- delta i seminarier, mässor med mera och
- göra Regeringskansliets publikationer och information tillgänglig för allmänheten.

I detta avsnitt beskrivs en del av denna verksamhet i ett antal statistiska mått.

INTERPELLATIONSSVAR TILL RIKSDAGEN

Interpellationer är frågor från riksdagsledamoten till statsråd, som debatteras i riksdagens kammare nästan varje vecka. Ledamoten lämnar interpellationen skriftligt, men får svar både skriftligt och direkt av statsrådet som kommer till kammaren. Statsrådet skall svara inom 14 dagar, annars måste han eller hon förklara varför svaret dröjer. Alla ledamöter får svaret på interpellationen skriftligt i förväg. Vid interpellationsdebatten läser statsrådet först upp svaret, därefter följer en debatt mellan statsrådet och ledamöterna.

I tabellen redovisas antalet interpellationssvar respektive år.

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	7	3	1	3	14	8	10
Ju	11	25	39	51	65	76	81
UD	22	45	30	28	61	78	81
Fö	1	12	12	3	12	14	25
S	18	50	56	29	62	76	58
Fi	18	29	47	36	74	93	49
U	15	38	50	49	78	76	64
Jo	16	22	19	5	16	19	23
M	10	26	25	9	15	18	49
N	36	100	97	71	89	84	91
RK	154	350	376	284	486	542	531

Uppgifterna i tabellen tar inte hänsyn till vilket departementberett svaret, utan interpellationssvaren räknas vid det departement där svarande statsråd var placerad vid tidpunkten för svaret. Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Interpellationer och svaren kan sökas på www.riksdagen.se

FRÅGESVAR TILL RIKSDAGEN

Här avses skriftliga svar på skriftliga frågor, som riksdagsledamöter ställer till statsråd. Svar skall normalt lämnas senast onsdag veckan efter att frågan inkommit.

Här redovisas antalet frågesvar.

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
SB	28	5	7	5	16	21	31
Ju	64	76	104	169	223	261	363
UD	54	111	141	176	254	359	324
Fö	22	34	54	47	45	67	80
S	68	122	164	184	213	190	250
Fi	58	73	107	132	138	145	175
U	64	92	135	151	178	242	247
Jo	47	41	77	74	73	88	139
M	52	69	76	78	57	71	178
N	160	300	239	244	245	305	425
RK	617	923	1104	1260	1442	1749	2212

Uppgifterna i tabellen tar inte hänsyn till vilket departement som berett svaret, utan frågesvaren räknas vid det departement svarande statsråd var placerad vid tidpunkten för svaret.

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Frågor och frågesvaren kan sökas på www.riksdagen.se

BREVSVAR

Regeringskansliet får varje år ett stort antal brev från enskilda personer. En del av dessa berör olika framställningar till regeringen och departementen, såsom överklaganden och ansökningar. Brev från enskilda som innehåller exempelvis frågor eller förslag till regeringen besvaras vanligen genom brevsvår. I tabellen anges antalet brevsvår som sänts från respektive departement under de senaste åren och som registrerats i Regeringskansliets ärendediarium. Vid Utrikesdepartementet registreras flertalet brevsvår i skrivelsediariet.

	2003	2004	2005
SB	5020	4103	5815
UD	1056	1091	823
Ju	3931	4791	4422
Fö	621	828	859
S	5249	4506	5385
Fi	3386	2640	2308
U	2911	3906	3647
Jo	995	1145	976
M	1117	1126	1922
N	2883	3100	3650
FA	253	107	82
RK	27 422	27 343	29 889

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

RESDAGAR I SVERIGE

Politiker och tjänstemän vid Regeringskansliet har naturligtvis dagligen kontakt med övriga delar av samhället även i olika former av möten. En stor del av dessa kontakter sker i Stockholm och dess närhet, men en del sker även i andra delar av landet. Ett sätt att mäta en del av denna aktivitet är att räkna antalet dagar med inrikes traktamente. Traktamentet utbetalas endast för tjänsteresor som sträcker sig över flera dagar.

	2003	2004	2005
SB	179	159	228
Ju	1 338	1 325	1 359
UD	972	1 218	1 218
Fö	416	465	303
S	1 574	1 715	1 511
Fi	1 294	1 313	863
U	1 595	1 492	1 337
Jo	1 228	1 205	1 344
M	689	607	755
N	2 196	1 857	1 564
FA	972	940	1 095
RK	12 453	12 296	11 577

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

REGERINGSKANSLIETS WEBBPLATS OCH REGERINGSKANSLIETS ARKIV- OCH DOKUMENT- CENTER 2005

En annan del av Regeringskansliets verksamhet är att föra ut information om regeringens arbete till allmänheten. En kanal för detta är Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se

På webbplatsen finns bland annat aktuell information, ett dokumentarkiv med propositioner, skrivelser, statens offentliga utredningar och annat informationsmaterial. Regeringens och Regeringskansliets arbete sätts också in i ett sammanhang. Webbplatsen hade drygt 3 300 000 sidvisningar per månad under år 2005.

153 presskonferenser och konferenser webbutskändes under året. Av dessa presskonferenser och konferenser sändes 41 stycken i SVT24 Direkt, med cirka 50 000 tittare i snitt. Antal tittare på webbutskändningarna på webbplatsen var 64 873 stycken.

Ett annat sätt för allmänheten att söka information om regeringens arbete är att besöka Regeringskansliets Arkiv- och dokumentcenter. Cirka 760 personer utnyttjade denna möjlighet under år 2005.

Särskilda projekt och program

Särskilda projekt och program inom Regeringskansliet är tidsbegränsade projekt med viss förvaltningskaraktär. Definition och exempel framgår i kapitel 4. Förteckningen nedan visar fler exempel på projekt och

program inom Regeringskansliet som bedrivit verksamhet under år 2005.

Projekt/program	Start	Slut	Resultatredovisning
SB EU 2004-kommittén/ Kommittén för EU-debatt	2001-04-21	2006-12-31	EU-2004-kommittén är en parlamentarisk kommitté med uppdrag att stimulera en bred offentlig debatt om Europeiska unionen. Beskrivning av verksamheten, inklusive kvartalsrapporter till regeringen finns på www.eu-debatt.nu
Ju Folkkrörelseforum	2002	2007	Folkkrörelseforum utgör en plattform för dialog mellan regeringen och föreningslivet. Inom ramen för forumet sker det årligen en rad seminarier, hearings och konferenser. Projektets verksamhet beskrivs på www.regeringen.se
Ju Internationell konferens om patriarkalt våld, med fokus på hedersrelaterat våld	2004-04-15	2005-02-28	Konferensen utmynnade i förslag om hur det internationella arbetet mot patriarkalt våld kan stärkas. Rapport från konferensen och annan information finns på www.manskligarattigheter.se
Ju Regionala konferenser kring lokalt och regionalt integrationsarbete	2005-01-01	2005-12-21	Fyra konferenser med olika teman har genomförts under 2005 med Mångkulturellt Centrum i Botkyrka som arrangör. Dokumentation från respektive konferens finns på www.mkc.botkyrka.se . En sammanfattande slutrapport över samtliga konferenser kommer att redovisas under våren 2006.
UD Projektet Världens chans	2002-10-01	2005-12-31	En informationskampanj för millenniemålen av UD tillsammans med 72 andra aktörer. Verksamheten beskrivs på www.regeringen.se Se även kapitel 4.

Projekt/program	Start	Slut	Resultatredovisning
UD Dag Hammarskjöld 100 år	2004-01-01	2005-12-31	Projektet redovisas på www.dh100.se Se även avsnittet om Utrikesdepartementet i kapitel 3
UD Östersjömiljard-sekretariatet	1999	2006	Utvärderingen "Östersjömiljard 2 – mer än företagsfrämjande" (Statskontoret 2004:3) redovisades i januari 2004. Rapporten "Utvärdering av den första Östersjömiljarden" och sammanställningen "Näringslivsutveckling i Östersjöregionen" överlämnades till näringsutskottet i juni respektive september 2004.
UD Nordisk-baltiska aktionsgruppen mot människohandel	2003-09-27	2006-08-01	Aktionsgruppen utgör en paraplyfunktion för arbetet mot människohandel. Rapporter med mera finns på www.against-trafficking.org
UD Work Ahead	2005-06-01	2005-11-30	Konferens om sambandet mellan sysselsättning och fattig domsminskning. Sammanfattande rapport, "Chair's Summary", finns på www.regeringen.se
UD EAPR-konferensen	2005-01-01	2005-06-09	Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPR) och NATO höll sitt första säkerhetsforum den 24–25 maj 2005. Vid mötet deltog bland annat utrikesministrarna från 46 länder. Mer information finns på www.regeringen.se Se även kapitel 4.
UD Antarktiskonferensen	2005-01-01	2005-08-31	Vid Antarktiskonferensen samlades 300 delegater i Stockholm under två veckor i juni. Bland annat antogs ansvars- och skadeståndsregler i händelse av en miljöolycka. Mer information om konferensen finns på www.regeringen.se Se även kapitel 4.
S Internationellt forum för vård på lika villkor	2003	oklart	Syftet är att ge politiker, administratörer och forskare från olika länder möjlighet att utbyta kunskap, erfarenheter och idéer för att utveckla en allmän sjukvård som ges efter behov och på lika villkor. Hittills har det hållits fem möten. Information om verksamheten finns på www.regeringen.se

Projekt/program	Start	Slut	Resultatredovisning
S FLICKA	2003-11-01	2005-06-30	Projektet handlar bland annat om unga flickors självbild i förhållande till reklam och mediaflödet. Verksamheten beskrivs på www.flicka.gov
S Alkoholkommittén	2001-03-15	2007-12-31	Kommittén ska samordna insatser för att förebygga alkoholskador, svara för genomförandet av den nationella handlingsplanen för att förebygga alkoholskador, och svara för information och opinionsbildning. Information om verksamheten finns på www.alkoholkommitten.se Se även kapitel 4.
S Mobilisering mot narkotika	2002-01-17	2007-12-31	Information om verksamheten finns på www.mobilisera.nu Se även kapitel 4.
S Kompetensstegen	2004-11-18	2007-12-31	Kommittén ska utveckla principer och utarbeta strategier för stöd till kommunerna för kvalitetsutveckling inom kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling av personalen.
S Design för alla	2003-12-01	2005-12-31	Syftet med projektet var att sprida kunskap om Design för alla till beslutsfattare inom näringslivet och dess organisationer samt myndigheter liksom innovatörer och personer som arbetar med att utveckla design. Information om verksamheten finns på www.regeringen.se
Fi Svensk-ryska samarbetsprogrammet	1992-03-01	2007-12-31	Programmet syftar till att förmedla förvaltningskunskande mellan Finansdepartementet och dess ryska motsvarighet. Resultat redovisas i samband med anslagsframställning till Sida och UD. Flera utvärderingar har skett. Den senaste, "Utvärdering av svensk-ryska samarbetsprogrammet SRSP" slutfördes i oktober 2003.
Fi Hälsa i staten	2003-07-01	2005-02-28	Forum för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro i staten. Slut rapport från arbetsgruppen redovisas på www.regeringen.se

Projekt/program	Start	Slut	Resultatredovisning
Fi Expertgruppen för studier i samhällsekonomi	2003-11-20	2006-05-31	Syftar till att bredda och fördjupa underlaget för budgetpolitiska och samhällsekonomiska avgöranden, samt bidra till kunskapsspridning om budgetpolitiska frågor. Mer information kan sökas på www.regeringen.se
U EU-mål 2010	2005	2005	Seminarie serie om de utbildningspolitiska målen inom Lissabonprocessen.
U Designåret 2005	2002-04-01	2006-06-30	Svensk Form samordnade arrangemangen under Designåret 2005 på regeringens uppdrag. Sammanlagt erbjöds 1 629 aktiviteter av olika huvudmän över hela landet. 108 statliga myndigheter deltog med 395 projekt och aktiviteter. Projektet beskrivs på www.designaret.se Se även kapitel 4.
N Jämna pengar	2002	2006	Projektet har redovisats i BP för både 2004 och 2005. Projektet behandlas också i "Jämt och ständigt" (Skr. 2002/03:140).
N Handel med kvinnor	2001	2005	Projektet har redovisats i BP för både 2004 och 2005. Projektet behandlas också i "Jämt och ständigt" (Skr. 2002/03:140).
N JämStöd	2005-02-01	2007-01-31	När projektet avslutas skall det lämna slutrapport till departementet. Se även kapitel 4.

Internt utvecklingsarbete med mera

I kapitel 5 beskrivs det interna utvecklingsarbetet under år 2005. I tabellerna nedan skildras Regerings-

kansliets interna organisation i ett antal statistiska mått.

TJÄNSTGÖRANDE PER PERSONALGRUPP

Med tjänstgörande avses antalet anställda, inklusive kommitté- anställda och utlandsstationerade, som varit i tjänst hel eller del

av december månad respektive år. Tjänstledigheter och sjukfrånvaro på heltid har avräknats. Semesterar avräknas inte.

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005
Chefer	388	428	430	442	413	390	379
Handläggare	1 444	1 735	1 899	2 096	2 348	2 474	2 499
Specialister	577	620	605	544	580	585	515
Politiskt anställda	160	152	155	166	184	182	203
Baspersonal	1 201	1 214	1 131	1 085	1 023	990	945
Hela RK	3 770	4 149	4 220	4 333	4 548	4 621	4 542
Räknat som heltider	3 660	4 055	4 119	4 249	4 457	4 490	4 412

Med **chefer** avses de som omfattas av Regeringskansliets chefsavtal, exklusive statssekreterare. Biträdande chefer, sektionschefer och gruppchefer (främst vid Utrikesdepartementet och Förvaltningsavdelningen) omfattas inte av chefsavtalet utan räknas här som handläggare.

Till **specialister** räknas de som omfattas av Regeringskansliets specialistavtal. Detta är främst tidsbegränsade kommittéanställda, rätts- och ämnessakkunniga.

I gruppen **politiskt anställda** ingår statsråden, statssekreterarna, politiskt sakkunniga och övriga som omfattas av Regeringskansliets politikeravtal.

Med **baspersonal** menas bland annat kanslisekreterare, assistenter och servicepersonal.

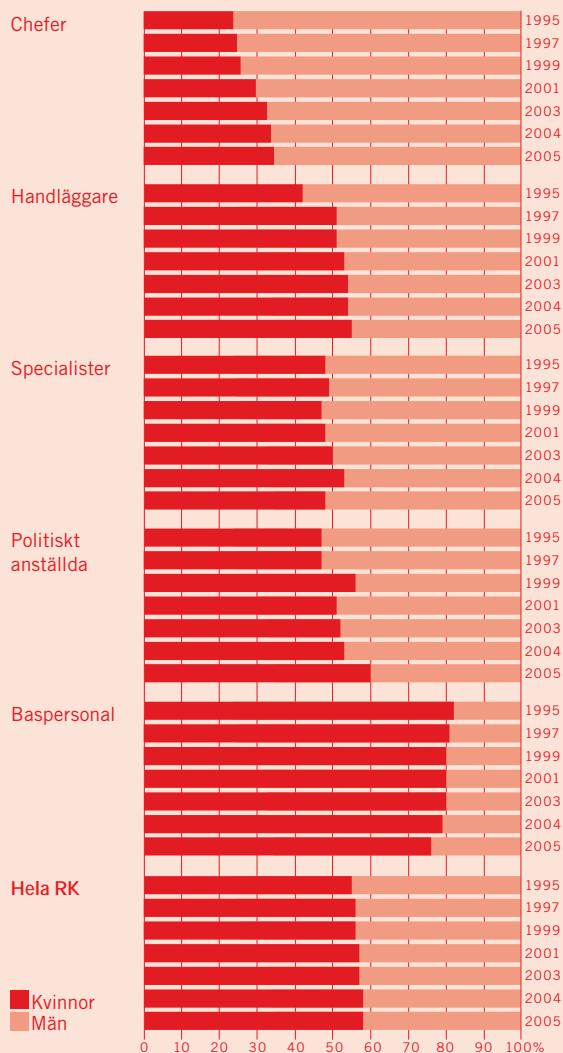
Med **heltider** avses att hänsyn tagits till arbetets omfattning, exempelvis räknas två tjänstgörande på halvtid som en heltid.

Antalet handläggare har ökat till följd av att Regeringskansliet fortsatt sin utveckling från en förvaltningstung, relativt stabil organisation till ett mer flexibelt kansli. Arbetsuppgifterna inom Regeringskansliet har blivit allt mer komplexa, bland annat till följd av ökande internationalisering. Antalet politiskt anställda ökade i januari 2003 med ett tjugotal politiskt sakkunniga från regeringens samarbetspartier. Under det senaste året har en viss förstärkning av antalet politiskt sakkunniga skett. Andelen

politiskt tillsatta inom Regeringskansliet har dock varit 4 procent under hela det senaste decenniet.

Samtidigt har administrationen effektiviserats. Andelen baspersonal av det totala antalet tjänstgörande har minskat från 32 procent år 1995 till 21 procent år 2005.

ANDEL KVINNOR OCH MÄN PER PERSONALGRUPP

Diagrammet ovan visar att andelen kvinnor ökat successivt i grupperna chefer, handläggare och politiskt anställda, liksom andelen män bland baspersonal. Ökningen bland chefer kan tyckas långsam, men över 50 procent av de nytillsatta cheferna under de senaste åren var kvinnor.

MEDELÅLDER OCH GENOMSNITTLIG ANSTÄLLNINGSTID DECEMBER 2005

	Medelålder		Anställningstid	
	kvinnor	män	kvinnor	män
Chefer	52	54	13	20
Handläggare	44	44	11	10
Specialister	41	43	2	2
Politiskt anställda	40	41	4	5
Baspersonal	48	42	15	13
Hela RK	45	45	11	19

Tabellen ovan visar att medelåldern i Regeringskansliet är 45 år både bland kvinnor och män, och att den genomsnittliga anställningstiden är elva år bland kvinnor och tio bland män. Specialisterna har tidsbegränsade anställningar och framför allt kommittéanställda anställs för relativt kort tid.

TJÄNSTGÖRANDE PER DEPARTEMENT

Tabellen nedan visar antalet tjänstgörande i december respektive år per departement, inklusive kommittéanställda och utlandsstationerade. Kolumnerna till höger visar andelen kvinnor och män vid respektive departement i december 2005.

I samband med regeringsombildningar och andra omorganisationer flyttas verksamheter mellan departementen varför jämförelser mellan åren bör göras med försiktighet. Ett exempel på detta är att Förvaltningsavdelningen successivt har övertagit ad-

ministrativ personal från departementen, till exempel lokalvård, expeditioner, bibliotek och IT-stöd. De större omorganisationerna under det senaste året är ombildningen till ett Utbildnings- och kulturdepartement, att bostads- och energifrågor flyttats till det ombildade Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet från Finansdepartementet respektive Näringsdepartementet, samt att EU-samordningen flyttades från Utrikesdepartementet till Statsrådsberedningen.

	1995	1997	1999	2001	2003	2004	2005	andel kvinnor -05	andel män -05
SB	49	57	51	57	58	57	87	61%	39%
Ju	192	210	261	341	327	340	329	59%	41%
UD	1 443	1 544	1 630	1 502	1 530	1 520	1 425	59%	41%
Fö	128	125	126	136	144	159	152	51%	49%
S	204	226	236	217	267	286	302	63%	37%
Fi	384	398	414	416	473	457	472	50%	50%
U	238	297	342	304	304	319	302	65%	35%
Jo	106	122	122	134	154	163	160	60%	40%
M	166	166	191	175	182	194	225	64%	36%
N	542	610	378	462	474	484	431	58%	42%
FA	318	394	469	589	591	604	618	54%	46%
RK	3 770	4 149	4 220	4 333	4 548	4 621	4 541	58%	42%

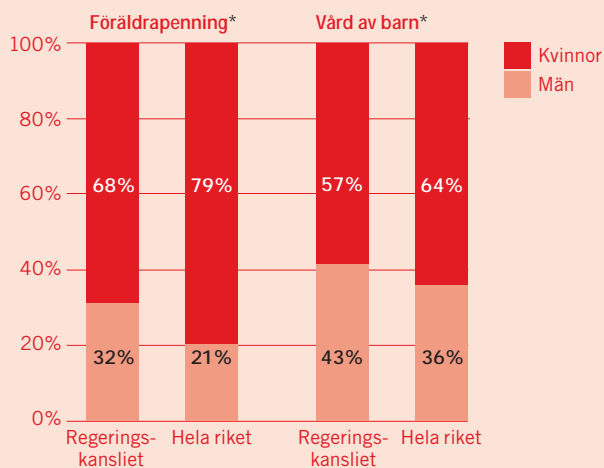
PERSONALRÖRLIGHET

Som framgår av uppgifterna om medelanställningstid per personalgrupp har många i de fast anställda personalgrupperna arbetat länge inom Regeringskansliet. Detta beror bland annat på att möjligheterna att byta arbetsuppgifter inom Regeringskansliet är goda.

En del av Regeringskansliets arbetsuppgifter kräver dock aktuella yrkeserfarenheter från andra delar av samhället. Detta gäller bland annat personer på Regeringskansliets specialistavtal och anställda i kommittéer. I tabellen nedan redovisas antal externa rekryteringar och avslut under år 2005.

	Departementsanställda	Kommittéanställda
Avslut	434	131
<i>varav tidsbegränsade anställningar</i>	<i>212</i>	<i>131</i>
Rekryteringar	373	128
Rörlighet	8 %	–

FÖRÄLDRALEDIGHET OCH VÅRD AV BARN

* Inklusive garantidagar och pappadagar i samband med barns födelse.

** Tillfällig föräldrapenning, exklusive pappadagar i samband med barns födelse.

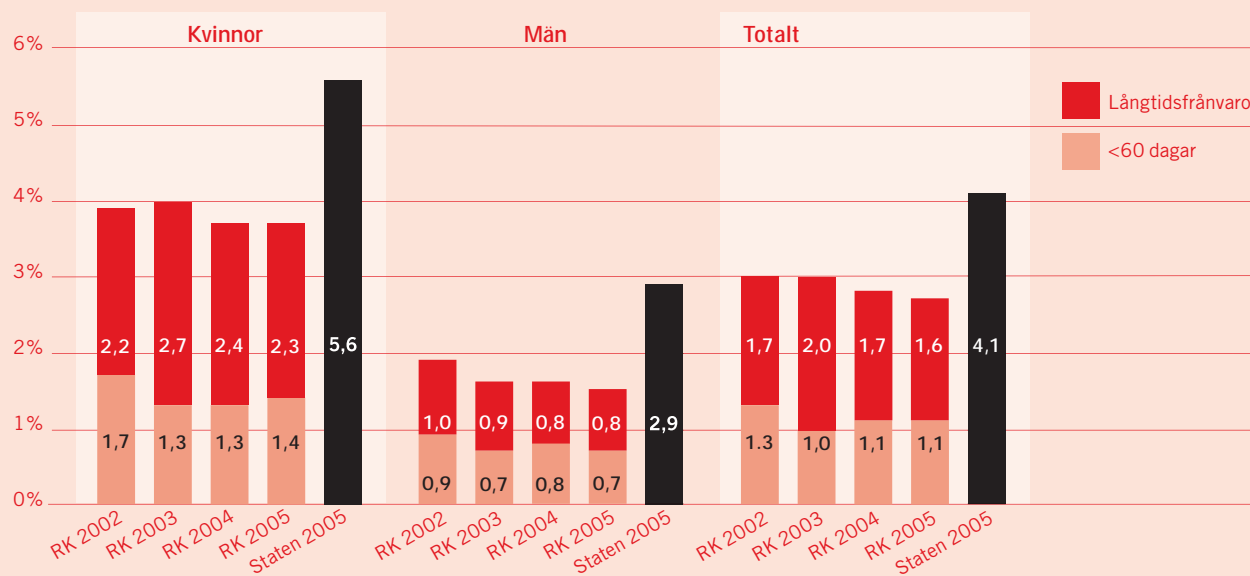
Uppgifterna för hela riket har hämtats från Försäkringskassans hemsida.

Att de flesta föräldrapenningdagar respektive dagar för vård av sjukt barn (VAB-dagar) inom Regeringskansliet tas ut av kvinnor beror delvis på att 58 procent av medarbetarna är kvinnor. I tabellen har hänsyn tagits till att männen utgör 42 procent av medarbetarna. Som referens anges även motsvarande andel i hela riket.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron inom Regeringskansliet var 2,8 procent år 2005, vilket innebär att sjukfrånvaron är betydligt lägre inom Reger-

ingskansliet än inom den statliga sektorn som helhet. Detta gäller både bland kvinnor och bland män.

JÄMSTÄLLDA LÖNER

Regeringskansliet upprättar årligen en handlingsplan för jämställda löner med syfte att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön och andra anställningsvillkor mellan kvinnor och män. Handlingsplanen grundas på en lönekartläggning och en analys av kvinnors och mäns löner, dels inom grupper med arbetsuppgifter som är i huvudsak lika, dels mellan kvinno- respektive mansdominerade grupper med arbetsuppgifter som är i huvudsak likvärdiga. Lönerna kartläggs statistiskt och analyseras av en partsammansatt arbetsgrupp för att utröna om löneskillnaderna har saklig grund eller inte.

I kartläggningarna år 2003 och 2004 konstaterades vissa skillnader som bedömdes kunna vara osakliga och som därför särskilt skulle ses över i lönerevisionerna 2003 och 2004. En uppföljning av utfallet i dessa lönerevisioner visar att löneskillnaderna minskat i dessa grupper. I 2005 års lönekartläggning och analys bedömdes inga löneskillnader vara osakliga ur ett jämställdhetsperspektiv.

REGERINGSKANSLIETS UTGIFTER

Regeringskansliets verksamhet, exklusive transfereringar, finansieras i huvudsak via förvaltningsanslaget. Därtill finansieras särskilda verksamheter och tjänster via sakanslag. I tabellerna nedan redovisas kostnaderna på förvaltningsanslaget. Regeringskansliets ekonomi framgår mer i detalj i "Årsredovisning för Regeringskansliet 2005".

Utgifter per departement i miljoner kronor

	1999	2001	2003	2004	2005
SB	46	55	64	63	76
Ju	182	257	243	263	270
UD	1 929	2 279	1 906	1 977	2 055
Fö	88	131	133	139	146
S	188	180	209	210	224
Fi	274	304	392	377	396
U	203	205	224	241	254
Jo	100	138	128	130	135
M	108	126	134	134	173
N	262	330	322	350	342
FA	302	435	515	526	534
Gemensamt	554	666	763	721	722
RK	4 238	5 108	5 033	5 133	5 326

Under rubriken "Gemensamt" redovisas Regeringskansliets hyreskostnader och vissa andra gemensamma kostnader.

Observera att departement har ombildats mellan åren och sakfrågor förts från ett departement till ett annat, vilket försvårar jämförelser över tid.

Regeringskansliets förvaltningsanslag för år 2005 var 5 334 miljoner kronor inklusive indragningar. Det utgående anslagssparandet ökade således med åtta miljoner kronor under år 2005. Tabellen som följer visar fördelningen av utgifterna respektive år.

Utgifter per kostnadslag i miljoner kronor

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Löner, arvoden och övriga personalkostnader	2 578	2 836	2 934	3 188	3 218	3 388
Kurser, utbildning och konferenser	54	184	51	43	63	70
Resor och traktamenten	281	326	247	245	272	254
Konsulter och övriga köpta tjänster, annonser	322	325	232	252	285	312
IT-utrustning, licenser	65	66	72	64	60	60
Telefoni, datakommunikation, porto	106	118	115	108	98	102
Möbler, inredning och övrig utrustning,	46	87	30	35	31	33
Kontors- och förbrukningsmateriel, böcker med mera	67	56	48	48	53	53
Tryckning och kopiering, bokbinderi	37	42	39	37	40	44
Bevakning och säkerhet	26	36	25	26	28	34
Lokalkostnader i Sverige och utlandet inklusive underhåll, lokalvård med mera	1 003	1 011	1 060	1 084	1 072	1 083
Övrigt, inklusive räntor och amortering	349	443	344	287	274	256
Inkomster	-372	-424	-394	-384	-362	-363
Summa	4 563	5 108	4 803	5 033	5 133	5 326

Regeringskansliets inkomster består till cirka hälften av fakturerade utlägg. Andra delar är uthyrda lokaler, EU-bidrag, räntor med mera.

KONTAKT

Regeringskansliets informationskällor och kontaktvägar

Här finns uppgifter om hur du:

- hittar aktuell information, publikationer och informationsmaterial,
- tar kontakt och ställer frågor,
- söker arkivhandlingar och
- besöker Regeringskansliet.

Regeringens och Regeringskansliets webbplats – www.regeringen.se

Webbplatsen har tre huvuddelar:

Regeringen och Regeringskansliet

Här finns aktuell information, sorterad på departement, statsråd och ämnen. Du hittar också pressavdelningen, kalendarium, ärendeförteckningar, kontaktinformation och lediga tjänster.

Publikationer och informationsmaterial

Webbplatsens dokumentarkiv samlar propositioner, skrivelser, statens offentliga utredningar och informationsmaterial med mera.

Så styrs Sverige

I den här delen sätts regeringens och Regeringskansliets arbete in i ett sammanhang. Bland annat beskrivs beslutsprocesser och lagstiftningskedjan.

AKTUELLT

På regeringen.se kan du:

- läsa pressmeddelanden, tal och artiklar,
- prenumerera på nyheter utifrån departement, statsråd eller ämnesområde,
- hitta kontaktinformation för alla departement,
- se webbutskickningar från presskonferenser i Rosenbad, och
- ta del av UD:s reseråd och rekommendationer.

ANPASSNING

Webbplatsen är anpassad för personer med funktionsnedsättning. Du kan också lyssna på innehållet och ta del av lättläst information.

Kontakt med regeringen och Regeringskansliet

Regeringskansliet består av statsministerns kansli, Statsrådsberedningen, nio departement och Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Regeringskansliet är huvudsakligen lokaliserat till Södra Klara-området i centrala Stockholm, det vill säga kvarteren kring Drottninggats södra del, från Tegelbacken i väster till Gustav Adolfs Torg i öster.

POSTADRESS

samtliga departement
(förutom Utrikesdepartementet)
103 33 Stockholm

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

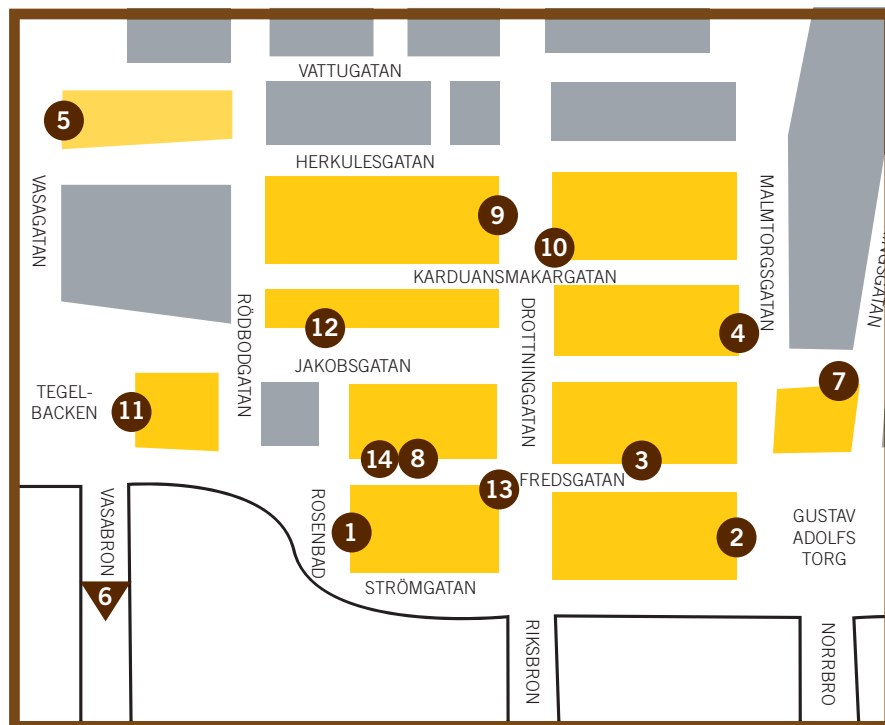
TELEFON

Växel 08-405 10 00

FRÅGOR

Allmänna frågor
om regeringen och Regeringskansliet besvaras av Information Rosenbad, tfn växel 08-405 10 00, fax 08-405 42 95.

Ämnesspecifika frågor
besvaras av respektive departement, tfn växel 08-405 10 00.

BESÖKSADRESSER, E-POST OCH FAX

- 1** Statsrådsberedningen
Besöksadress: Rosenbad 4
registrator@primeminister.ministry.se
fax 08-723 11 71
- 1** Justitiedepartementet
Besöksadress: Rosenbad 4
registrator@justice.ministry.se
fax 08-20 27 34
- 2** Utrikesdepartementet
Besöksadress: Gustav Adolfs torg 1
- 3** Fredsgatan 6
- 4** Malmtorosgatan 3
- 5** Vasagatan 8–10
- 6** Stora Nygatan 2 b
registrator@foreign.ministry.se
fax 08-723 11 76
- 7** Försvarsdepartementet
Besöksadress: Jakobsgatan 9
registrator@defence.ministry.se
fax 08-723 11 89
- 8** Socialdepartementet
Besöksadress: Fredsgatan 8
registrator@social.ministry.se
fax 08-723 11 91
- 9** Finansdepartementet
Besöksadress: Drottninggatan 21
registrator@finance.ministry.se
fax 08-21 73 86
- 10** Utbildnings- och kulturdepartementet
Besöksadress: Drottninggatan 16
registrator@educult.ministry.se
fax 08-723 11 92
- 8** Jordbruksdepartementet
Besöksadress: Fredsgatan 8
registrator@agriculture.ministry.se
fax 08-20 64 96

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

- 11** Besöksadress: Tegelbacken 2
registrator@sustainable.ministry.se
fax 08-24 16 29

Näringsdepartementet

- 12** Besöksadress: Jakobsgatan 26
registrator@industry.ministry.se
fax 08-411 36 16

Förvaltningsavdelningen

- 8** Besöksadress: Fredsgatan 8
registrator@adm.ministry.se
fax 08-24 46 31

13 REGERINGSKANSLIETS INFORMATIONSBUTIK

Här finns informationsmaterial, utställningar, faktarum och souvenirer, även för elever och lärare. Besöksadressen är Drottninggatan 5, Stockholm, öppet mån–fre 12–16.

14 ARKIV- OCH DOKUMENTCENTER

Alla kan ta del av allmänna handlingar som kommit in till eller upprättats av Regeringskansliet, såvida dessa inte omfattas av sekretess. Besök gärna Regeringskansliets arkiv- och dokumentcenter, Fredsgatan 8, Stockholm, öppet vardagar 9–16.

BESTÄLLA TRYCKT MATERIAL

Beroende på vilket material du ska beställa och vilket år det är producerat, ska du vända dig till olika förlag.

Propositioner, skrivelser och kommittédirektiv, Riksdagens tryckeriexpedition.

Departementsserien (Ds) och Statens offentliga utredningar (SOU), Fritzes. (SOU och Ds utgivna under 1999 beställs från Thomson Fakta.)

Svensk författningssamling (SFS), t.o.m. 1996: Fritzes
fr.o.m. 1997: Thomson Fakta

Ordertelefon och beställning via e-post:
Riksdagens tryckeriexpedition, tfn 08-786 58 10,
ordermottagningen@riksdagen.se

Fritzes, tfn 08-690 91 90, kundservice@nj.se
Thomson Fakta, tfn 08-587 670 00,
thomsonfakta.order@thomson.com

WWW.REGERINGEN.SE

På regeringens webbplats hittar du information och publikationer om regeringens arbete, lagar, SOU och propositioner. Här finns även en temaplats för skolan. Du kan följa webbutskändningar från presskonferenser i Rosenbad och prenumerera på pressmeddelanden, tal och artiklar. Läs mer om webbplatsen på föregående uppslag.

BRA ATT KÄNNA TILL

www.sverige.se är startpunkten för sökningar på alla kommuners, landstings och myndigheters webbplatser.

www.lagrummet.se är portalen till det offentliga rättsinformationssystemet som bl.a. innehåller lagar, förordningar och rättspraxis.